

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 13.7.2016 r.
COM(2016) 467 final

2016/0224 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**ustanawiające wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i
uchylające dyrektywę 2013/32/UE**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Kontekst i uzasadnienie wniosku

Unia Europejska dąży do zintegrowanej, zrównoważonej i całościowej polityki migracyjnej UE, opartej na solidarności i sprawiedliwym podziale odpowiedzialności oraz mogącej skutecznie funkcjonować zarówno w czasach spokoju, jak i kryzysu. Od momentu przyjęcia Europejskiego programu w zakresie migracji¹ Komisja Europejska pracowała nad wdrożeniem środków służących skutecznemu i kompleksowemu wyeliminowaniu zarówno bezpośrednich, jak i długoterminowych wyzwań w zarządzaniu przepływami migracyjnymi.

Wspólny europejski system azylowy opiera się na zasadach wyznaczania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową (w tym za bazę danych daktyloskopijnych osób ubiegających się o azyl), na wspólnych normach dotyczących procedur azylowych, warunków przyjmowania, ochrony osób korzystających z ochrony międzynarodowej i jej przyznawania. Ponadto Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu wspiera państwa członkowskie we wdrażaniu wspólnego europejskiego systemu azylowego.

Pomimo znaczących postępów w rozwoju wspólnego europejskiego systemu azylowego pomiędzy państwami członkowskimi nadal istnieją znaczne różnice pod względem rodzajów stosowanych procedur, warunków przyjmowania oferowanych osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową, wskaźników przyznawania ochrony międzynarodowej oraz rodzajów ochrony udzielanej osobom korzystającym z ochrony międzynarodowej. Różnice te przyczyniają się do wtórnych przepływów osób ubiegających się o azyl i składania wielu wniosków o udzielenie azylu w różnych krajach („turystyka azylowa”), tworzą czynniki przyciągające i ostatecznie prowadzą do nierównego rozdziału między państwa członkowskie odpowiedzialności za zapewnienie ochrony osobom jej potrzebującym.

Ostatnie duże napływy pokazały, że Europa potrzebuje skutecznego i efektywnego systemu azylowego zdolnego zagwarantować sprawiedliwy i zrównoważony podział odpowiedzialności pomiędzy państwa członkowskie, zapewnić wystarczające i godne warunki przyjmowania w całej UE, szybko i skutecznie przetwarzać wnioski o udzielenie azylu złożone w UE oraz zapewnić jakość wydawanych decyzji, tak aby osoby potrzebujące ochrony międzynarodowej faktycznie ją uzyskiwały. Jednocześnie UE musi zająć się nielegalnymi i niebezpiecznymi przepływami oraz położyć kres działalności osób dokonujących przerzutu przez granicę. W tym celu, z jednej strony, wnioski o udzielenie azylu składane przez osoby nieuprawnione do ochrony międzynarodowej muszą być rozpatrywane szybko i migranci ci muszą następnie zostać szybko odesłani z powrotem. Z drugiej strony, należy stworzyć bezpieczne i legalne możliwości dotarcia do UE dla pochodzących z państw trzecich osób potrzebujących ochrony międzynarodowej. Stanowi to również część szerszego partnerstwa z priorytetowymi państwami pochodzenia i państwami tranzytu.

W dniu 6 kwietnia 2016 r. Komisja określiła priorytety związane z reformą strukturalną europejskich ram azylu i migracji w komunikacie pt. „W kierunku reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego i zwiększenia liczby legalnych sposobów migracji do Europy”², w którym przedstawiła różne działania, jakie należy podjąć w celu stworzenia

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2016) 197 final.

bardziej humanitarnej, sprawiedliwszej i skuteczniejszej europejskiej polityki azylowej, jak również w celu lepszego zarządzania polityką dotyczącą legalnej migracji.

W dniu 4 maja 2016 r. Komisja przedstawiła pierwszy zestaw wniosków dotyczących reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego i mających na celu zrealizowanie trzech priorytetów określonych w komunikacie: ustanowienie zrównoważonego i rzetelnego systemu dublińskiego na potrzeby ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej³, wzmocnienie systemu Eurodac w celu lepszego monitorowania wtórnych przepływów i ułatwienia zwalczania nielegalnej migracji⁴ oraz ustanowienie prawdziwej europejskiej agencji ds. azylu, aby zapewnić dobre funkcjonowanie europejskiego systemu azylowego⁵. Wnioski te stanowiły pierwsze podstawowe elementy reformy struktury wspólnego europejskiego systemu azylowego.

Wraz z drugim pakietem Komisja kończy reformę wspólnego europejskiego systemu azylowego poprzez przyjęcie czterech dodatkowych wniosków: wniosku dotyczącego zastąpienia dyrektywy w sprawie procedur azylowych rozporządzeniem⁶ harmonizującym obecne różne uregulowania proceduralne we wszystkich państwach członkowskich i tworzącym rzeczywistą wspólną procedurę; wniosku dotyczącego zastąpienia dyrektywy w sprawie kwalifikowania⁷ rozporządzeniem⁸ określającym jednolite standardy do celów uznawania osób potrzebujących ochrony oraz prawa przyznawane osobom korzystającym z ochrony międzynarodowej, a także wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania⁹, aby w dalszym stopniu zharmonizować warunki przyjmowania w UE, poprawić perspektywy integracji osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i ograniczyć wtórne przepływy. Ponadto w związku ze zobowiązaniem do zwiększenia liczby legalnych sposobów migracji do UE, ogłoszonym w dniu 6 kwietnia 2016 r., Komisja proponuje również wprowadzenie zorganizowanych unijnych ram w zakresie przesiedleń, dążąc do lepiej ustrukturyzowanego podejścia do ochrony międzynarodowej w UE oraz zapewniając uporządkowane i bezpieczne drogi dotarcia do UE osobom potrzebującym ochrony międzynarodowej, aby stopniowo ograniczyć zachęty do nielegalnego przyjazdu¹⁰.

Wnioski te stanowią nieodłączną część kompleksowej reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego i są ściśle ze sobą powiązane. Dzięki temu drugiemu etapowi prac nad wnioskami ustawodawczymi reformującymi dorobek w zakresie prawa azylowego obecnie zaprezentowane są wszystkie elementy solidnego, spójnego i zintegrowanego wspólnego europejskiego systemu azylowego, opartego na wspólnych, zharmonizowanych zasadach, które są zarówno skuteczne, jak i ochronne, w pełni zgodnego z konwencją genewską.

Wspólny europejski system azylowy, który jest nadal rozwijany, charakteryzuje się zarówno skutecznością, jak i ochroną oraz ma na celu zapewnienie pełnej konwergencji między krajowymi systemami azylowymi, ograniczając zachęty do wtórnych przepływów, wzmacniając wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi i ogólnie prowadząc do dobrze funkcjonującego systemu dublińskiego.

Gwarantuje, że w dowolnym miejscu UE osoby ubiegające się o azyl będą traktowane w

³ COM(2016) 270 final.

⁴ COM(2016) 272 final.

⁵ COM(2016) 271 final.

⁶ Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 60.

⁷ Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9.

⁸ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

⁹ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

¹⁰ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

sposób jednakowy i odpowiedni. W systemie tym przewidziano narzędzia potrzebne do zapewnienia szybkiej identyfikacji osób rzeczywiście potrzebujących ochrony międzynarodowej oraz powrotu osób, które takiej ochrony nie potrzebują. System ten jest przychylny osobom wymagającym szczególnego traktowania i surowy względem potencjalnych nadużyć, przy czym zawsze respektuje prawa podstawowe. Ponadto wspólny system jest opłacalny i wystarczająco elastyczny, aby można go było dostosować do złożonych wyzwań, które stoją przed państwami członkowskimi w tym obszarze.

- **Cele wniosku**

Celem niniejszego wniosku jest ustanowienie prawdziwie wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową, która to procedura jest skuteczna, sprawiedliwa i wyważona. Poprzez wybór formy rozporządzenia, które stosuje się bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich, oraz poprzez usunięcie elementów uznaniowych, jak również poprzez uproszczenie, usprawnienie i konsolidację ustaleń proceduralnych wniosków ma na celu zapewnienie większej harmonizacji i uzyskanie większej jednolitości wyników stosowania procedur azylowych we wszystkich państwach członkowskich, a tym samym zlikwidowanie zachęt do składania wielu wniosków o udzielenie azylu w różnych krajach i wtórnych przepływów między państwami członkowskimi.

Wniosek sprzyja realizacji celu, jakim jest zapewnienie szybkiego podejmowania decyzji przy zachowaniu wysokiej jakości na wszystkich etapach procedury. Wymaga to od państw członkowskich inwestowania w ich systemy azylowe od etapów administracyjnych procedury, co zapewni właściwym organom środki niezbędne do podejmowania szybkich, ale rzetelnych decyzji, tak aby osobom, które potrzebują ochrony międzynarodowej, przyznawano ten status szybko, a jednocześnie szybko odsyłało tych, którzy tej ochrony nie potrzebują. Proces szybkiego i skutecznego podejmowania decyzji leży w interesie zarówno osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, umożliwiając im uzyskanie przejrzystości odnośnie do ich statusu prawnego, jak i państw członkowskich, prowadząc do oszczędności kosztów przyjmowania i kosztów administracyjnych.

Sprawiedliwa i skuteczna wspólna procedura w całej Unii oznacza:

- **prostsze, jaśniejsze i krótsze procedury**, które zastąpią obecne różne ustalenia proceduralne w państwach członkowskich. W niniejszym wniosku przewidziano krótkie, ale rozsądne terminy dla osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową w odniesieniu do przystąpienia do procedury, a także terminy zakończenia rozpatrywania wniosków zarówno na etapie administracyjnym, jak i odwoławczym. Zachowano wynoszący sześć miesięcy termin podjęcia pierwszej decyzji, natomiast w odniesieniu do rozpatrywania całkowicie nieuzasadnionych i niedopuszczalnych wniosków przewidziano znacznie krótsze terminy. Państwa członkowskie mają również możliwość priorytetowego traktowania i szybkiego rozpatrywania dowolnego wniosku. Terminy rejestrowania, składania i rozpatrywania wniosków są ustalone, ale mogą być w wyjątkowych okolicznościach wydłużone, w przypadku gdy państwa członkowskie otrzymają jednocześnie nieproporcjonalnie dużą liczbę wniosków. Aby przygotować się na taką ewentualność, państwa członkowskie powinny raczej dokonywać regularnych przeglądów swoich potrzeb i przewidywać je, by zapewnić dostępność wystarczających zasobów umożliwiających skuteczne zarządzanie systemem azylowym. W razie potrzeby państwa członkowskie mogą również liczyć na pomoc Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu. Ponadto korzystanie z procedury badania dopuszczalności i procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym staje się obowiązkowe, a przepisy w sprawie kolejnych wniosków są wyjaśnione i umożliwiają wyjątki od prawa do pozostawania w państwie członkowskim na koniec lub w trakcie procedury administracyjnej;

- **gwarancje proceduralne chroniące prawa osób ubiegających się o ochronę międzynarodową** w celu zapewnienia, aby wnioski o udzielenie azylu były odpowiednio oceniane w ramach usprawnionej i krótszej procedury. Zostaje to zapewnione poprzez informowanie wszystkich tych osób na początku procedury o ich prawach, obowiązkach i skutkach niewywiązywania się z obowiązków. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową muszą mieć rzeczywistą możliwość współpracy i odpowiedniego komunikowania się z odpowiedzialnymi organami, tak aby mogli przedstawić wszystkie fakty, którymi dysponują, w celu uzasadnienia swojego wniosku. W niniejszym wniosku zapewniono tym osobom wystarczające gwarancje proceduralne umożliwiające prowadzenie ich sprawy na wszystkich etapach procedury, w szczególności prawo do bycia wysłuchanym w trakcie przesłuchania, do tłumaczenia ustnego oraz do nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej. Ponadto z zasady osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową przysługuje prawo do pozostawania w państwie członkowskim w oczekiwaniu na wynik procedury. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową mają prawo do odpowiedniego powiadomienia o decyzji oraz o jej faktycznym i prawnym uzasadnieniu, a w przypadku decyzji odmownej mają prawo do skutecznego środka zaskarżenia przed sądem lub trybunałem. Wzmocnione gwarancje przewidziane są w przypadku osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i mających szczególne potrzeby proceduralne oraz małoletnich bez opieki; obejmują one bardziej szczegółowe przepisy dotyczące oceniania, dokumentowania i uwzględniania szczególnych potrzeb proceduralnych tych osób;
- **bardziej rygorystyczne przepisy mające na celu zapobieganie niewłaściwemu korzystaniu z systemu, nakładanie sankcji w odniesieniu do wniosków mających wyraźny charakter nadużycia oraz zlikwidowanie zachęt do wtórnych przepływów** poprzez określenie jasnych obowiązków osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w zakresie współpracy z organami na wszystkich etapach procedury oraz poprzez przewidzenie surowych skutków niewywiązywania się z tych obowiązków. W tym kontekście rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest uzależnione od złożenia wniosku, umożliwienia pobrania odcisków palców, przekazania szczegółowych informacji potrzebnych do rozpatrzenia wniosku, jak również od obecności i pozostawania takiej osoby w odpowiedzialnym państwie członkowskim. Niewywiązanie się z któregośkolwiek z tych obowiązków może skutkować odrzuceniem wniosku jako zaniechanego zgodnie z procedurą dorozumianego wycofania wniosku.

Obecne nieobowiązkowe instrumenty proceduralne na potrzeby nakładania sankcji w odniesieniu do zachowań osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, które mają charakter nadużycia, wtórnych przemieszczeń i wniosków całkowicie nieuzasadnionych zostały przekształcone w instrumenty obowiązkowe i dodatkowo wzmocnione. W szczególności we wniosku przewidziano jasne, wyczerpujące i obowiązkowe wykazy okoliczności, w których rozpatrywanie wniosku musi zostać przyspieszone oraz w których wnioski muszą zostać odrzucone jako całkowicie nieuzasadnione lub zaniechane. Ponadto zwiększono możliwość reagowania na kolejne wnioski stanowiące nadużycie procedury azylowej, w szczególności poprzez umożliwienie wydalenia takich osób ubiegających się o ochronę międzynarodową z terytorium państw członkowskich przed podjęciem decyzji administracyjnej w sprawie ich wniosków i po podjęciu tej decyzji. Jednocześnie przewidziano wszystkie gwarancje, w tym prawo do skutecznego środka zaskarżenia, zapewniające, aby prawa osób ubiegających się o ochronę międzynarodową były zawsze gwarantowane;

- **zharmonizowane przepisy dotyczące bezpiecznych krajów** stanowią niezwykle istotny aspekt skutecznej wspólnej procedury, a w niniejszym wniosku przewidziano harmonizację proceduralnych skutków stosowania koncepcji bezpiecznego kraju. W przypadku gdy osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową wyraźnie jej nie potrzebują, ponieważ pochodzą z bezpiecznego kraju pochodzenia, należy szybko odrzucić ich wnioski i sprawnie zorganizować powrót. W przypadku gdy osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową już znalazły kraj pierwszego azylu, w którym korzystają z ochrony, lub gdy ich wnioski mogą zostać rozpatrzone przez bezpieczny kraj trzeci, wnioski muszą być uznane za niedopuszczalne. Komisja proponuje stopniowe dążenie do pełnej harmonizacji w tym obszarze i zastąpienie krajowych wykazów bezpiecznych krajów wykazami europejskimi lub uznaniem na poziomie unijnym w ciągu pięciu lat od wejścia rozporządzenia w życie.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek jest w pełni spójny z pierwszymi wnioskami dotyczącymi reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego przedstawionymi w dniu 4 maja 2016 r. i odnoszącymi się do rozporządzenia dublińskiego, systemu Eurodac oraz Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, jak również z wnioskami dotyczącymi reformy rozporządzenia w sprawie kwalifikowania oraz przekształcenia dyrektyw w sprawie warunków przyjmowania oraz z wnioskiem dotyczącym zorganizowanego unijnego systemu przesiedleń.

W odniesieniu do wniosku dotyczącego przekształcenia rozporządzenia dublińskiego niniejszy wniosek ma zastosowanie do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową uczestniczących w procedurze dublińskiej. W szczególności niniejszy wniosek jest spójny z przepisami określonymi we wniosku dotyczącym przekształcenia rozporządzenia dublińskiego, a jednocześnie dalej je precyzuje, na przykład w odniesieniu do: badania dopuszczalności wniosku, procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym, kolejnych wniosków oraz gwarancji dla małoletnich i szczególnych gwarancji dla małoletnich bez opieki. Niniejszy wniosek jest również dostosowany do wersji przekształconej rozporządzenia Eurodac w odniesieniu do pobierania odcisków palców i obrazów twarzy osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz ich znaczenia dla wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Jeżeli chodzi o wniosek dotyczący Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, w niniejszym wniosku przypomina się o znaczeniu wsparcia operacyjnego i technicznego, które Agencja może oferować państwom członkowskim w celu zapewnienia skutecznego zarządzania wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej, jak również o znaczeniu budowania zdolności przez Agencję zgodnie z jej nowym proponowanym mandatem.

Jeżeli chodzi o wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie kwalifikowania, oba wnioski wzajemnie się uzupełniają w zakresie, w jakim we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie kwalifikowania ustanawia się normy kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, a w niniejszym wniosku ustanawia się wspólne przepisy proceduralne dotyczące udzielania i cofania ochrony międzynarodowej.

Niniejszy wniosek jest również ściśle powiązany z wnioskiem dotyczącym przekształcenia dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania. W celu zapewnienia szybkiego i skutecznego rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową koniecznie powinny wywiązywać się z obowiązków stawiennictwa określonych we wniosku dotyczącym przekształcenia dyrektywy w sprawie warunków

przyjmowania; w niniejszym wniosku określono skutki proceduralne dla tych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, które nie wywiązują się z tych obowiązków stawiennictwa.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Niniejszy wniosek jest spójny z kompleksową długoterminową strategią na rzecz lepszego zarządzania migracjami, określoną przez Komisję w Europejskim programie w zakresie migracji¹¹, w którym przełożono wytyczne polityczne przewodniczącego Komisji Jeana-Claude’a Junckera na zestaw spójnych i wzajemnie się umacniających inicjatyw opartych na czterech filarach. Filary te obejmują ograniczanie zachęt do nielegalnej migracji, zabezpieczenie granic zewnętrznych i ratowanie życia ludzkiego, silną politykę azylową oraz nową politykę dotyczącą legalnej migracji. Niniejszy wniosek, który w dalszym stopniu wdraża Europejski program w zakresie migracji i realizuje jego cel polegający na wzmocnieniu polityki azylowej Unii, powinien być postrzegany jako element szerszej zakrojonej polityki na szczeblu UE zmierzającej do zbudowania na przyszłość solidnego i skutecznego systemu zrównoważonego zarządzania migracjami, który jest sprawiedliwy dla społeczności przyjmujących i obywateli unijnych, a także dla obywateli państw trzecich oraz państw pochodzenia i tranzytu.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 78 ust. 2 lit. d) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w którym przewidziane jest przyjęcie środków dotyczących wspólnych procedur przyznawania i pozbawiania jednolitego statusu azylu lub ochrony uzupełniającej.

- **Pomocniczość**

Celem niniejszego wniosku jest ustanowienie wspólnej procedury udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, która zastępuje różne procedury azylowe w państwach członkowskich, zapewniając szybkość i skuteczność procedury. Wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którymi występują obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy, powinny być rozpatrywane w ramach procedury regulowanej tymi samymi przepisami, niezależnie od tego, w którym państwie członkowskim wniosek został złożony, aby zapewnić osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową równe traktowanie tych wniosków, przejrzystość i pewność prawa. Ponadto państwa członkowskie nie mogą indywidualnie ustanowić wspólnych przepisów, które ograniczą zachęty do składania wielu wniosków o udzielenie azylu w różnych krajach i wtórne przepływy między państwami członkowskimi. Z tego względu potrzebne jest działanie Unii.

Cel ten nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki niniejszego rozporządzenia możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii. W związku z powyższym Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

¹¹ COM(2015) 240.

- **Proporcjonalność**

Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów.

W odniesieniu do ustanowienia wspólnej procedury udzielania i cofania ochrony międzynarodowej wszystkie elementy wniosku są ograniczone do tego, co jest konieczne do ustanowienia i umożliwienia stosowania takiej wspólnej procedury, usprawnienia i uproszczenia jej, zapewnienia osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową równego traktowania pod względem praw i gwarancji, a także uniknięcia rozbieżności w procedurach krajowych, których niepożądanym skutkiem jest zachęcanie do wtórnych przepływów.

Wprowadzenie terminów na wszystkich etapach procedury, w tym na etapie odwołania, oraz skrócenie terminów na etapie administracyjnym procedury to zmiany niezbędne do usprawnienia procedur i zwiększenia ich skuteczności. Terminy zaproponowane w odniesieniu do etapu odwołania umożliwią poszanowanie wszystkich stosownych gwarancji proceduralnych, w tym prawa do ustnego przesłuchania i zasady równości stron. Proponując te terminy, Komisja starała się osiągnąć równowagę między prawem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową do tego, by ich sprawa została rozpatrzona w rozsądnym czasie, a ich prawem do skutecznego środka zaskarżenia i do obrony, w tym poprzez zapewnienie nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek dotyczy rozporządzenia, które ma uchylić i zastąpić dyrektywę. Poziom harmonizacji krajowych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, który osiągnięto poprzez dyrektywę 2013/32/UE, okazał się niewystarczający do usunięcia różnic pod względem rodzajów stosowanych procedur, czasu trwania procedur, praw i gwarancji proceduralnych dla osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, wskaźników przyznawania ochrony międzynarodowej i rodzaju udzielonej ochrony. Wyłącznie rozporządzenie ustanawiające wspólną procedurę azylową w Unii, i to takie, którego przepisy stosują się bezpośrednio, może zapewnić konieczny poziom ujednolicenia i potrzebną skuteczność w zakresie stosowania przepisów proceduralnych prawa Unii w dziedzinie azylu.

3. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Podczas przygotowywania tego drugiego pakietu wniosków Komisja przeprowadziła ukierunkowane konsultacje z państwami członkowskimi, Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców i społeczeństwem obywatelskim, które były oparte na celach reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego określonych w komunikacie Komisji z dnia 6 kwietnia 2016 r. Komisja dokładnie oceniła przedstawione argumenty i starała się odzwierciedlić w niniejszym wniosku te, które w dużej mierze były przedstawiane przez wszystkie zainteresowane strony. W czerwcu 2016 r. w Parlamencie Europejskim odbyła się nieformalna wymiana poglądów na temat drugiego pakietu wniosków.

- Większość państw członkowskich pozytywnie odebrała fakt wybrania przez Komisję rozporządzenia jako instrumentu mającego zastąpić obecną dyrektywę, z wyjątkiem niektórych państw wyrażających obawy o zgodność z ich krajowym administracyjnym systemem prawnym. Niektóre państwa stale utrzymywały, od czasu debaty na temat wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie procedur azylowych, że rozporządzenie ustanawiające przepisy, które są bezpośrednio

stosowane, jest najskuteczniejszym instrumentem prawnym zabezpieczającym prawa osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i zapewniającym równe traktowanie w różnych państwach członkowskich. Pewne zainteresowane strony ostrzegały jednak przed ryzykiem związanym z obniżeniem norm ochrony w celu osiągnięcia wspólnego mianownika, zwłaszcza że Unia stanowi najważniejszy model do naśladowania w omawianym obszarze międzynarodowego prawa uchodźczego.

- Większość państw członkowskich uznała potrzebę uproszczenia i sprecyzowania obecnych przepisów proceduralnych i wyraziła poparcie dla dalszej harmonizacji procedur azylowych w Unii. Państwa członkowskie uznały potrzebę wyjaśnienia i uproszczenia podstaw dopuszczalności, stosowania procedury na granicy i procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym oraz postępowania z kolejnymi wnioskami.

Państwa członkowskie ogólnie opowiedziały się za wprowadzeniem maksymalnych terminów na poszczególnych etapach procedury, w tym na etapie odwołania. Większość państw członkowskich była zadowolona z obecnych ramami czasowymi zwykłej procedury administracyjnej, ale uznała potrzebę ustanowienia krótszych terminów i usprawnienia procedur. Kilka państw członkowskich zwróciło jednak uwagę na potrzebę zapewnienia pewnego stopnia elastyczności, aby mieć możliwość radzenia sobie z sytuacjami napływu dużej liczby migrantów i nieproporcjonalnie dużej liczby wniosków złożonych jednocześnie. Państwa członkowskie zasadniczo opowiedziały się za wprowadzeniem obowiązkowych terminów w odniesieniu do etapu odwołania, ale wezwały do zróżnicowania terminów w zależności od tego, czy odwołania są wnoszone od decyzji wydanych w ramach procedur zwykłych czy przyspieszonych.

Większość zainteresowanych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie zaapelowała o uproszczenie aktualnych przepisów proceduralnych. Były one jednak bardziej sceptycznie nastawione do skuteczności obowiązkowych terminów w odniesieniu do różnych etapów procedury. Dalsze wyrażone obawy dotyczyły sposobu zapewnienia zgodności proponowanych terminów ze skutecznym wykonywaniem gwarancji proceduralnych.

- Większość państw członkowskich uznaje procedurę rozpatrywania wniosku prowadzoną w trybie przyspieszonym, procedurę na granicy oraz procedurę badania dopuszczalności za narzędzia niezbędne do skuteczniejszego rozpatrywania wniosków, które w sposób oczywisty wprowadzają organ w błąd, są całkowicie nieuzasadnione lub niedopuszczalne. Wyrażono różne opinie na temat obowiązkowego stosowania koncepcji kraju pierwszego azylu i bezpiecznego kraju trzeciego w odniesieniu do odrzucania wniosków jako niedopuszczalnych oraz na temat wprowadzenia obowiązku stosowania procedury rozpatrywania wniosku w trybie przyspieszonym i procedury na granicy. Większość państw członkowskich dostrzega potrzebę wprowadzenia środków służących zwiększeniu skuteczności systemu i popiera utworzenie unijnych wspólnych wykazów bezpiecznych krajów pochodzenia i bezpiecznych krajów trzecich, jednocześnie opowiadając się również za utrzymaniem możliwości posiadania wykazów krajowych.

Kilka zainteresowanych stron zauważyło, że wprowadzenie obowiązku stosowania koncepcji kraju pierwszego azylu i bezpiecznego kraju trzeciego na potrzeby ustalenia, czy wnioski są dopuszczalne, w połączeniu z wprowadzeniem unijnych wspólnych wykazów bezpiecznych krajów trzecich, może nie wystarczyć do uzyskania pożądanej harmonizacji, dopóki nadal będzie istniała swoboda uznania

odnośnie do stosowania tych koncepcji w indywidualnych przypadkach. Niektóre zainteresowane strony wyraziły obawy co do możliwego współistnienia unijnego i krajowych wykazów bezpiecznych krajów pochodzenia oraz zaznaczyły, że włączenie państwa do unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia lub usunięcie państwa z tego wykazu podlegałoby wyłącznie kontroli Trybunału Sprawiedliwości.

Większość przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego ostrzegała przed obowiązkowym stosowaniem koncepcji kraju pierwszego azylu i bezpiecznego kraju trzeciego oraz ogólnie procedur specjalnych. Niektóre podmioty uważają, że procedurom przyspieszonym powinny podlegać wyłącznie wnioski, które bez zagłębiania się w sprawę są całkowicie nieuzasadnione lub mają wyraźny charakter nadużycia.

W tym kontekście kilka zainteresowanych stron argumentowało, że osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową wymagające szczególnego traktowania, zwłaszcza małoletni bez opieki, powinny być wykluczone ze stosowania procedur specjalnych. Niektóre ze stron biorących udział w konsultacjach zaapelowały o zwiększone gwarancje dla małoletnich bez opieki, szczególnie w odniesieniu do szybkiego wyznaczania wykwalifikowanych opiekunów.

- Państwa członkowskie uznały, że konieczne jest uwzględnienie w procedurze środków mających na celu zniechęcanie do nieuzasadnionych i wtórnych przepływów. Większość państw członkowskich uznała, że we wniosku należy również określić jasne obowiązki osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, a w szczególności obowiązek współpracy z organami na wszystkich etapach procedury oraz przekazania informacji niezbędnych do rozpatrzenia wniosków. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową powinny również przestrzegać obowiązku nieopuszczania terytorium państwa członkowskiego rozpatrującego wniosek, zgodnie z przepisami proponowanej reformy rozporządzenia dublińskiego. Większość państw członkowskich poparła propozycję rozpatrywania wniosków osób, które uciekły bez uzasadnienia, w ramach procedury przyspieszonej, przy zapewnieniu jednocześnie pełnego poszanowania stosownych gwarancji proceduralnych.

Jednocześnie niektóre główne zainteresowane podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie podkreśliły, że procedury nie powinny być stosowane jako sankcje oraz że powiązanie stosowania procedury przyspieszonej z ucieczką nie jest uzasadnione.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Dane dotyczące wdrożenia dyrektywy w sprawie procedur azylowych zostały częściowo zgromadzone przez Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu w ramach procesu, którego celem jest mapowanie prawodawstwa i praktyk państw członkowskich w odniesieniu do wdrażania instrumentów wspólnego europejskiego systemu azylowego.

Ponadto od czasu przyjęcia dyrektywy w sprawie procedur azylowych w 2013 r. Komisja zorganizowała szereg posiedzeń komitetu kontaktowego w sprawie tej dyrektywy, podczas których Komisja i państwa członkowskie omówiły problemy napotkane przez państwa członkowskie w trakcie wdrażania tej dyrektywy. Ustalenia z obu tych procesów zostały uwzględnione w niniejszym wniosku.

- **Prawa podstawowe**

Niniejszy wniosek nie narusza praw podstawowych i jest zgodny z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a także ze zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego, w szczególności Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców, europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania oraz Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka.

Wspólna procedura udzielania i cofania ochrony międzynarodowej powinna być przeprowadzana z pełnym poszanowaniem praw podstawowych zapisanych w Karcie, w tym prawa do godności człowieka (art. 1), zakazu tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (art. 4), prawa do ochrony danych osobowych (art. 8), prawa do azylu (art. 18), ochrony przed wydaleniem lub zawracaniem (art. 19), niedyskryminacji (art. 21), równości kobiet i mężczyzn (art. 23), praw dziecka (art. 24) oraz prawa do skutecznego środka prawnego (art. 47). W niniejszym wniosku w pełni uwzględniono prawa dziecka i szczególne potrzeby osób wymagających szczególnego traktowania.

Niniejszy wniosek gwarantuje odpowiednie uwzględnienie szczególnych potrzeb małoletnich, zwłaszcza małoletnich bez opieki, poprzez zapewnienie, aby osoby te otrzymywały pomoc i wsparcie na wszystkich etapach procedury. We wniosku uwzględniono również obowiązki państw członkowskich wynikające z Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. W świetle wniosków Komisji dotyczących decyzji Rady w sprawie podpisania i zawarcia Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz w celu zagwarantowania odpowiedniego poziomu ochrony kobietom potrzebującym ochrony międzynarodowej, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, przy interpretowaniu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia należy przyjąć podejście uwzględniające aspekty związane z płcią.

We wniosku zezwala się na przechowywanie danych zgromadzonych przy rejestrowaniu i składaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, co obejmuje dane osobowe oraz elementy istotne dla wniosku, jak również danych zgromadzonych w trakcie przesłuchania, w tym zapisu lub stenogramu przesłuchania. W celu zapewnienia, aby dane osobowe osób ubiegających się o ochronę międzynarodową były przechowywane tylko tak długo, jak jest to konieczne, we wniosku gwarantuje się prawo do ochrony danych osobowych poprzez ustanowienie maksymalnego okresu przechowywania tych danych. Mając na uwadze fakt, że dane te stanowią nieodłączną część akt osoby ubiegającej się, maksymalny okres przechowywania uważany za niezbędny wynosi dziesięć lat od wydania ostatecznej decyzji. Taki okres przechowywania uważa się za niezbędny w sytuacji, gdy ochrona międzynarodowa nie została udzielona, ponieważ obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy mogą starać się o ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim lub mogą składać kolejne wnioski w tym samym lub innym państwie członkowskim w późniejszych latach. Ten sam okres przechowywania jest konieczny w odniesieniu do osób, którym udzielono ochrony międzynarodowej, aby można było dokonać przeglądu ich statusu, w szczególności w ramach regularnego przeglądu statusu określonego w rozporządzeniu w sprawie kwalifikowania, jak również jest niezbędny ze względu na obowiązki w zakresie readmisji określone we wniosku dotyczącym przekształcenia rozporządzenia dublińskiego w odniesieniu do osób korzystających z ochrony

międzynarodowej. Po tym okresie obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy, którzy pozostawali w Unii przez kilka lat, uzyskają prawo do zamieszkiwania lub nawet obywatelstwo państwa członkowskiego. Dane odnoszące się do osoby, która uzyskała obywatelstwo któregośkolwiek z państw członkowskich przed upływem okresu 10 lat, powinny być niezwłocznie usuwane. W systemie Eurodac dane te są usuwane z centralnego systemu, gdy tylko państwo członkowskie pochodzenia otrzyma informację, że dana osoba uzyskała takie obywatelstwo, ponieważ osoba ta nie będzie już wchodzić w zakres Eurodac.

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie pociąga ze sobą obciążenia finansowego ani administracyjnego dla Unii. Nie ma zatem żadnego wpływu na budżet Unii.

5. INNE ELEMENTY

- **Monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania ze stosowania niniejszego rozporządzenia w ciągu dwóch lat od jego wejścia w życie, a następnie co pięć lat. Państwa członkowskie są zobowiązane przysyłać Komisji i Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu istotne informacje na potrzeby sporządzania tego sprawozdania. Agencja będzie również monitorowała przestrzeganie niniejszego rozporządzenia przez państwa członkowskie za pośrednictwem mechanizmu monitorowania, którego ustanowienie Komisja zaproponowała w swoim wniosku dotyczącym zmiany mandatu Agencji¹².

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Celem niniejszego wniosku jest zapewnienie szybkiego i skutecznego rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej poprzez ustanowienie wspólnej procedury udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, która zastępuje różne procedury w państwach członkowskich i która ma zastosowanie do wszystkich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, z jakimi występuje się w państwach członkowskich.

W niniejszym wniosku wyjaśniono i usprawniono przepisy proceduralne oraz zapewniono organom krajowym narzędzia niezbędne do rozpatrywania wniosków i podejmowania w ich sprawie decyzji w skuteczny sposób, a także do zwalczania nadużyć i wtórnych przepływów w UE, jednocześnie wzmacniając niezbędne gwarancje proceduralne dla poszczególnych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, przyspieszając w ten sposób procedurę i zwiększając jej skuteczność.

- **Usprawnienie i uproszczenie procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową**

We wniosku usprawnia i upraszcza się procedurę poprzez wyjaśnienie różnych etapów w odniesieniu do dostępu do procedury. Uznaje się, że wystąpiono z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, gdy tylko obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec wyrazi chęć otrzymania ochrony międzynarodowej od państwa członkowskiego (art. 25 ust. 1). Wniosek ten musi zostać zarejestrowany niezwłocznie lub najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych od chwili otrzymania go przez organy krajowe (art. 27 ust. 1). Ten termin pozostaje bez zmian w porównaniu z dyrektywą w sprawie procedur azylowych. Następnie osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewnia się rzeczywistą możliwość

¹² COM(2016) 271 final.

złożenia swojego wniosku, co powinno mieć miejsce w ciągu 10 dni roboczych od dnia zarejestrowania wniosku (art. 28 ust. 1). W przypadku małoletnich bez opieki termin ten liczy się dopiero od dnia wyznaczenia opiekuna i jego spotkania z dzieckiem (art. 32 ust. 2). Termin złożenia wniosku stanowi nowość w porównaniu z dyrektywą w sprawie procedur azylowych.

Państwa członkowskie powinny dokonywać regularnych przeglądów swoich potrzeb i przewidywać je, aby zapewnić dostępność wystarczających zasobów umożliwiających im skuteczne zarządzanie systemem azylowym, w tym w razie potrzeby poprzez opracowanie planów awaryjnych. Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu może udzielać państwom członkowskim niezbędnej pomocy operacyjnej i technicznej, aby umożliwić im dotrzymanie ustalonych terminów. Jeżeli państwa członkowskie przewidują, że nie będą w stanie dotrzymać tych terminów, powinny zwrócić się o pomoc do Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu na podstawie przepisów dotyczących nowego proponowanego mandatu Agencji. Jeżeli tego nie uczynią, a wskutek nieproporcjonalnej presji system azylowy w państwie członkowskim stanie się nieskuteczny w stopniu zagrażającym funkcjonowaniu wspólnego europejskiego systemu azylowego, Agencja może, na podstawie decyzji wykonawczej Komisji, podjąć środki w celu wsparcia tego państwa członkowskiego.

We wniosku przewiduje się usprawnienie ram czasowych procedury administracyjnej. Dotychczas terminy obowiązujące w przypadku tej procedury znacznie różniły się w poszczególnych państwach członkowskich, mimo że zostały określone w dyrektywie w sprawie procedur azylowych, a w okresie od kwietnia 2015 r. do kwietnia 2016 r. średnio 50 % spraw w Unii Europejskiej oczekiwało na rozstrzygnięcie przez ponad sześć miesięcy. Termin rozpatrzenia wniosków w ramach zwykłej procedury przewidzianej we wniosku wynosi sześć miesięcy i może zostać jednokrotnie przedłużony o kolejne trzy miesiące w przypadku nieproporcjonalnej presji lub ze względu na złożoność sprawy (art. 34 ust. 2 i 3). Podobnie jak w dyrektywie w sprawie procedur azylowych nadal możliwe jest czasowe zawieszenie rozpatrywania wniosku ze względu na zmianę okoliczności w kraju pochodzenia. W takim przypadku termin rozpatrzenia wniosku również jednak nie powinien być dłuższy niż 15 miesięcy (art. 34 ust. 5).

Ustanowiono nowe terminy w odniesieniu do procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym (art. 40 ust. 2) oraz postępowania z wnioskami niedopuszczalnymi (art. 34 ust. 1). Obecnie w dyrektywie w sprawie procedur azylowych nie przewidziano żadnych ram czasowych tych procedur, wskutek czego ich czas trwania znacznie się różni w poszczególnych państwach członkowskich i wynosi od kilku dni do kilku miesięcy. Procedury te powinny być celowe i z tego względu proponowany czas trwania procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym wynosi dwa miesiące, natomiast w odniesieniu do spraw dotyczących wniosków niedopuszczalnych jeden miesiąc. W przypadkach gdy podstawą niedopuszczalności jest fakt, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową pochodzi z kraju pierwszego azylu lub z bezpiecznego kraju trzeciego, termin rozpatrzenia dopuszczalności określono na dziesięć dni roboczych, aby zapewnić skuteczne stosowanie przepisów ustanowionych w proponowanej reformie rozporządzenia dublińskiego, zobowiązujących pierwsze państwo członkowskie, w którym złożono wniosek, do rozpatrzenia dopuszczalności przed zastosowaniem kryteriów w celu ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego (art. 34 ust. 1 akapit drugi). Czas trwania procedury na granicy nadal będzie wynosił cztery tygodnie, podobnie jak w dyrektywie w sprawie procedur azylowych (art. 41 ust. 2).

Wniosek odnosi się do ogólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową i z tego względu określono w nim również terminy wnoszenia odwołań i wydawania decyzji w pierwszej instancji odwoławczej. Jest to konieczne do zapewnienia sprawiedliwości i skuteczności w ramach procedury oraz osiągnięcia ogólnego celu większej harmonizacji procedury (art. 55).

Komisja zdaje sobie sprawę z tego, że czasami państwom członkowskim może być trudno dotrzymywać terminów określonych w niniejszym wniosku. Zasadnicze znaczenie ma jednak potrzeba zapewnienia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową pewności prawa w odniesieniu do jej sytuacji. Przedstawiając wniosek, Komisja wzięła pod uwagę również swoją propozycję istotnego wzmocnienia mandatu Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu oraz zapewnienia państwom członkowskim możliwości korzystania ze wsparcia operacyjnego i technicznego Agencji, innych państw członkowskich lub organizacji międzynarodowych.

- **Prawa i obowiązki osób ubiegających się o ochronę międzynarodową**

Wniosek zawiera jasne przepisy dotyczące praw i obowiązków osób ubiegających się o ochronę międzynarodową do celów procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową. Przewidziano w nim niezbędne gwarancje dla osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, aby mogła ona skutecznie korzystać z przysługujących jej praw, i jednocześnie przewidziano również szereg obowiązków osoby ubiegającej się, mając na uwadze zwiększenie jej odpowiedzialności w ramach całej procedury (art. 7).

Zgodnie z wnioskiem Komisji dotyczącym reformy rozporządzenia dublińskiego osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową muszą wystąpić z wnioskiem w państwie członkowskim pierwszego wjazdu lub w państwie członkowskim, w którym legalnie przebywają (art. 7 ust. 1). Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową zobowiązane są do współpracy z właściwymi organami, w tym poprzez przekazanie odcisków palców i obrazu twarzy, aby organy te mogły ustalić ich tożsamość. Osoby ubiegające się muszą również przedstawić wszystkie elementy, którymi dysponują, niezbędne dla rozpatrzenia wniosku (art. 7 ust. 2). Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową musi poinformować odpowiedzialne organy o swoim miejscu pobytu oraz podać numer telefonu, tak aby można było się z nią skontaktować do celów procedury (art. 7 ust. 4).

Osoby ubiegające się muszą zostać poinformowane o obowiązującej procedurze, o swoich prawach i obowiązkach w trakcie tej procedury oraz o skutkach niewywiązywania się z tych obowiązków, wyniku rozpatrywania wniosku i możliwości odwołania się od decyzji odmownej (art. 8 ust. 2). Spoczywający na państwach członkowskich obowiązek udzielenia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową wszystkich niezbędnych informacji staje się tym bardziej istotny z powodu potencjalnych skutków niewywiązania się z tych obowiązków przez osobę ubiegającą się. Na przykład w przypadku gdy osoba ubiegająca się odmawia współpracy, nie dostarczając szczegółowych danych niezbędnych do rozpatrzenia wniosku oraz nie dostarczając swoich odcisków palców i obrazu twarzy, może to prowadzić do odrzucenia jej wniosku jako zaniechanego zgodnie z procedurą dotyczącą dorozumianego wycofania wniosku (art. 7 ust. 3 i art. 39 ust. 1 lit. c)). Obecnie odmowa wywiązania się z obowiązku dostarczenia odcisków palców stanowi podstawę zastosowania procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym. Biorąc pod uwagę fakt, że jest to istotny element dla uznania wniosku za kompletny, z niewywiązywaniem się przez osobę ubiegającą się z obowiązków powiązano jednak poważniejsze skutki.

Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową muszą pozostawać w państwach członkowskich, w których zobowiązani są przebywać zgodnie z rozporządzeniem dublińskim

(art. 7 ust. 5), i muszą przestrzegać wszelkich ewentualnych obowiązków stawiennictwa wynikających z dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania (art. 7 ust. 6). Niewywiązywanie się z obowiązków stawiennictwa może również prowadzić do odrzucenia wniosku jako zaniechanego (art. 39 ust. 1 lit. f)), a jeżeli osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie pozostaje w państwie członkowskim, w którym zobowiązana jest przebywać, jej wniosek jest obejmowany procedurą rozpatrywania wniosku prowadzoną w trybie przyspieszonym (art. 40 ust. 1 lit. g)).

W ciągu trzech dni roboczych od złożenia wniosku osoba ubiegająca się musi otrzymać dokument potwierdzający, że jest ona osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową, stwierdzający, że osoba ta ma prawo do pozostawania na terytorium państwa członkowskiego, oraz stwierdzający, że dokument ten nie jest ważnym dokumentem podróży (art. 29). Główne przepisy dotyczące dokumentów pochodzą z dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania i zostały włączone do niniejszego wniosku z myślą o usprawnieniu procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową. We wniosku określono rodzaj informacji, które należy ująć w tym dokumencie, i przewidziano możliwość ustanowienia jednolitego formatu tych dokumentów w drodze aktu wykonawczego w celu zapewnienia, aby wszystkie osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową we wszystkich państwach członkowskich otrzymywały taki sam dokument (art. 29 ust. 5).

Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową przysługuje prawo do pozostawania na terytorium państwa członkowskiego do celów i na czas trwania procedury administracyjnej. Prawo to nie stanowi uprawnienia do otrzymania zezwolenia na pobyt i nie daje osobie ubiegającej się prawa do podróżowania na terytorium innego państwa członkowskiego bez zezwolenia. Podobnie jak w dyrektywie w sprawie procedur azylowych wyjątki od prawa do pozostawania na czas trwania procedury administracyjnej są ograniczone, wyraźnie określone we wniosku i odnoszą się do kolejnych wniosków i przypadków wydania lub ekstradycji do innego państwa członkowskiego na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, do państwa trzeciego lub do międzynarodowego sądu lub trybunału (art. 9).

- **Gwarancje proceduralne**

Usprawnienie procedury jest niezbędne do zapewnienia jej skuteczności we wszystkich państwach członkowskich przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową otrzyma decyzję – pozytywną lub negatywną – w możliwie krótkim czasie. Nie powinno to jednak mieć niepożądanego skutku o negatywnym wpływie na prawo osoby ubiegającej się do tego, aby jej wniosek został rozpatrzony w odpowiedni i kompleksowy sposób, umożliwiający tej osobie przedstawienie w toku rozpatrywania wniosku wszystkich elementów, które są istotne dla jego uzasadnienia. Z tego powodu niniejszy wniosek zawiera ważne gwarancje dla osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, mające na celu zapewnienie, aby – z zastrzeżeniem ograniczonej liczby wyjątków – na wszystkich etapach procedury osobie ubiegającej się przysługiwało prawo do bycia wysłuchanym w trakcie przesłuchania oraz w razie konieczności pomoc tłumacza ustnego, a także aby osoba ubiegająca się miała zapewnioną nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną.

Wniosek gwarantuje osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową prawo do bycia wysłuchanym w trakcie przesłuchania w sprawie dopuszczalności lub istoty ich wniosków, niezależnie od rodzaju zastosowanej w ich przypadku procedury administracyjnej (art. 12 ust. 1). Aby prawo do przesłuchania było skuteczne, osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową korzysta z pomocy tłumacza ustnego (art. 12 ust. 8) i może w wyczerpujący sposób przedstawić uzasadnienie swojego wniosku. Istotne jest zapewnienie osobie

ubiegającej się o ochronę międzynarodową wystarczająco dużo czasu na przygotowanie się i skonsultowanie się z jej doradcą prawnym lub innym doradcą oraz możliwości korzystania z pomocy doradcy prawnego lub innego doradcy podczas przesłuchania. W trakcie przesłuchań dotyczących merytorycznej treści wniosku prowadzonych w związku z rozpatrywaniem wniosku co do jego istoty osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma możliwość przedstawienia wszystkich elementów niezbędnych do uzasadnienia jej wniosku oraz złożenia wyjaśnień dotyczących jakichkolwiek brakujących elementów lub niespójności (art. 11 ust. 2). W kontekście procedury badania dopuszczalności osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma prawo do przesłuchania dotyczącego dopuszczalności, w trakcie którego ma możliwość przedstawienia odpowiednich przyczyn, dla których jej wniosek nie może zostać odrzucony jako niedopuszczalny (art. 10 ust. 2).

Przesłuchanie powinno odbywać się w warunkach zapewniających odpowiednią poufność (art. 12 ust. 2) oraz powinno być prowadzone przez odpowiednio przeszkolony i kompetentny personel, w tym w stosownych przypadkach pracowników organów z innych państw członkowskich lub ekspertów oddelegowanych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu (art. 12 ust. 3 i 7). Przesłuchania można zaniechać wyłącznie w przypadku, gdy organ rozstrzygający zamierza podjąć pozytywną decyzję w sprawie wniosku lub gdy uważa, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie jest zdolna do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu z powodu okoliczności, na które nie ma ona wpływu (art. 12 ust. 5). Biorąc pod uwagę fakt, że przesłuchanie stanowi zasadniczą część rozpatrywania wniosku, powinno ono zostać zarejestrowane, a osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową i ich doradcy prawni powinni otrzymać dostęp do zapisu, jak również do protokołu lub stenogramu przesłuchania, zanim organ rozstrzygający podejmie decyzję lub, w przypadku procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym, jednocześnie z podjęciem decyzji (art. 13).

Zgodnie z dyrektywą w sprawie procedur azylowych w trakcie procedury administracyjnej osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową są uprawnione do otrzymania nieodpłatnych informacji prawnych i proceduralnych, a także powinny otrzymać nieodpłatną pomoc prawną na etapie odwołania w pierwszej instancji, jeżeli nie posiadają środków, aby samodzielnie opłacić taką pomoc prawną. W niniejszym wniosku dostęp do pomocy i reprezentacji prawnej na wszystkich etapach procedury uznaje się za konieczny do umożliwienia osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową pełnego korzystania ze swoich praw, biorąc pod uwagę bardziej rygorystyczne ramy czasowe procedury. Dlatego przewidziano w nim prawo osób ubiegających się o ochronę międzynarodową do wnioskowania o nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną na wszystkich etapach procedury (art. 15 ust. 1), z zastrzeżeniem ograniczonej liczby wyjątków określonych we wniosku. Państwa członkowskie mogą zatem podjąć decyzję o niezapewnieniu nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej, w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową posiada wystarczające środki oraz gdy uznaje się, że wniosek lub odwołanie nie ma realnych szans powodzenia (art. 15 ust. 3 lit. a) i b) oraz art. 15 ust. 5 lit. a) i b)). W ramach procedury administracyjnej państwa członkowskie mogą również podjąć decyzję o wykluczeniu nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej w przypadku kolejnych wniosków (art. 15 ust. 3 lit. c)), a na etapie odwołania mogą podjąć taką decyzję w odniesieniu do drugiej lub wyższej instancji odwoławczej (art. 15 ust. 5 lit. c)).

Komisja uznaje, że niezbędne i stosowne jest rozszerzenie tego prawa na procedurę administracyjną, uznając praktykę już stosowaną w 22 państwach członkowskich. Wymaga to przeznaczenia odpowiednich zasobów na zapewnienie jakości procesu decyzyjnego w trakcie procedury administracyjnej. Niemniej jednak praktyka państw członkowskich, które już przewidują tę możliwość, pokazuje, że zapewnienie nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej jest przydatne do zapewnienia wysokiej jakości pomocy, prowadząc do wydawania

decyzji administracyjnych charakteryzujących się lepszą jakością oraz potencjalnie do mniejszej liczby odwołań.

- **Małoletni bez opieki i osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową potrzebujące szczególnych gwarancji proceduralnych**

We wniosku utrzymano wysoki poziom szczególnych gwarancji proceduralnych dla kategorii osób ubiegających się o ochronę międzynarodową wymagających szczególnego traktowania (art. 19), a zwłaszcza dla małoletnich bez opieki (art. 21 i 22). Aby zapewnić tym osobom ubiegającym się sprawiedliwą procedurę, konieczne jest zidentyfikowanie ich potrzeb na jak najwcześniejszym etapie procedury i udzielenie im odpowiedniego wsparcia i wskazówek na wszystkich etapach procedury (art. 20 ust. 1). W przypadku gdy zapewnienie takiego odpowiedniego wsparcia w ramach procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym lub procedury na granicy jest niemożliwe, procedur tych nie należy stosować (art. 19 ust. 3).

Jeżeli chodzi o dzieci w ujęciu ogólnym, interes dziecka jako kwestia nadrzędna jest dominującą zasadą przy stosowaniu wspólnej procedury. Wszystkie dzieci, niezależnie od wieku i tego, czy pozostają pod opieką, czy nie, mają również prawo do przesłuchania, chyba że wyraźnie nie służy to zabezpieczeniu interesu dziecka (art. 21 ust. 1 i 2).

Jeżeli chodzi o małoletnich bez opieki, należy im wyznaczyć opiekuna jak najszybciej i nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od momentu wystąpienia z wnioskiem przez małoletniego bez opieki (art. 22 ust. 1). Rozbieżności między różnymi systemami opieki nad małoletnimi bez opieki w państwach członkowskich mogą prowadzić do nieprzestrzegania gwarancji proceduralnych, niezapewniania małoletnim odpowiedniej opieki lub do narażania ich na ryzyko lub niepewne sytuacje, co może prowadzić do ucieczki nieletnich. Niniejszy wniosek, przy uwzględnieniu badania dotyczącego systemów opieki przeprowadzonego przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej¹³, ma na celu znormalizowanie praktyk w zakresie opieki, aby zagwarantować szybkie i skuteczne zapewnianie opieki w całej Unii.

Rolą opiekuna jest udzielenie pomocy małoletniemu bez opieki i reprezentowanie go z myślą o zabezpieczeniu interesu i ogólnego dobra dziecka w procedurze ubiegania się o ochronę międzynarodową. W stosownych przypadkach i o ile jest to możliwe zgodnie z prawem krajowym, opiekun może dokonywać w imieniu małoletniego czynności prawnych (art. 4 ust. 2 lit. f). Aby zagwarantować, że małoletni bez opieki otrzymują odpowiednie wsparcie, we wniosku przewidziano, że opiekunowi nie należy powierzać odpowiedzialności za nieproporcjonalnie dużą liczbę małoletnich (art. 22 ust. 4 akapit pierwszy). Ze względu na zadania i obowiązki opiekuna, w tym terminy różnych etapów proceduralnych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, konieczne jest, aby liczba spraw przydzielonych każdemu opiekunowi była rozsądna, oraz aby we wniosku przewidziano również ustanowienie odpowiedniego systemu monitorowania każdego opiekuna pod kątem wykonywania zadań (art. 22 ust. 4 akapit drugi).

- **Stosowanie procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym oraz procedury na granicy**

W niniejszym wniosku procedura rozpatrywania wniosku prowadzona w trybie przyspieszonym staje się obowiązkowa w przypadku pewnych ograniczonych podstaw związanych z wnioskami, które bez zagłębiania się w sprawę są całkowicie nieuzasadnione,

¹³ Sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej „Guardianship systems for children deprived of parental care in the European Union: with a particular focus on their role in responding to child trafficking” (październik 2015); [http://ec.europa.eu/anti-trafficking/EU+Policy/Guardianship_for_children_deprived_of_parental_care].

na przykład w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową składa wyraźnie niespójne lub fałszywe oświadczenia, wprowadza w błąd organy, podając nieprawdziwe informacje, lub gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przybywa z bezpiecznego kraju pochodzenia. Podobnie wniosek należy rozpatrywać w ramach procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym, gdy wniosek ma wyraźny charakter nadużycia, na przykład gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową dąży do opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji nakazującej powrót lub gdy osoba ta nie ubiega się o ochronę międzynarodową w państwie członkowskim pierwszego nielegalnego wjazdu lub w państwie członkowskim legalnego pobytu, lub gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, której wniosek jest rozpatrywany i która wystąpiła z wnioskiem w innym państwie członkowskim lub która znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu, zostaje poddana readmisji zgodnie z nowymi przepisami zaproponowanymi przez Komisję w rozporządzeniu dublińskim, gdyż nie wykazała, że niewywiązywanie się przez nią z obowiązków było spowodowane okolicznościami, na które nie miała wpływu (art. 40 ust. 1).

Procedury na granicy, które zazwyczaj wiążą się z umieszczeniem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w ośrodku detencyjnym na cały czas trwania procedury, pozostają nieobowiązkowe i mogą być stosowane na potrzeby rozpatrywania dopuszczalności lub istoty wniosków na tych samych podstawach, jak w przypadku procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym. Jeżeli decyzja nie zostanie podjęta w ciągu czterech tygodni, osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową zyskuje prawo do wjazdu i pozostawania na terytorium państwa członkowskiego (art. 41).

Mając na uwadze fakt, że procedura rozpatrywania wniosku prowadzona w trybie przyspieszonym staje się obecnie obowiązkowa, że w większości przypadków stosowanie procedury na granicy wiąże się z umieszczeniem osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową w ośrodku detencyjnym, że czas trwania obu tych procedur jest krótki oraz że decyzja podjęta w ramach którejkolwiek z tych procedur nie ma automatycznego skutku zawieszającego, konieczne jest, aby do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową stosowały się wszystkie gwarancje proceduralne, w szczególności prawo do bycia wysłuchanym w trakcie przesłuchania, do tłumaczenia ustnego oraz do nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej (art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1). Stosowanie tych procedur jest ograniczone w odniesieniu do małoletnich bez opieki (art. 40 ust. 5 i art. 41 ust. 5) i nie można z nich korzystać wobec osób ubiegających się o ochronę międzynarodową potrzebujących szczególnych gwarancji proceduralnych, chyba że osobom tym można zapewnić odpowiednie wsparcie w ramach tych procedur (art. 19 ust. 3).

- **Dopuszczalność wniosków**

Zgodnie z zasadą ogólną wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej powinien być rozpatrywany co do jego istoty w celu ustalenia, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową kwalifikuje się do ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania)¹⁴. Rozpatrywanie wniosku co do istoty nie jest konieczne, w przypadku gdy wniosek należy uznać za niedopuszczalny zgodnie z niniejszym wnioskiem.

W niniejszym wniosku przewiduje się, że jeżeli zastosowanie ma którakolwiek z określonych w nim podstaw dopuszczalności, wówczas wniosek należy odrzucić jako niedopuszczalny (art. 36 ust. 1), a rozpatrywanie nie powinno trwać dłużej niż jeden miesiąc (art. 34 ust. 1). Przed ustaleniem odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z nowymi przepisami

¹⁴ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

zaproponowanymi przez Komisję w rozporządzeniu dublińskim pierwsze państwo członkowskie, w którym złożono wniosek, powinno rozpatrzyć dopuszczalność tego wniosku, w przypadku gdy za kraj pierwszego azylu lub bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową uznaje się państwo niebędące państwem członkowskim. Aby zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemu dublińskiego, we wniosku przewidziano, że rozpatrywanie podstaw związanych z krajem pierwszego azylu lub bezpiecznym krajem trzecim nie powinno trwać dłużej niż dziesięć dni roboczych (art. 34 ust. 1 akapit drugi).

Wniosek należy uznać za niedopuszczalny, gdy jest to kolejny wniosek niezawierający nowych istotnych elementów ani ustaleń lub gdy odrębny wniosek złożony przez małżonka, partnera lub małoletniego pod opieką uznaje się za nieuzasadniony (art. 36 ust. 1 lit. c) i d)).

Podstawy odnoszące się do kraju pierwszego azylu i bezpiecznego kraju trzeciego nie powinny być stosowane względem osób korzystających z ochrony uzupełniającej, które zostają przesiedlone zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie przesiedleń)¹⁵, w przypadku gdy osoby te postanawiają ubiegać się o status uchodźcy, kiedy już znajdują się na terytorium państw członkowskich.

Sprawy, które wchodzą w zakres stosowania rozporządzenia dublińskiego, w tym przypadki udzielenia ochrony międzynarodowej przez inne państwo członkowskie, jak przewidziano w proponowanej reformie rozporządzenia dublińskiego, należy rozpatrywać w ramach systemu dublińskiego (art. 36 ust. 2).

W przypadku gdy z oceny bez zagłębiania się w sprawę jasno wynika, że wniosek może zostać odrzucony jako całkowicie nieuzasadniony, wniosek ten można odrzucić na tej podstawie, nie rozpatrując jego dopuszczalności.

Mając na uwadze fakt, że czas trwania procedury badania dopuszczalności jest bardzo krótki oraz że w określonych przypadkach dana decyzja, taka jak decyzja podjęta na podstawie związanej z krajem pierwszego azylu, nie ma automatycznego skutku zawieszającego, konieczne jest zapewnienie, aby osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową korzystała ze wszystkich gwarancji proceduralnych, w szczególności prawa do bycia wysłuchanym w trakcie przesłuchania, do tłumaczenia ustnego oraz do nieodpłatnej pomocy prawnej (art. 36 ust. 1). W przypadku kolejnych wniosków istnieją jednak wyjątki od tych gwarancji proceduralnych.

• **Postępowanie z kolejnymi wnioskami**

W niniejszym wniosku sprecyzowano i uproszczono procedurę w odniesieniu do postępowania z kolejnymi wnioskami, jednocześnie zapewniając narzędzia niezbędne do zapobiegania nadużywaniu możliwości oferowanych przez kolejne wnioski. Kolejnym wnioskiem jest wniosek złożony przez tą samą osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową w którymkolwiek państwie członkowskim po odrzuceniu poprzedniego wniosku w drodze ostatecznej decyzji (art. 42 ust. 1). Kolejny wniosek podlega wstępnemu rozpatrzeniu, w trakcie którego ustala się, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przedstawiła istotne nowe elementy lub ustalenia, które mogłyby znacząco zwiększyć prawdopodobieństwo, że kwalifikuje się ona jako osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej (art. 42 ust. 2). Jeżeli nie, wówczas kolejny wniosek jest odrzucany jako niedopuszczalny lub całkowicie nieuzasadniony, w przypadku gdy wniosek jest w tak oczywisty sposób bezpodstawny lub ma tak wyraźny charakter nadużycia, że nie ma realnych szans powodzenia (art. 42 ust. 5).

¹⁵ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

W niniejszym wniosku przewidziano, że wstępne rozpatrzenie należy przeprowadzić na podstawie pisemnych oświadczeń i przesłuchania. Z przesłuchania można jednak zrezygnować w tych przypadkach, gdy z pisemnych oświadczeń wyraźnie wynika, że wniosek nie prowadzi do nowych istotnych ustaleń lub nie wprowadza nowych istotnych elementów lub że jest wyraźnie bezpodstawny i nie ma realnych szans powodzenia (art. 42 ust. 3). Ponadto na etapie wstępnego rozpatrywania osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową nie będzie przysługiwała nieodpłatna pomoc prawna (art. 15 ust. 3 lit. c).

W przypadku kolejnych wniosków nie ma automatycznego skutku zawieszającego i można zastosować wyjątki od prawa osoby do pozostawania na terytorium danego państwa członkowskiego, gdy kolejny wniosek zostanie odrzucony jako niedopuszczalny lub całkowicie nieuzasadniony lub w przypadku wystąpienia z drugim lub dalszym kolejnym wnioskiem w jakimkolwiek państwie członkowskim po tym, jak została wydana ostateczna decyzja o odrzuceniu poprzedniego kolejnego wniosku jako niedopuszczalnego, nieuzasadnionego lub całkowicie nieuzasadnionego (art. 43). Komisja uważa to podejście za uzasadnione, biorąc pod uwagę, że wniosek zostałby już rozpatrzony w ramach procedury administracyjnej, jak również przez sąd lub trybunał oraz że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową skorzystałaby już z gwarancji proceduralnych, w tym przesłuchania, tłumaczenia ustnego oraz nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej.

- **Koncepcje bezpiecznego kraju**

W komunikacie z dnia 6 kwietnia 2016 r. Komisja stwierdziła, że krytyczny aspekt wspólnego podejścia dotyczy stosowania mechanizmów „bezpiecznego kraju”. W szczególności Komisja zapowiedziała, że zharmonizuje skutki proceduralne tej koncepcji i zlikwiduje uznaniowość jej stosowania.

Korzystanie z koncepcji kraju pierwszego azylu i bezpiecznego kraju trzeciego umożliwia uznanie pewnych wniosków za niedopuszczalne, w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową mogłaby uzyskać ochronę w państwie trzecim (art. 36 ust. 1 lit. a) i b)). Te dwie koncepcje mogą być stosowane w odniesieniu do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową po indywidualnym rozpatrzeniu wniosku, które obejmuje przesłuchanie dotyczące dopuszczalności.

W niniejszym wniosku wyjaśniono te dwie koncepcje. Obie opierają się na istnieniu wystarczającej ochrony zdefiniowanej we wniosku (art. 44 i 45). Główna różnica między tymi dwiema koncepcjami dotyczy osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową. W ramach koncepcji kraju pierwszego azylu osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową korzystała z ochrony zgodnie z konwencją genewską lub z wystarczającej ochrony w tym państwie trzecim i nadal może korzystać z tej ochrony, natomiast w ramach koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego istnieje możliwość otrzymania przez tą osobę ochrony zgodnie z materialnymi standardami konwencji genewskiej lub wystarczającej ochrony zgodnie z niniejszym wnioskiem. Różnica ta stanowi powód, dla którego w niniejszym wniosku, podobnie jak w obecnych ramach legislacyjnych, przewiduje się automatyczny skutek zawieszający odwołania od decyzji podjętej na podstawie koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego, ale nie na podstawie koncepcji kraju pierwszego azylu (art. 53 ust. 2 lit. b)). Uznaje się, że przy stosowaniu koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego istnieje wyższe ryzyko potencjalnego naruszenia art. 3 europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC), dlatego skutek zawieszający odwołania nadal jest konieczny, aby zapewnić skuteczny środek zaskarżenia zgodnie z art. 13 tej konwencji.

W odniesieniu do koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego Komisja w swoim komunikacie z dnia 10 lutego 2016 r.¹⁶ zachęciła wszystkie państwa trzecie do uwzględnienia tej koncepcji i do wymagania jej stosowania w przepisach krajowych. W niniejszym wniosku Komisja proponuje zharmonizowane unijne podejście do stosowania tej koncepcji, przy pełnym poszanowaniu zobowiązań międzynarodowych przewidzianych w Karcie, EKPC oraz konwencji genewskiej, tak aby zagwarantować jednakowe jej stosowanie we wszystkich państwach członkowskich, jak również proponuje, by bezpieczne kraje trzecie były uznawane na poziomie unijnym w drodze zmiany niniejszego rozporządzenia w przyszłości na podstawie warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz po przeprowadzeniu szczegółowej oceny opartej na dowodach obejmujących badanie merytoryczne oraz szeroko zakrojone konsultacje z państwami członkowskimi i odpowiednimi zainteresowanymi stronami (art. 46). Koncepcja bezpiecznego kraju trzeciego może być jednak stosowana również w indywidualnych przypadkach bezpośrednio na podstawie warunków określonych w rozporządzeniu.

Stosowanie koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia umożliwia państwu członkowskiemu rozpatrzenie wniosku na podstawie domniemania wzruszalnego, że kraj pochodzenia osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową jest bezpieczny. Stosowanie tej koncepcji umożliwia objęcie wniosków procedurą rozpatrywania wniosku prowadzoną w trybie przyspieszonym (art. 40 ust. 1 lit. e)), a w przypadku gdy wniosek zostaje odrzucony jako całkowicie nieuzasadniony na tej podstawie, nie istnieje automatyczny skutek zawieszający odwołania (art. 53 ust. 2 lit. a)).

We wrześniu 2015 r. Komisja zaproponowała przyjęcie rozporządzenia ustanawiającego unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia¹⁷ w celu ułatwienia szybkiego rozpatrywania wniosków osób pochodzących z tych krajów¹⁸. Komisja jest zdania, że unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia powinien stanowić integralną część niniejszego projektu rozporządzenia. Z tego powodu w niniejszym wniosku zawarto wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia ustanawiającego unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia obejmujący ten sam wykaz krajów na podstawie tych samych uzasadnień, co we wspomnianym wniosku, z niewielkimi zmianami tekstu mającymi na celu uwzględnienie dyskusji toczących się między współprawodawcami (art. 48). Kiedy współprawodawcy dojdą do porozumienia w sprawie wniosku Komisji ustanawiającego unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia, wniosek ten powinien zostać przyjęty. Ostateczny tekst tego nowego rozporządzenia należałoby wówczas włączyć do rozporządzenia w sprawie procedury azylowej, zanim zostanie ono przyjęte, a rozporządzenie ustanawiające unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia powinno zostać uchylone.

Celem jest doprowadzenie do w pełni zharmonizowanego uznania bezpiecznych krajów pochodzenia i bezpiecznych krajów trzecich na poziomie unijnym na podstawie wniosków Komisji wspieranej przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu. Z tego względu niniejszy wniosek zawiera klauzulę wygaśnięcia, zgodnie z którą państwa członkowskie powinny zachować uznanie na poziomie krajowym bezpiecznych krajów pochodzenia lub

¹⁶ COM(2016) 85 final.

¹⁷ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia do celów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, oraz zmieniającego dyrektywę 2013/32/UE (COM(2015) 452 final).

¹⁸ Proponowany unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia obejmuje Albanię, Bośnię i Hercegowinę, byłą jugosłowiańską republikę Macedonii, Kosowo, Czarnogórę, Serbię i Turcję.

bezpiecznych krajów trzecich jedynie przez maksymalnie pięć lat od wejścia w życie niniejszego projektu rozporządzenia (art. 50 ust. 1).

- **Prawo do skutecznego środka zaskarżenia**

Z reguły, aby osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową była w stanie skorzystać ze swojego prawa do skutecznego środka zaskarżenia, ma ona prawo do pozostawania na terytorium państwa członkowskiego do czasu upływu terminu wniesienia odwołania w pierwszej instancji, a jeśli osoba ubiegająca się skorzysta z tego prawa w przewidzianym terminie – do czasu rozpatrzenia środka zaskarżenia (art. 54 ust. 1). Jedynie w ograniczonej liczbie przypadków skutek zawieszający odwołania mógłby nie być automatyczny i w takiej sytuacji osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową musiałaby zwrócić się do sądu lub trybunału o zawieszenie wykonania decyzji nakazującej powrót lub sąd musiałby z urzędu zawiesić wykonanie tej decyzji. W przypadku gdy w decyzji odmownej odrzuca się wniosek jako całkowicie nieuzasadniony lub nieuzasadniony w przypadkach podlegających procedurze rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym lub procedurze na granicy, jako niedopuszczalny, ponieważ osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową pochodzi z kraju pierwszego azylu lub dany wniosek jest kolejnym wnioskiem, gdy wniosek zostaje odrzucony jako wyraźnie wycofany lub zaniechany, sąd lub trybunał może zezwolić osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową na pozostanie na terytorium państwa członkowskiego – na wniosek osoby ubiegającej się albo z urzędu – w celu zawieszenia wykonania decyzji nakazującej powrót (art. 54 ust. 2). W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową złożyła skargę kasacyjną w odniesieniu do pierwszej lub kolejnej decyzji w sprawie odwołania, zasadniczo nie ma ona prawa do pozostawania na terytorium państwa członkowskiego (art. 54 ust. 5).

W przypadku stosowania wyjątku od prawa do środka zaskarżenia o automatycznym skutku zawieszającym prawa osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową powinny być odpowiednio zagwarantowane poprzez zapewnienie jej niezbędnej pomocy tłumacza ustnego i pomocy prawnej, jak również poprzez zapewnienie osobie ubiegającej się wystarczająco dużo czasu na przygotowanie i przedłożenie wniosku do sądu lub trybunału. Ponadto, jak orzekł Europejski Trybunał Praw Człowieka w sprawie M.S.S. przeciwko Belgii i Grecji¹⁹, w takim kontekście sąd lub trybunał powinien mieć możliwość zbadania decyzji odmownej organu rozstrzygającego pod względem faktycznym i prawnym. W takich przypadkach, biorąc pod uwagę wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie I.M. przeciwko Francji²⁰ oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Dörr²¹, oraz ze względu na ściśle określone terminy wniesienia odwołania, Komisja proponuje rozszerzenie gwarancji, które w dyrektywie w sprawie procedur azylowych miały zastosowanie tylko do procedury na granicy, na wszystkie przypadki, w których osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową musi oddzielnie ubiegać się o ochronę tymczasową (art. 54 ust. 3). Osobie ubiegającej się należy zezwolić na pozostanie na terytorium do czasu zakończenia procedury mającej na celu rozstrzygnięcie, czy może ona pozostać na danym terytorium. Decyzja ta powinna jednak zostać podjęta w ciągu jednego miesiąca od wniesienia odwołania (art. 54 ust. 4).

- **Cofnięcie ochrony międzynarodowej**

¹⁹ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (wielka izba) z dnia 21 stycznia 2011 r. w sprawie M.S.S. przeciwko Belgii i Grecji (wniosek nr 30696/09).

²⁰ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (piąta izba) z dnia 2 lutego 2012 r. w sprawie I. M. przeciwko Francji (wniosek nr 9152/09).

²¹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-136/03 Dörr.

W swoim wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie kwalifikowania Komisja proponuje wzmocnienie przepisów dotyczących przeglądu statusu mającego na celu sprawdzenie, czy kryteria kwalifikowalności są nadal spełniane, poprzez wprowadzenie systematycznych i regularnych przeglądów. Takie przeglądy mają być wykonywane, gdy następuje znaczna istotna zmiana w kraju pochodzenia, znajdująca odzwierciedlenie w informacjach o kraju pochodzenia opracowywanych na poziomie Unii oraz we wspólnej analizie przygotowywanej przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu oraz gdy zezwolenie na pobyt jest przedłużane po raz pierwszy w przypadku uchodźców oraz po raz pierwszy i drugi w przypadku osób korzystających z ochrony uzupełniającej. Organy rozstrzygające cofną status, pozbawią statusu lub odmówią jego przedłużenia, gdy potrzeby w zakresie ochrony przestaną istnieć lub gdy po udzieleniu ochrony pojawią się podstawy wyłączenia. Procedura cofania ochrony międzynarodowej określona w niniejszym wniosku pozostaje bez większych zmian w porównaniu z obecnymi ramami prawnymi. Ze względu na proponowany regularny przegląd statusu uznano jednak za konieczne wzmocnienie gwarancji proceduralnych dla osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, zapewniając jej możliwość przedstawienia swojej sprawy na przesłuchaniu, a nie tylko za pośrednictwem pisemnych oświadczeń, jak ma to miejsce obecnie, oraz zapewniając niezbędne tłumaczenie ustne (art. 52 ust. 1 lit. b) oraz art. 52 ust. 4). Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową będzie nadal przysługiwało prawo do nieodpłatnej pomocy prawnej i reprezentacji (art. 52 ust. 4).

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**ustanawiające wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylające dyrektywę 2013/32/UE**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2 lit. d),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem niniejszego rozporządzenia jest usprawnienie, uproszczenie i zharmonizowanie ustaleń proceduralnych państw członkowskich poprzez ustanowienie wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii. Aby osiągnąć ten cel, w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE²² wprowadza się szereg istotnych zmian. Dyrektywę tę należy uchylić i zastąpić rozporządzeniem. Odesłania do uchylonej dyrektywy traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.
- (2) Wspólna polityka azylowa, w tym wspólny europejski system azylowy, oparty na pełnym i integralnym stosowaniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., zmienionej Protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r. („konwencja genewska”), jest integralnym elementem wytyczonego przez Unię Europejską celu, polegającego na stopniowym ustanawianiu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości otwartej dla tych, którzy zmuszeni okolicznościami poszukują zgodnie z prawem ochrony w Unii. Polityce takiej powinna przyświecać zasada solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności, w tym skutków finansowych, między państwami członkowskimi.
- (3) Wspólny europejski system azylowy oparty jest na wspólnych normach dotyczących procedur azylowych, uznawania i ochrony oferowanej na szczeblu Unii, warunków przyjmowania i systemu określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za osoby ubiegające się o azyl. Pomimo dotychczasowych postępów w stopniowym rozwoju wspólnego europejskiego systemu azylowego nadal istnieją pomiędzy państwami członkowskimi znaczne różnice pod względem rodzajów stosowanych procedur, wskaźników przyznawania ochrony międzynarodowej, rodzajów przyznanej ochrony, poziomu materialnych warunków przyjmowania oraz korzyści przyznawanych osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową i osobom korzystającym z ochrony międzynarodowej. Różnice te stanowią istotny czynnik

²² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona) (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 60).

zachęcający do wtórnych przepływów i utrudniają osiągnięcie celu, jakim jest zapewnienie, aby we wspólnym europejskim systemie azylowym wszystkie osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową były jednakowo traktowane przy ubieganiu się o ochronę międzynarodową w Unii.

- (4) W komunikacie z dnia 6 kwietnia 2016 r.²³ Komisja określiła sposoby udoskonalenia wspólnego europejskiego systemu azylowego, a mianowicie utworzenie zrównoważonego i sprawiedliwego systemu ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za osoby ubiegające się o azyl, wzmocnienie systemu Eurodac, osiągnięcie większej konwergencji systemu azylowego UE, zapobieganie wtórnym przepływom w obrębie Unii oraz opracowanie nowego mandatu Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu. Komunikat ten jest zgodny z apelem Rady Europejskiej z dnia 18–19 lutego 2016 r.²⁴ o postępy w kierunku zreformowania obecnych ram UE, tak by zapewnić humanitarną i skuteczną politykę azylową. W komunikacie zaproponowano działania zgodne z całościowym podejściem do kwestii migracji, określonym przez Parlament Europejski w sprawozdaniu z własnej inicjatywy z dnia 12 kwietnia 2016 r.
- (5) Aby osiągnąć dobrze funkcjonujący wspólny europejski system azylowy, należy poczynić znaczne postępy w konwergencji krajowych systemów azylowych. Obecne zróżnicowane procedury azylowe we wszystkich państwach członkowskich należy zastąpić wspólną procedurą udzielania i cofania ochrony międzynarodowej mającą zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania)²⁵, zapewniając szybkość i skuteczność procedury. Wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którymi występują obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy, powinny być rozpatrywane w ramach procedury regulowanej tymi samymi przepisami, niezależnie od tego, w którym państwie członkowskim wniosek został złożony, aby zapewnić osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową równe traktowanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, przejrzystość i pewność prawa.
- (6) Wspólna procedura udzielania i cofania ochrony międzynarodowej powinna ograniczyć wtórne przepływy osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej między państwami członkowskimi, w przypadku gdy tego rodzaju przepływy byłyby spowodowane różnicami w ramach prawnych, poprzez zastąpienie obecnych uznaniowych przepisów zharmonizowanymi zasadami oraz poprzez sprecyzowanie praw i obowiązków osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, skutków niewywiązywania się z tych obowiązków, a także stworzenie równoważnych warunków stosowania rozporządzenia (UE) nr XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania) w państwach członkowskich.
- (7) Niniejsze rozporządzenie powinno stosować się do wszystkich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którymi wystąpiono na terytorium państw członkowskich, w tym na granicy zewnętrznej, na morzach terytorialnych lub w strefach tranzytowych państw członkowskich, oraz do cofania ochrony międzynarodowej. Osoby ubiegające się o udzielenie ochrony międzynarodowej znajdujące się na morzach terytorialnych państwa członkowskiego powinny zostać przetransportowane na ląd, a ich wnioski powinny zostać rozpatrzone zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

²³ COM(2016) 197 final.

²⁴ EUCO 19.2.2016, SN 1/16.

²⁵ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

- (8) Niniejsze rozporządzenie powinno stosować się do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w ramach procedury, w której rozpatruje się, czy osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową kwalifikują się jako osoby korzystające z ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania). Poza ochroną międzynarodową państwa członkowskie mogą również przyznawać zgodnie ze swoim prawem krajowym inne krajowe statusy humanitarne osobom, które nie kwalifikują się do statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej. Aby usprawnić procedury w państwach członkowskich, państwa te powinny mieć możliwość stosowania niniejszego rozporządzenia również w odniesieniu do wniosków o udzielenie dowolnego rodzaju takiej innej ochrony.
- (9) W odniesieniu do traktowania osób objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie związane są zobowiązaniami wynikającymi z instrumentów prawa międzynarodowego, których są stronami.
- (10) Należy zmobilizować zasoby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji w celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia dla wysiłków państw członkowskich w zakresie stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności tych państw członkowskich, których systemy azylowe i systemy przyjmowania poddawane są szczególnej i nieproporcjonalnej presji.
- (11) Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu powinna udzielać państwom członkowskim niezbędnej pomocy operacyjnej i technicznej w zakresie stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności poprzez delegowanie ekspertów wspomagających organy krajowe w przyjmowaniu, rejestrowaniu i rozpatrywaniu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz poprzez dostarczanie aktualnych informacji na temat państw trzecich, w tym informacji o kraju pochodzenia oraz wytycznych dotyczących sytuacji w poszczególnych krajach pochodzenia. Stosując niniejsze rozporządzenie, państwa członkowskie powinny uwzględniać standardy operacyjne, wskaźniki, wytyczne i najlepsze praktyki opracowane przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu.
- (12) W interesie prawidłowego uznania osób potrzebujących ochrony za uchodźców w rozumieniu art. 1 konwencji genewskiej lub za osoby kwalifikujące się do objęcia ich ochroną uzupełniającą każda osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powinna mieć skuteczny dostęp do procedury, możliwość współpracy i właściwego komunikowania się z odpowiedzialnymi organami w celu przedstawienia istotnych okoliczności faktycznych swojej sprawy oraz wystarczające gwarancje proceduralne w celu prowadzenia swojej sprawy na wszystkich etapach procedury.
- (13) Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową należy zapewnić rzeczywistą możliwość przedstawienia organowi rozstrzygającemu wszystkich elementów, którymi dana osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową dysponuje. Z tego względu osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową powinno przysługiwać w stosownych przypadkach – z nielicznymi wyjątkami – prawo do bycia wysłuchanym w trakcie przesłuchania dotyczącego dopuszczalności lub istoty jej wniosku. Aby prawo do przesłuchania było skuteczne, osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powinna korzystać z pomocy tłumacza ustnego i mieć zapewnioną możliwość wyczerpującego przedstawienia wyjaśnień dotyczących powodów, dla których złożyła wniosek. Należy zapewnić osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową wystarczająco dużo czasu na przygotowanie się i skonsultowanie się z doradcą prawnym lub innym doradcą oraz możliwość korzystania z pomocy doradcy prawnego lub innego doradcy podczas przesłuchania. Przesłuchanie powinno odbywać

się w warunkach zapewniających odpowiednią poufność oraz powinno być prowadzone przez odpowiednio przeszkolony i kompetentny personel, w tym w stosownych przypadkach pracowników organów z innych państw członkowskich lub ekspertów oddelegowanych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu. Przesłuchania można zaniechać wyłącznie w przypadku, gdy organ rozstrzygający zamierza podjąć pozytywną decyzję w sprawie wniosku lub gdy uważa, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie jest zdolna do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu z powodu utrzymujących się okoliczności, na które nie ma ona wpływu. Biorąc pod uwagę fakt, że przesłuchanie stanowi zasadniczą część rozpatrywania wniosku, powinno ono zostać zarejestrowane, a osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową i ich doradcy prawni powinni otrzymać dostęp do zapisu, jak również do protokołu lub stenogramu przesłuchania, zanim organ rozstrzygający podejmie decyzję lub, w przypadku procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym, jednocześnie z podjęciem decyzji.

- (14) W interesie zarówno państw członkowskich, jak i osób ubiegających się o ochronę międzynarodową leży zapewnienie prawidłowego uznania potrzeb ochrony międzynarodowej już na etapie postępowania administracyjnego poprzez udzielanie wysokiej jakości informacji i pomocy prawnej, co prowadzi do skuteczniejszego podejmowania decyzji lepszej jakości. W tym celu dostęp do pomocy i reprezentacji prawnej powinien stanowić integralną część wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową. W celu zapewnienia skutecznej ochrony praw osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w szczególności prawa do obrony oraz zasady sprawiedliwości, oraz w celu zapewnienia opłacalności procedury, należy zagwarantować osobom ubiegającym się – na ich wniosek i na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu – nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną w trakcie procedury administracyjnej i w postępowaniu odwoławczym. Nieodpłatna pomoc prawna i reprezentacja powinny być zapewniane przez osoby uprawnione do takich czynności na mocy prawa krajowego.
- (15) Niektóre osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową mogą potrzebować szczególnych gwarancji proceduralnych, między innymi ze względu na swój wiek, płeć społeczno-kulturową, orientację seksualną, tożsamość płciową, niepełnosprawność, poważne choroby, zaburzenia psychiczne lub skutki tortur, zgwałcenia lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej lub przemocy ze względu na płeć. Konieczne jest systematyczne ocenianie, czy dana osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową potrzebuje szczególnych gwarancji proceduralnych, oraz zidentyfikowanie tych ubiegających się osób jak najszybciej od momentu wystąpienia przez nich z wnioskiem, a przed wydaniem decyzji.
- (16) W celu zapewnienia, aby identyfikowanie osób ubiegających się o ochronę międzynarodową potrzebujących szczególnych gwarancji proceduralnych odbywało się jak najwcześniej, pracownicy organów odpowiedzialnych za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków powinni być odpowiednio przeszkoleni pod kątem wykrywania oznak szczególnych potrzeb oraz powinni otrzymywać stosowne polecenia w tym względzie. Dalsze środki dotyczące identyfikowania oraz dokumentowania symptomów i oznak tortur oraz innych poważnych aktów przemocy fizycznej lub psychicznej, w tym aktów przemocy seksualnej, w procedurach objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia powinny opierać się między innymi na Podręczniku dotyczącym skutecznego badania i dokumentowania przypadków tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania (protokół stambulski).

- (17) Osobom uznanym za osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową potrzebujące szczególnych gwarancji proceduralnych należy zapewnić odpowiednie wsparcie, w tym dać wystarczająco dużo czasu, w celu stworzenia warunków niezbędnych do zapewnienia im skutecznego dostępu do procedur oraz do przedstawienia elementów potrzebnych do uzasadnienia ich wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W przypadku gdy niemożliwe jest zapewnienie odpowiedniego wsparcia w ramach procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym lub procedury na granicy, z procedur tych należy wykluczyć osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową potrzebującą szczególnych gwarancji proceduralnych. Potrzeba szczególnych gwarancji proceduralnych o charakterze, który mógłby uniemożliwić stosowanie procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym lub procedury na granicy, powinna także oznaczać zapewnienie osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową dodatkowych gwarancji w przypadkach, gdy jej odwołanie nie wywołuje automatycznego skutku zawieszającego, z myślą o nadaniu skuteczności środkowi zaskarżenia w szczególnej sytuacji tej ubiegającej się osoby.
- (18) W celu zapewnienia równości materialnej między osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową będącymi kobietami a osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową będącymi mężczyznami w procedurach rozpatrywania wniosków należy uwzględnić aspekty związane z płcią. W szczególności przesłuchania należy zorganizować w taki sposób, aby zarówno osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową będące kobietami, jak i osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową będące mężczyznami mogli opisać swoje przeżycia w sprawach związanych z prześladowaniem ze względu na płeć. W tym celu należy zapewnić kobietom rzeczywistą możliwość bycia przesłuchiwaną oddzielnie od małżonka, partnera lub innych członków rodziny. W przypadku przesłuchań kobiet i dziewcząt osoby prowadzące przesłuchanie i tłumacze ustni również powinni być płci żeńskiej, o ile to możliwe. Badania lekarskie kobiet i dziewcząt powinny być przeprowadzane przez lekarzy płci żeńskiej, w szczególności mając na względzie fakt, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może być ofiarą przemocy ze względu na płeć. W procedurach opartych na koncepcji kraju pierwszego azylu, bezpiecznego kraju trzeciego, koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia oraz w pojęciu kolejnych wniosków należy odpowiednio uwzględnić złożoność wniosków składanych z przyczyn związanych z płcią społeczno-kulturową.
- (19) W przypadku gdy w ramach rozpatrywania wniosku dokonuje się przeszukania osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, powinno być ono przeprowadzane przez osobę tej samej płci. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla przeszukania przeprowadzanego ze względów bezpieczeństwa na podstawie prawa krajowego.
- (20) Stosując niniejsze rozporządzenie, państwa członkowskie powinny dbać w pierwszym rzędzie o interes dziecka, zgodnie z art. 24 Karty oraz z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z 1989 r. Dokonując oceny interesu dziecka, państwa członkowskie powinny w szczególności należycie uwzględnić dobro i rozwój społeczny małoletniego, w tym jego środowisko. Biorąc pod uwagę art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka dotyczący prawa dziecka do bycia wysłuchanym, organ rozstrzygający zapewnia małoletniemu możliwość stawienia się na przesłuchanie, chyba że wyraźnie nie służy to zabezpieczeniu interesu dziecka.
- (21) Wspólna procedura skraca terminy wszczęcia procedury w odniesieniu do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, rozpatrzenia wniosku przez organ rozstrzygający, jak również rozpatrzenia odwołania w pierwszej instancji przez organy

sądowe. Mając na uwadze, że nieproporcjonalnie duża liczba jednocześnie złożonych wniosków może stwarzać ryzyko opóźnienia dostępu do procedury i rozpatrzenia wniosków, czasami potrzebny może być pewien stopień elastyczności, aby w drodze wyjątku przedłużyć te terminy. W celu zapewnienia skutecznego procesu przedłużenie tych terminów powinno być jednak ostatecznością, biorąc pod uwagę, że państwa członkowskie powinny regularnie dokonywać przeglądu swoich potrzeb w celu utrzymania skutecznego systemu azylowego, w tym w stosownych przypadkach poprzez opracowanie planów awaryjnych, oraz że Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu powinna zapewniać państwom członkowskim niezbędną pomoc operacyjną i techniczną. Jeżeli państwa członkowskie przewidują, że nie będą w stanie dotrzymać przewidzianych terminów, powinny zwrócić się o pomoc do Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu. Jeżeli tego nie uczynią, a wskutek nieproporcjonalnej presji system azylowy w państwie członkowskim stanie się nieskuteczny w stopniu zagrażającym funkcjonowaniu wspólnego europejskiego systemu azylowego, Agencja może, na podstawie decyzji wykonawczej Komisji, podjąć środki w celu wsparcia tego państwa członkowskiego.

- (22) Dostęp do wspólnej procedury powinien opierać się na trzyetapowym podejściu obejmującym wystąpienie z wnioskiem, zarejestrowanie wniosku i złożenie go. Wystąpienie z wnioskiem jest pierwszym etapem, który wywołuje stosowanie niniejszego rozporządzenia. Uznaje się, że obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec wystąpił z wnioskiem, gdy wyraził chęć otrzymania ochrony międzynarodowej od państwa członkowskiego. Taką chęć można wyrazić w dowolnej formie, a osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie musi używać konkretnych słów, takich jak: ochrona międzynarodowa, azyl czy ochrona uzupełniająca. Zasadniczym elementem powinno być wyrażenie przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca obawy przed prześladowaniem lub poważną krzywdą po powrocie do kraju pochodzenia lub, w przypadku bezpaństwowca, do państwa poprzedniego miejsca zwykłego pobytu. W przypadku wątpliwości co do tego, czy dane oświadczenie można rozumieć jako wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, należy wyraźnie zapytać danego obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, czy chce otrzymać ochronę międzynarodową. Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową powinny przysługiwać prawa zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i dyrektywą XXX/XXX/UE (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania)²⁶, gdy tylko wystąpi ona z wnioskiem.
- (23) Wniosek powinien zostać zarejestrowany jak najszybciej po jego wniesieniu. Na tym etapie organy odpowiedzialne za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków, w tym straż graniczna, policja, organy ds. imigracji i organy odpowiedzialne za ośrodki detencyjne, powinny zarejestrować wniosek wraz z danymi osobowymi osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową. Organy te powinny poinformować osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową o jej prawach i obowiązkach, a także o grożących jej skutkach niewywiązania się z tych obowiązków. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powinna otrzymać dokument potwierdzający wystąpienie z wnioskiem. Termin na złożenie wniosku rozpoczyna swój bieg w momencie zarejestrowania wniosku.
- (24) Złożenie wniosku jest czynnością, która formalizuje wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową należy udzielić niezbędnych informacji na temat sposobu i miejsca złożenia wniosku oraz zapewnić

²⁶

Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

jej rzeczywistą możliwość złożenia wniosku. Na tym etapie osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest zobowiązana przedstawić wszystkie elementy, którymi dysponuje, niezbędne do uzasadnienia i wypełnienia wniosku. Termin na przeprowadzenie procedury administracyjnej rozpoczyna swój bieg w momencie złożenia wniosku. W tym czasie osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powinna otrzymać dokument, który potwierdza jej status jako osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową i który powinien być ważny przez cały okres obowiązywania jej prawa do pozostawania na terytorium państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku.

- (25) Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powinna zostać prawidłowo poinformowana o swoich prawach i obowiązkach w odpowiednim czasie oraz w języku, który rozumie lub co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nią zrozumiany. Mając na uwadze fakt, że w przypadku gdy na przykład osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową odmawia współpracy z organami krajowymi, nie dostarczając elementów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku oraz nie dostarczając swoich odcisków palców lub obrazu twarzy, lub nie złożyła swojego wniosku w określonym terminie, wniosek może zostać odrzucony jako zaniechany, konieczne jest poinformowanie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową o skutkach niewywiązania się z tych obowiązków.
- (26) Aby być w stanie spełniać swoje obowiązki zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, pracownicy organów odpowiedzialnych za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków powinni posiadać odpowiednią wiedzę i przejść niezbędne szkolenie w zakresie ochrony międzynarodowej, w tym przy wsparciu ze strony Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu. Powinni także mieć zapewnione odpowiednie środki i polecenia umożliwiające im skuteczne wykonywanie swoich zadań.
- (27) Aby ułatwić dostęp do procedury na przejściach granicznych i w ośrodkach zatrzymań, należy udostępnić informacje o możliwości ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Podstawowa komunikacja niezbędna do tego, aby umożliwić właściwym organom zrozumienie, czy dana osoba deklaruje chęć otrzymania ochrony międzynarodowej, powinna być zapewniona za pośrednictwem tłumaczy ustnych.
- (28) W niniejszym rozporządzeniu należy przewidzieć możliwość składania przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową wniosku w imieniu małżonka, partnera, z którym pozostaje w stałym i trwałym związku, osób dorosłych pozostających na utrzymaniu osoby ubiegającej się oraz małoletnich. Możliwość ta pozwala na wspólne rozpatrzenie tych wniosków. Prawo każdego człowieka do ubiegania się o ochronę międzynarodową jest gwarantowane faktem, że jeżeli w wyznaczonym terminie złożenia wniosku osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie złoży wniosku w imieniu małżonka, partnera, osoby dorosłej pozostającej na jej utrzymaniu lub małoletniego, małżonek lub partner może nadal uczynić to we własnym imieniu, a osoba dorosła pozostająca na utrzymaniu osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub małoletni powinni otrzymać pomoc organu rozstrzygającego. Jeżeli jednak odrębny wniosek nie jest uzasadniony, należy go uznać za niedopuszczalny.
- (29) W celu zapewnienia małoletnim bez opieki skutecznego dostępu do procedury zawsze należy im wyznaczyć opiekuna. Opiekunem powinna być osoba lub przedstawiciel organizacji, których wyznacza się w celu udzielenia pomocy małoletniemu i przeprowadzenia go przez procedurę z myślą o zabezpieczeniu interesu i ogólnego

dobra dziecka. W stosownych przypadkach opiekun powinien dokonywać w imieniu małoletniego czynności prawnych. W celu zapewnienia skutecznego wsparcia małoletnim bez opieki nie należy powierzać opiekunom nieproporcjonalnie dużej liczby małoletnich bez opieki jednocześnie. Państwa członkowskie powinny wyznaczyć podmioty lub osoby odpowiedzialne za wspieranie, nadzorowanie i monitorowanie opiekunów w zakresie wykonywania ich zadań. Małoletni bez opieki powinien złożyć wniosek we własnym imieniu lub za pośrednictwem opiekuna. W celu zabezpieczenia praw i gwarancji proceduralnych małoletniego bez opieki w jego przypadku bieg terminu złożenia wniosku należy liczyć od wyznaczenia małoletniemu opiekuna i od jego spotkania z nim. Jeżeli opiekun nie złoży wniosku w wyznaczonym terminie, małoletniemu bez opieki należy zapewnić możliwość złożenia wniosku w swoim imieniu z pomocą organu rozpatrującego. Fakt, że małoletni bez opieki postanawia złożyć wniosek we własnym imieniu, nie powinien wykluczać wyznaczenia mu opiekuna.

- (30) W celu zagwarantowania praw osób ubiegających się o ochronę międzynarodową decyzje w sprawie wszystkich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej powinny być podejmowane na podstawie faktów, obiektywnie, bezstronnie i indywidualnie, po dokładnym rozpatrzeniu, z uwzględnieniem wszystkich elementów dostarczonych przez osobę ubiegającą się oraz indywidualnej sytuacji osoby ubiegającej się. Aby zapewnić skrupulatne rozpatrywanie wniosku, organ rozstrzygający powinien brać pod uwagę istotne, dokładne i aktualne informacje o sytuacji panującej w kraju pochodzenia osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, uzyskane od Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i z innych źródeł, takich jak Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców. Organ rozstrzygający powinien również uwzględniać jakąkolwiek istotną wspólną analizę informacji o kraju pochodzenia opracowaną przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu. Każde odroczenie zakończenia procedury powinno być w pełni zgodne ze zobowiązaniami państw członkowskich wynikającymi z rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania) oraz z prawem do dobrej administracji, bez uszczerbku dla skuteczności i sprawiedliwości procedury przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu.
- (31) W celu zagwarantowania praw osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową decyzja w sprawie jej wniosku powinna zostać wydana na piśmie. Jeżeli w danej decyzji nie udziela się ochrony międzynarodowej, osoba ubiegająca się powinna otrzymać uzasadnienie tej decyzji oraz informacje o skutkach tej decyzji, jak również o sposobie odwołania się od niej. Bez uszczerbku dla prawa osoby ubiegającej się do pozostawania w państwie członkowskim oraz dla zasady *non-refoulement* taka decyzja może zawierać decyzję nakazującą powrót wydaną zgodnie z art. 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE lub może być wydana łącznie z nią.²⁷
- (32) Konieczne jest, aby decyzje w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej podejmowane były przez organy, których personel posiada odpowiednią wiedzę i przeszedł niezbędne szkolenie w dziedzinie ochrony międzynarodowej, oraz aby wykonywały one swoje zadania z należytym poszanowaniem mających zastosowanie zasad etycznych. Powinno to dotyczyć pracowników organów z innych państw członkowskich i ekspertów oddelegowanych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu do pomocy organowi rozstrzygającemu

²⁷

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).

państwa członkowskiego w rozpatrywaniu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

- (33) Bez uszczerbku dla odpowiedniego i kompletnego rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jak najszybsze podejmowanie decyzji leży w interesie zarówno państw członkowskich, jak i osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. W celu usprawnienia procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową należy określić maksymalny czas trwania procedury administracyjnej, jak również termin odwołania w pierwszej instancji. W ten sposób osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową powinny móc otrzymać decyzję w sprawie swojego wniosku w najkrótszym możliwym czasie we wszystkich państwach członkowskich, co zapewni szybki i skuteczny przebieg procedury.
- (34) Aby w niektórych przypadkach skrócić całkowity czas trwania procedury, państwa członkowskie powinny mieć możliwość, zależnie od potrzeb krajowych, priorytetowego traktowania dowolnego wniosku, rozpatrując go w pierwszej kolejności przed innymi wnioskami, z którymi wystąpiono wcześniej, nie odstępując od mających zwykle zastosowanie terminów, zasad i gwarancji.
- (35) Przed ustaleniem odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie)²⁸ pierwsze państwo członkowskie, w którym złożono wniosek, powinno rozpatrzyć dopuszczalność tego wniosku, w przypadku gdy za kraj pierwszego azylu lub bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową uznaje się państwo niebędące państwem członkowskim. Ponadto wniosek należy uznać za niedopuszczalny, gdy jest to kolejny wniosek niezawierający nowych istotnych elementów ani ustaleń oraz gdy odrębny wniosek złożony przez małżonka, partnera, osobę dorosłą pozostającą na utrzymaniu lub małoletniego uznaje się za nieuzasadniony.
- (36) Koncepcja kraju pierwszego azylu powinna być stosowana jako podstawa niedopuszczalności, w przypadku gdy można zasadnie założyć, że inne państwo udzieliłoby ochrony zgodnie z materialnymi standardami konwencji genewskiej lub że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową miałaby zapewnioną wystarczającą ochronę w tym państwie. W szczególności państwa członkowskie nie powinny rozpatrywać istoty wniosku, gdy kraj pierwszego azylu przyznał osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową status uchodźcy lub inną wystarczającą ochronę. Państwa członkowskie powinny postępować według tej zasady jedynie wówczas, gdy są przekonane, w tym w razie potrzeby lub w stosownych przypadkach na podstawie zapewnień uzyskanych od danego państwa trzeciego, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową korzystała i nadal będzie korzystała z ochrony w tym państwie zgodnie z konwencją genewską lub że korzystała i nadal będzie korzystała z innej wystarczającej ochrony, w szczególności w odniesieniu do prawa do legalnego pobytu, odpowiedniego dostępu do zatrudnienia, ośrodków dla cudzoziemców, opieki zdrowotnej i edukacji, a także prawa do łączenia rodzin zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka.
- (37) Koncepcja bezpiecznego kraju trzeciego powinna być stosowana jako podstawa niedopuszczalności, w przypadku gdy można zasadnie oczekiwać, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową z powodu związku z państwem trzecim, w tym z państwem tranzytu, może poszukiwać ochrony w tym państwie, oraz gdy zachodzą okoliczności wskazujące, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową zostanie

²⁸

Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

przyjęta lub będzie podlegała readmisji do tego państwa. Państwa członkowskie powinny postępować według tej zasady jedynie wówczas, gdy są przekonane, w tym w razie potrzeby lub w stosownych przypadkach na podstawie zapewnień uzyskanych od danego państwa trzeciego, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową będzie miała możliwość uzyskania ochrony zgodnie z materialnymi standardami konwencji genewskiej lub będzie korzystała z wystarczającej ochrony, w szczególności w odniesieniu do prawa do legalnego pobytu, odpowiedniego dostępu do zatrudnienia, ośrodków dla cudzoziemców, opieki zdrowotnej i edukacji, a także prawa do łączenia rodzin zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka.

- (38) Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej powinien być rozpatrywany co do jego istoty w celu ustalenia, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową kwalifikuje się do ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania). Rozpatrywanie wniosku co do istoty nie jest konieczne, w przypadku gdy wniosek należy uznać za niedopuszczalny zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. W przypadku gdy z oceny bez zagłębiania się w sprawę wynika jednak jasno, że wniosek może zostać odrzucony jako całkowicie nieuzasadniony, wniosek ten można odrzucić na tej podstawie, nie rozpatrując jego dopuszczalności.
- (39) Rozpatrywanie wniosku powinno być przyspieszone i ukończone w ciągu maksymalnie dwóch miesięcy w tych przypadkach, gdy wniosek jest całkowicie nieuzasadniony, ponieważ ma wyraźny charakter nadużycia, w tym w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia lub występuje z wnioskiem jedynie w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o wydaleniu, lub gdy występują poważne obawy związane z bezpieczeństwem narodowym lub porządkiem publicznym, gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie ubiega się o ochronę międzynarodową w pierwszym państwie członkowskim wjazdu lub w państwie członkowskim legalnego pobytu lub gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, której wniosek jest rozpatrywany i która wystąpiła z wnioskiem w innym państwie członkowskim lub która znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu, zostaje poddana readmisji zgodnie z rozporządzeniem dublińskim. W tym ostatnim przypadku nie należy przyspieszać rozpatrywania wniosku, jeżeli osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest w stanie przedstawić poparte dowodami uzasadnienie wyjazdu do innego państwa członkowskiego bez zezwolenia, wystąpienia z wnioskiem w innym państwie członkowskim lub niestawienia się do dyspozycji właściwych organów, jak na przykład fakt niepoinformowania jej stosownie i w odpowiednim terminie o jej obowiązkach. Ponadto procedura rozpatrywania wniosku prowadzona w trybie przyspieszonym może być stosowana do małoletnich bez opieki wyłącznie w ściśle określonych okolicznościach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.
- (40) Z wieloma wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje się na granicy lub w strefie tranzytowej państwa członkowskiego przed wydaniem decyzji w sprawie wjazdu osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia procedur rozpatrywania wniosku pod względem dopuszczalności lub co do jego istoty, które umożliwiłyby podjęcie decyzji w sprawie takich wniosków w tych miejscach w dokładnie określonych okolicznościach. Procedura na granicy nie powinna trwać dłużej niż cztery tygodnie, a po tym okresie osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową należy zezwolić na wjazd na terytorium państwa członkowskiego. Procedura na

granicy może być stosowana w miejscach znajdujących się w pobliżu granicy lub strefy tranzytowej wyłącznie w przypadku, gdy nieproporcjonalnie duża liczba osób ubiegających się o ochronę międzynarodową złoży wnioski na granicy lub w strefie tranzytowej. Procedura na granicy może być stosowana w odniesieniu do małoletnich bez opieki wyłącznie w ściśle określonych okolicznościach przedstawionych w niniejszym rozporządzeniu.

- (41) Pojęcie porządku publicznego może obejmować między innymi skazanie za popełnienie poważnego przestępstwa.
- (42) O ile osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest w stanie przedstawić ważną przyczynę, brak dokumentów przy wjeździe lub użycie fałszywych dokumentów nie powinny same w sobie powodować automatycznego wszczęcia procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyśpieszonym lub procedury na granicy.
- (43) W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wyraźnie wycofa swój wniosek z własnej inicjatywy lub nie wywiązuje się z obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie) lub dyrektywy XXX/XXX/UE (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania), w dorozumiany sposób wycofując swój wniosek, wniosku nie należy dalej rozpatrywać i powinien on zostać odrzucony jako wyraźnie wycofany lub zaniechany, a jakikolwiek wniosek złożony w państwie członkowskim przez tą samą osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową po tej decyzji powinien być uznawany za kolejny wniosek. Dorozumiane wycofanie nie powinno być jednak automatyczne, lecz należy zapewnić osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową możliwość zgłoszenia się do organu rozstrzygającego i wykazania, że niewywiązanie się z tych obowiązków było spowodowane okolicznościami, na które nie miała ona wpływu.
- (44) W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową składa kolejny wniosek, nie przedstawiając nowych dowodów ani ustaleń, które znacząco zwiększają prawdopodobieństwo kwalifikowania się jako osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej lub które odnoszą się do powodów odrzucenia poprzedniego wniosku jako niedopuszczalnego, ten kolejny wniosek nie powinien podlegać ponownej pełnej procedurze rozpatrywania. W takich przypadkach po przeprowadzeniu wstępnego rozpatrzenia wniosek powinien zostać odrzucony jako niedopuszczalny lub całkowicie nieuzasadniony, jeżeli wniosek jest w tak oczywisty sposób bezpodstawny lub ma tak wyraźny charakter nadużycia, że nie ma realnych szans powodzenia, zgodnie z zasadą powagi rzeczy osądzonej. Wstępne rozpatrzenie przeprowadza się na podstawie pisemnych oświadczeń i przesłuchania, jednak z przesłuchania można zrezygnować w tych przypadkach, gdy z pisemnych oświadczeń wyraźnie wynika, że wniosek nie prowadzi do nowych istotnych elementów lub ustaleń lub że jest wyraźnie bezpodstawny i nie ma realnych szans powodzenia. W przypadku kolejnych wniosków można zastosować wyjątki od prawa osoby do pozostawania na terytorium państwa członkowskiego, gdy kolejny wniosek zostanie odrzucony jako niedopuszczalny lub nieuzasadniony lub w przypadku wystąpienia z drugim lub dalszym kolejnym wnioskiem w jakimkolwiek państwie członkowskim po tym, jak została wydana ostateczna decyzja o odrzuceniu poprzedniego kolejnego wniosku jako niedopuszczalnego, nieuzasadnionego lub całkowicie nieuzasadnionego.
- (45) Przy ocenie zasadności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej kluczowym aspektem jest bezpieczeństwo osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową w jej

kraju pochodzenia. Uwzględniając fakt, że rozporządzenie (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania) ma na celu osiągnięcie wysokiego poziomu zbieżności w zakresie kwalifikowania obywateli państw trzecich i bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, niniejsze rozporządzenie ustanawia wspólne kryteria uznawania państw trzecich za bezpieczne kraje pochodzenia oraz, z uwagi na potrzebę wzmocnienia stosowania koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia jako podstawowego narzędzia wspomagającego szybkie rozpatrywanie wniosków, które prawdopodobnie są nieuzasadnione, niniejsze rozporządzenie ustanawia unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia.

- (46) Fakt, że państwo trzecie znajduje się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia, nie może oznaczać stwierdzenia bezwarunkowej gwarancji bezpieczeństwa dla obywateli tego państwa ani nie zwalnia z konieczności odpowiedniego indywidualnego rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W ocenie decydującej o takim uznaniu, z uwagi na jej charakter, można jedynie brać pod uwagę uwarunkowania ogólne, cywilne, prawne i polityczne w tym państwie oraz to, czy osoby, które w tym państwie zostaną uznane winnymi prześladowań, tortur lub niehumanitarnego lub poniżającego traktowania bądź karania, w praktyce podlegają karom. Z tego względu państwo uznane za bezpieczne dla osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową nie może dłużej za takie uchodzić, w przypadku gdy osoba ubiegająca się wykaże, że istnieją ważne przyczyny przemawiające za tym, że dane państwo w jej szczególnej sytuacji nie może być dłużej uznawane za bezpieczne.
- (47) Jeżeli chodzi o uznawanie bezpiecznych krajów trzecich na poziomie unijnym, w niniejszym rozporządzeniu przewidziano takie uznawanie. Państwa trzecie powinny być uznane za bezpieczne kraje trzecie na poziomie unijnym w drodze zmiany niniejszego rozporządzenia na podstawie warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz po przeprowadzeniu szczegółowej oceny opartej na dowodach obejmujących badanie merytoryczne oraz szeroko zakrojone konsultacje z państwami członkowskimi i odpowiednimi zainteresowanymi stronami.
- (48) Ustanowienie unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia oraz unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów trzecich powinno rozwiązać również kwestię niektórych istniejących różnic między krajowymi wykazami bezpiecznych krajów obowiązującymi w państwach członkowskich. Chociaż państwa członkowskie powinny zachować prawo do stosowania lub wprowadzania przepisów pozwalających na uznanie na poziomie krajowym państw trzecich innych niż te, które uznano za bezpieczne kraje trzecie na poziomie unijnym lub które znajdują się w unijnym wspólnym wykazie jako bezpieczne kraje pochodzenia, ustanowienie takiego wspólnego uznania lub wykazu powinno zapewnić stosowanie tej koncepcji przez wszystkie państwa członkowskie w jednolity sposób w odniesieniu do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, których kraje pochodzenia znajdują się we wspólnym wykazie lub które są związane z bezpiecznym krajem trzecim. Powinno to ułatwić uspojnienie stosowania procedur, a tym samym zniechęcić również do wtórnego przemieszczania się osoby ubiegające się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Z tego względu możliwość korzystania z wykazów lub uznań krajowych powinna zostać zniesiona w terminie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- (49) Komisja, wspomagana przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu, powinna dokonywać regularnego przeglądu sytuacji w państwach trzecich, które uznano za bezpieczne kraje trzecie na poziomie unijnym lub które znajdują się w unijnym

wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia. W przypadku nagłego pogorszenia sytuacji w państwie trzecim Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia uznania tego państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub zawieszenia obecności tego państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia na określony czas w drodze aktu delegowanego zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Ponadto w takim przypadku Komisja powinna zaproponować zmianę mającą na celu zniesienie uznania państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub usunięcie tego państwa trzeciego z unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia w ciągu trzech miesięcy od przyjęcia aktu delegowanego zawieszającego uznanie lub obecność państwa trzeciego.

- (50) Do celów tej merytorycznej oceny Komisja powinna wziąć pod uwagę informacje z różnych źródeł, którymi dysponuje, w tym w szczególności swoje roczne sprawozdania z postępów w państwach trzecich uznanych za kraje kandydujące przez Radę Europejską, regularne sprawozdania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych oraz informacje pochodzące od państw członkowskich, Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Rady Europy i innych odpowiednich organizacji międzynarodowych. Komisja powinna móc przedłużyć zawieszenie uznania państwa trzeciego za bezpieczny kraj pochodzenia na poziomie unijnym lub zawieszenie obecności państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia na okres sześciu miesięcy oraz mieć możliwość ponownego jednokrotnego przedłużenia tego zawieszenia. Szczególnie istotne jest przeprowadzenie przez Komisję odpowiednich konsultacji, w tym na poziomie ekspertów, w trakcie prac przygotowawczych. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (51) Po upływie ważności aktu delegowanego i jego przedłużeń, jeżeli nowy akt delegowany nie zostanie przyjęty, uznanie państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub obecność państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia nie powinny być dłużej zawieszone. Pozostaje to bez uszczerbku dla jakiegokolwiek proponowanej zmiany mającej na celu usunięcie państwa trzeciego z wykazów.
- (52) Komisja, wspomagana przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu, powinna dokonywać regularnego przeglądu sytuacji w państwach trzecich, które usunięto z unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia lub bezpiecznych krajów trzecich, w tym w przypadku gdy państwo członkowskie powiadamia Komisję, że na podstawie merytorycznej oceny uznaje, iż w następstwie zmiany sytuacji w danym państwie trzecim ponownie spełnia ono warunki uznania za bezpieczne określone w niniejszym rozporządzeniu. W takim przypadku państwa członkowskie mogłyby uznać to państwo trzecie za bezpieczny kraj trzeci lub bezpieczny kraj pochodzenia na poziomie krajowym tylko pod warunkiem, że Komisja nie wyrazi sprzeciwu wobec tego uznania. Jeżeli Komisja uzna, że warunki te są spełnione, może zaproponować zmianę wykazu państw trzecich uznanych za bezpieczne kraje trzecie na poziomie unijnym lub unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia, aby włączyć do nich dane państwo trzecie.
- (53) Jeżeli chodzi o bezpieczne kraje pochodzenia, w następstwie konkluzji Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 2015 r., w których państwa członkowskie uzgodniły, że priorytetowo należy potraktować ocenę bezpieczeństwa Bałkanów Zachodnich przez wszystkie państwa członkowskie, w dniu

2 września 2015 r. Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu zorganizowała spotkanie z ekspertami z państw członkowskich, podczas którego osiągnięto szeroki konsensus, że Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo^{*29}, była jugosłowiańska republika Macedonii, Czarnogóra oraz Serbia powinny zostać uznane za bezpieczne kraje pochodzenia w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

- (54) Na podstawie informacji z różnych źródeł, w tym w szczególności sprawozdań Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i informacji pochodzących od państw członkowskich, Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Rady Europy i innych odpowiednich organizacji międzynarodowych, niektóre kraje trzecie uznaje się za bezpieczne kraje pochodzenia.
- (55) Jeśli chodzi o Albanię, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem i złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w czterech spośród 150 wniosków. Nie ma żadnych oznak jakichkolwiek incydentów wydalenia, odesłania lub ekstradycji własnych obywateli do państw trzecich, w których między innymi istnieje poważne ryzyko, że mogliby oni zostać poddani karze śmierci, torturom, prześladowaniu lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub w których ich życie lub wolność byłyby zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych, lub w których istnieje poważne ryzyko wydalenia, odesłania czy ekstradycji stamtąd do innego państwa trzeciego. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 7,8 % (1 040) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Albanii było uzasadnionych. Co najmniej osiem państw członkowskich wskazało Albanię jako bezpieczny kraj pochodzenia. Albania została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską. W trakcie procedury uznawania w ocenie stwierdzono, że Albania spełnia kryteria ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości, oraz że Albania będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE, zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu z postępów.
- (56) Jeśli chodzi o Bośnię i Hercegowinę, konstytucja stanowi podstawę podziału kompetencji między narodami składowymi tego kraju. Podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem i złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w pięciu spośród 1 196 wniosków. Nie ma żadnych oznak jakichkolwiek incydentów wydalenia, odesłania lub ekstradycji własnych obywateli do państw trzecich, w których między innymi istnieje poważne ryzyko, że mogliby oni zostać poddani karze śmierci, torturom, prześladowaniu lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub w których ich życie lub wolność byłyby zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych,

²⁹

* Użycie tej nazwy pozostaje bez uszczerbku dla stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/99 oraz opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na temat ogłoszenia przez Kosowo niepodległości.

lub w których istnieje poważne ryzyko wydalenia, odesłania czy ekstradycji stamtąd do innego państwa trzeciego. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 4,6 % (330) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Bośni i Hercegowiny było uzasadnionych. Co najmniej dziewięć państw członkowskich wskazało Bośnię i Hercegowinę jako bezpieczny kraj pochodzenia.

- (57) Jeśli chodzi o byłą jugosłowiańską republikę Macedonii, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem i złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w sześciu spośród 502 wniosków. Nie ma żadnych oznak jakichkolwiek incydentów wydalenia, odesłania lub ekstradycji własnych obywateli do państw trzecich, w których między innymi istnieje poważne ryzyko, że mogliby oni zostać poddani karze śmierci, torturom, prześladowaniu lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub w których ich życie lub wolność byłyby zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych, lub w których istnieje poważne ryzyko wydalenia, odesłania czy ekstradycji stamtąd do innego państwa trzeciego. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 0,9 % (70) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii było uzasadnionych. Co najmniej siedem państw członkowskich wskazało byłą jugosłowiańską republikę Macedonii jako bezpieczny kraj pochodzenia. Była jugosłowiańska republika Macedonii została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską. W trakcie procedury uznawania w ocenie stwierdzono, że była jugosłowiańska republika Macedonii spełnia kryteria ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości. Była jugosłowiańska republika Macedonii będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE, zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu z postępów.
- (58) Jeśli chodzi o Kosowo*, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem i złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego. Nieprzystąpienie przez Kosowo* do odpowiednich międzynarodowych instrumentów w dziedzinie praw człowieka, takich jak EKPC, wynika z braku międzynarodowego konsensusu odnośnie do jego statusu suwerennego państwa. Nie ma żadnych oznak jakichkolwiek incydentów wydalenia, odesłania lub ekstradycji własnych obywateli do państw trzecich, w których między innymi istnieje poważne ryzyko, że mogliby oni zostać poddani karze śmierci, torturom, prześladowaniu lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub w których ich życie lub wolność byłyby zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych, lub w których istnieje poważne ryzyko wydalenia, odesłania czy ekstradycji stamtąd do innego państwa trzeciego. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 6,3 % (830) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Kosowa* było uzasadnionych. Co najmniej sześć państw członkowskich wskazało Kosowo* jako bezpieczny kraj pochodzenia.
- (59) Niniejsze rozporządzenie nie wpływa na stanowiska państw członkowskich w sprawie statusu Kosowa, odnośnie do czego podejmą one decyzje zgodnie ze swoją praktyką

krajową i prawem międzynarodowym. Ponadto żaden termin, żadne sformułowanie ani żadna definicja użyte w niniejszym rozporządzeniu nie stanowią uznania przez Unię Kosowa za niepodległe państwo ani nie stanowią uznania Kosowa za taki podmiot przez poszczególne państwa członkowskie, chyba że dokonały tego kroku wcześniej. W szczególności użycie terminu „państwa” nie oznacza uznania statusu państwa.

- (60) Jeśli chodzi o Czarnogórę, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem i złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w jednym spośród 447 wniosków. Nie ma żadnych oznak jakichkolwiek incydentów wydalenia, odesłania lub ekstradycji własnych obywateli do państw trzecich, w których między innymi istnieje poważne ryzyko, że mogliby oni zostać poddani karze śmierci, torturom, prześladowaniu lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub w których ich życie lub wolność byłyby zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych, lub w których istnieje poważne ryzyko wydalenia, odesłania czy ekstradycji stamtąd do innego państwa trzeciego. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 3,0 % (40) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Czarnogóry było uzasadnionych. Co najmniej dziewięć państw członkowskich wskazało Czarnogórę jako bezpieczny kraj pochodzenia. Czarnogóra została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską i zostały otwarte negocjacje. W trakcie procedury uznawania w ocenie stwierdzono, że Czarnogóra spełnia kryteria ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości. Czarnogóra będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE, zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu z postępów.
- (61) W przypadku Serbii konstytucja stanowi podstawę dla samorządności mniejszości w takich dziedzinach, jak: edukacja, posługiwanie się językami, informacje i kultura. Podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem i złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w 16 spośród 11 490 wniosków. Nie ma żadnych oznak jakichkolwiek incydentów wydalenia, odesłania lub ekstradycji własnych obywateli do państw trzecich, w których między innymi istnieje poważne ryzyko, że mogliby oni zostać poddani karze śmierci, torturom, prześladowaniu lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub w których ich życie lub wolność byłyby zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych, lub w których istnieje poważne ryzyko wydalenia, odesłania czy ekstradycji stamtąd do innego państwa trzeciego. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 1,8 % (400) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Serbii było uzasadnionych. Co najmniej dziewięć państw członkowskich wskazało Serbię jako bezpieczny kraj pochodzenia. Serbia została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską i zostały otwarte negocjacje. W trakcie procedury uznawania w ocenie stwierdzono, że Serbia spełnia kryteria

ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości. Serbia będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE, zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu z postępów.

- (62) Jeśli chodzi o Turcję, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem i złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w 94 spośród 2 899 wniosków. Nie ma żadnych oznak jakichkolwiek incydentów wydalenia, odesłania lub ekstradycji własnych obywateli do państw trzecich, w których między innymi istnieje poważne ryzyko, że mogliby oni zostać poddani karze śmierci, torturom, prześladowaniu lub innemu nieludzkemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub w których ich życie lub wolność byłyby zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych, lub w których istnieje poważne ryzyko wydalenia, odesłania czy ekstradycji stamtąd do innego państwa trzeciego. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 23,1 % (310) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Turcji było uzasadnionych. Jedno państwo członkowskie wskazało Turcję jako bezpieczny kraj pochodzenia. Turcja została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską i zostały otwarte negocjacje. W ówczesnej ocenie stwierdzono, że Turcja w wystarczającym stopniu spełnia kryteria polityczne ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości, oraz że Turcja będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE, zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu z postępów.
- (63) W odniesieniu do cofnięcia statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej, a w szczególności ze względu na regularny przegląd statusu przeprowadzany na podstawie rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania), państwa członkowskie powinny zapewnić, aby osoby korzystające z ochrony międzynarodowej były należycie informowane o możliwym ponownym rozpatrzeniu ich statusu oraz miały możliwość przedstawienia swojego stanowiska w rozsądnym terminie poprzez złożenie pisemnego oświadczenia oraz na przesłuchaniu, zanim organy będą mogły podjąć uzasadnioną decyzję o cofnięciu ich statusu.
- (64) Od decyzji podjętych w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym decyzji dotyczących wyraźnego lub dorozumianego wycofania wniosku, oraz decyzji w sprawie cofnięcia statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej powinien przysługiwać skuteczny środek zaskarżenia przed sądem lub trybunałem zgodnie z wszystkimi wymogami i warunkami określonymi w art. 47 Karty. W celu zapewnienia skuteczności procedury osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powinna wnieść odwołanie w wyznaczonym terminie. Aby osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową była w stanie dotrzymać tych terminów oraz w celu zapewnienia skutecznego dostępu do kontroli sądowej, osoba ubiegająca się powinna być w stanie uzyskać pomoc tłumacza ustnego, jak również powinna mieć prawo do nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej.
- (65) Aby osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową była w stanie skorzystać ze swojego prawa do skutecznego środka zaskarżenia, należy jej pozwolić pozostać na

terytorium państwa członkowskiego do czasu upływu terminu wniesienia odwołania w pierwszej instancji, a jeśli z tego prawa skorzystano w przewidzianym terminie, do czasu rozpatrzenia środka zaskarżenia. Jedynie w ograniczonej liczbie przypadków określonych w niniejszym rozporządzeniu skutek zawieszający odwołania nie jest automatyczny i w takiej sytuacji osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową musiałaby zwrócić się do sądu lub trybunału o zawieszenie wykonania decyzji nakazującej powrót lub sąd musiałby z urzędu zawiesić wykonanie tej decyzji. W przypadku stosowania wyjątku od prawa do środka zaskarżenia o automatycznym skutku zawieszającym prawa osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do obrony powinny być odpowiednio zagwarantowane poprzez zapewnienie jej niezbędnej pomocy tłumacza ustnego i pomocy prawnej, jak również poprzez zapewnienie osobie ubiegającej się wystarczająco dużo czasu na przygotowanie i przedłożenie wniosku do sądu lub trybunału. Ponadto w tym kontekście sąd lub trybunał powinien mieć możliwość zbadania decyzji o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej pod względem faktycznym i prawnym. Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową należy zezwolić na pozostanie na terytorium do czasu zakończenia procedury mającej na celu rozstrzygnięcie, czy może ona pozostać na danym terytorium. Decyzja ta powinna jednak zostać podjęta w ciągu jednego miesiąca.

- (66) Mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawiedliwości w zarządzaniu wnioskami oraz skuteczności w ramach wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową, należy ustanowić terminy nie tylko w odniesieniu do procedury administracyjnej, lecz także w odniesieniu do etapu odwołania, przynajmniej jeżeli chodzi o odwołanie w pierwszej instancji. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla odpowiedniego i kompletnego rozpatrzenia odwołania, a zatem nadal należy utrzymać pewien stopień elastyczności w przypadkach, w których występują złożone kwestie faktyczne lub prawne.
- (67) Zgodnie z art. 72 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej niniejsze rozporządzenie nie narusza wykonywania ciężących na państwach członkowskich obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego oraz ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.
- (68) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)³⁰ ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez państwa członkowskie przeprowadzanego w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (69) Wszelkie przetwarzanie danych osobowych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu w ramach niniejszego rozporządzenia powinno być przeprowadzane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady³¹ oraz z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu)³² i powinno w szczególności odbywać się z poszanowaniem zasady konieczności i proporcjonalności.

³⁰ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

³¹ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

³² Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

- (70) Wszelkie dane osobowe zgromadzone podczas rejestracji lub składania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i w trakcie przesłuchania powinny być uważane za część akt osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową i powinny być przechowywane przez kilka lat, ponieważ obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy, którzy ubiegają się o ochronę międzynarodową w jednym państwie członkowskim, mogą starać się o ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim lub mogą składać kolejne wnioski w tym samym lub innym państwie członkowskim w późniejszych latach. Zważywszy, że większość obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, którzy pozostawali w Unii przez kilka lat, uzyska prawo do zamieszkiwania lub nawet obywatelstwo państwa członkowskiego po upływie 10 lat od momentu udzielenia ochrony międzynarodowej, okres ten należy uznać za konieczny okres przechowywania danych osobowych, w tym odcisków palców i obrazów twarzy.
- (71) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia, w szczególności w zakresie udzielania informacji i zapewniania dokumentów osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową oraz środków dotyczących osób ubiegających się o ochronę międzynarodową potrzebujących szczególnych gwarancji proceduralnych, w tym nieletnich, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011³³ z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.
- (72) W celu uwzględnienia nagłego pogorszenia sytuacji w państwie trzecim uznanym za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub znajdującym się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zawieszenia uznania tego państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub obecności tego państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia na okres sześciu miesięcy, jeżeli Komisja stwierdzi w oparciu o merytoryczną ocenę, że warunki określone w niniejszym rozporządzeniu przestały być spełniane. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby te konsultacje były przeprowadzane zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach w przygotowywaniu aktów delegowanych, Parlament Europejski i Rady otrzymują wszystkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a ich eksperci mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup ekspertów Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (73) Niniejsze rozporządzenie nie dotyczy postępowań między państwami członkowskimi regulowanych przepisami rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie).
- (74) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, do których zastosowanie ma rozporządzenie (UE)

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie), w uzupełnieniu do tego rozporządzenia i nie naruszając jego przepisów.

- (75) Stosowanie niniejszego rozporządzenia powinno być poddawane ocenie w regularnych odstępach czasu.
- (76) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie ustanowienie wspólnej procedury udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki niniejszego rozporządzenia możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (77) [Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, te dwa państwa członkowskie powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.]

LUB

[Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, te państwa członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie są nim związane ani go nie stosują.]

LUB

[(XX) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związane ani go nie stosuje.]

(XX) Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Irlandia powiadomiła (pismem z dnia ...) o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.]

LUB

[(XX) Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Zjednoczone Królestwo powiadomiło (pismem z dnia ...) o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.]

(XX) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.]

- (78) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu UE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (79) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Niniejsze rozporządzenie służy w szczególności zapewnieniu pełnego poszanowania godności ludzkiej oraz wspieraniu stosowania art. 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24 i 47 Karty,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia wspólną procedurę udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, o której mowa w rozporządzeniu (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do wszystkich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którymi wystąpiono na terytorium państw członkowskich, w tym na granicy zewnętrznej, na morzach terytorialnych lub w strefach tranzytowych państw członkowskich, oraz do cofania ochrony międzynarodowej.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej ani do wniosków o udzielenie azylu dyplomatycznego lub terytorialnego złożonych w przedstawicielstwach państw członkowskich.

Artykuł 3

Rozszerzenie zakresu stosowania

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu niniejszego rozporządzenia do wniosków o udzielenie ochrony, do których nie stosuje się rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).

Artykuł 4

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje, o których mowa w art. 2 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania):
 - a) „konwencja genewska”;
 - b) „uchodźca”;
 - c) „osoba korzystająca z ochrony uzupełniającej”;
 - d) „ochrona międzynarodowa”;

- e) „status uchodźcy”;
- f) „status ochrony uzupełniającej”
- g) „małoletni”;
- h) „małoletni bez opieki”.

2. Oprócz ust. 1 stosuje się następujące definicje:

- a) „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej” lub „wniosek” oznacza wniosek o ochronę ze strony państwa członkowskiego, z którym występuje obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec, którego można uznać za osobę ubiegającą się o status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej;
- b) „osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który wystąpił z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie została jeszcze wydana ostateczna decyzja;
- c) „osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową potrzebująca szczególnych gwarancji proceduralnych” oznacza osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, której możliwość korzystania z praw i wywiązywania się z obowiązków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu jest ograniczona ze względu na jej sytuację;
- d) „ostateczna decyzja” oznacza decyzję, w której stwierdza się, czy obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi nadaje się status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej na mocy rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania), w tym decyzję o odrzuceniu wniosku jako niedopuszczalnego lub decyzję o odrzuceniu wniosku jako wyrażnie wycofanego lub zaniechanego, i która nie może już podlegać postępowaniu odwoławczemu w danym państwie członkowskim;
- e) „organ rozstrzygający” oznacza każdy organ *quasi*-sądowy lub administracyjny w państwie członkowskim odpowiedzialny za rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej i właściwy do podejmowania decyzji w pierwszej instancji;
- f) „opiekun” oznacza osobę lub organizację wyznaczoną w celu udzielenia pomocy małoletniemu bez opieki i reprezentowania go z myślą o zabezpieczeniu interesu i ogólnego dobra dziecka w procedurach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz dokonywania w imieniu małoletniego czynności prawnych w razie potrzeby;
- g) „cofnięcie ochrony międzynarodowej” oznacza podjętą przez organ rozstrzygający decyzję dotyczącą cofnięcia lub odmowy przedłużenia danej osobie statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej, lub pozbawienia danej osoby takiego statusu;
- h) „pozostawać w państwie członkowskim” oznacza pozostawać na terytorium, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych, państwa członkowskiego, w którym wystąpiono z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w którym wniosek jest rozpatrywany;
- i) „kolejny wniosek” oznacza następny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którym występuje się w jakimkolwiek państwie członkowskim po tym, jak ostateczna decyzja w odniesieniu do poprzedniego

wniosku została podjęta, w tym w przypadkach, gdy wniosek został odrzucony jako wyraźnie wycofany lub jako zaniechany w następstwie jego dorozumianego wycofania;

- j) „odpowiedzialne państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie).

Artykuł 5

Odpowiedzialne organy

1. Każde państwo członkowskie wyznacza organ rozstrzygający. Organ rozstrzygający wykonuje następujące zadania:
 - a) przyjmuje, rejestruje i rozpatruje wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej;
 - b) podejmuje decyzje dotyczące wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej;
 - c) podejmuje decyzje dotyczące cofnięcia lub odmowy przedłużenia danej osobie statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej, lub pozbawienia danej osoby takiego statusu, jak określono w rozporządzeniu (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).
2. Każde państwo członkowskie zapewnia organowi rozstrzygającemu odpowiednie środki, w tym wystarczającą liczbę wykwalifikowanych pracowników, aby mógł on wypełniać swoje zadania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. W tym celu każde państwo członkowskie regularnie ocenia potrzeby organu rozstrzygającego, zapewniając, aby był on zawsze w stanie postępować z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej w sposób efektywny, w szczególności gdy otrzymuje on nieproporcjonalnie dużą liczbę wniosków jednocześnie.
3. Następujące organy mają za zadanie przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, jak również informowanie osób ubiegających się o ochronę międzynarodową o tym, gdzie i jak złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej:
 - a) straż graniczna;
 - b) policja;
 - c) organy ds. imigracji;
 - d) organy odpowiedzialne za ośrodki detencyjne.Państwa członkowskie mogą powierzyć te zadania również innym organom.
4. Na potrzeby przyjmowania, rejestrowania i rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej organ rozstrzygający odpowiedzialnego państwa członkowskiego może być wspomagany przez:
 - a) organy innego państwa członkowskiego, którym dane państwo członkowskie powierzyło zadanie przyjmowania, rejestrowania lub rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej;

- b) ekspertów oddelegowanych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu).
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby pracownicy organu rozstrzygającego, lub jakiegokolwiek innego organu odpowiedzialnego za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z ust. 3, mieli odpowiednią wiedzę oraz otrzymywali niezbędne szkolenie i polecenia umożliwiające im wypełnianie swoich obowiązków podczas stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 6

Zasada poufności

1. Organy stosujące niniejsze rozporządzenie chronią poufność wszelkich informacji, które uzyskują w trakcie swojej pracy.
2. Podczas całej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową oraz po podjęciu ostatecznej decyzji w sprawie wniosku organy:
 - a) nie ujawniają domniemanym sprawcom prześladowań lub poważnych krzywd informacji odnoszących się do indywidualnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej ani do samego faktu wystąpienia z takim wnioskiem;
 - b) nie uzyskują od domniemych sprawców prześladowań lub poważnych krzywd żadnych informacji w sposób, który doprowadziłby do uzyskania przez takich sprawców bezpośrednich informacji o fakcie wystąpienia z wnioskiem przez daną osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową oraz zagroziłby integralności fizycznej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub osób pozostających na jej utrzymaniu bądź wolności i bezpieczeństwu członków jej rodziny pozostających w kraju pochodzenia.

ROZDZIAŁ II

PODSTAWOWE ZASADY I GWARANCJE

SEKCJA I

PRAWA I OBOWIĄZKI OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O OCHRONĘ MIĘDZYNARODOWĄ

Artykuł 7

Obowiązki osób ubiegających się o ochronę międzynarodową

1. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową występuje ze swoim wnioskiem w państwie członkowskim pierwszego wjazdu lub, w przypadku gdy legalnie przebywa w danym państwie członkowskim, występuje z wnioskiem w tym państwie członkowskim, jak przewidziano w art. 4 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie).
2. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową współpracuje z odpowiedzialnymi organami, tak aby mogły one ustalić jej tożsamość, jak również umożliwić złożenie wniosku oraz zarejestrować i rozpatrzyć wniosek, poprzez:
 - a) dostarczenie danych, o których mowa w art. 27 ust. 1 akapit drugi lit. a) i b);

- b) dostarczenie odcisków palców i obrazu twarzy, o których mowa w rozporządzeniu (UE) XXX/XXX (rozporządzenie Eurodac);³⁴
 - c) złożenie wniosku zgodnie z art. 28 w wyznaczonym terminie oraz przedstawienie wszystkich elementów niezbędnych do uzasadnienia wniosku, którymi dysponuje osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową;
 - d) przekazanie posiadanych przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową dokumentów mających znaczenie dla rozpatrzenia wniosku.
3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową odmawia współpracy, nie dostarczając szczegółowych danych niezbędnych do rozpatrzenia wniosku oraz nie dostarczając swoich odcisków palców i obrazu twarzy, a odpowiedzialne organy należycie poinformowały tę osobę o jej obowiązkach i zapewniły jej rzeczywistą możliwość wypełnienia tych obowiązków, wniosek tej osoby odrzuca się jako zaniechany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 39.
4. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową informuje organ rozstrzygający państwa członkowskiego, w którym jest zobowiązana przebywać, o swoim miejscu pobytu lub o adresie zamieszkania lub numerze telefonu, pod którym organ rozstrzygający lub inne odpowiedzialne organy mogą się z nią skontaktować. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powiadamia organ rozstrzygający o wszelkich zmianach tych danych. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przyjmuje wszelką korespondencję odpowiednio w ostatnim wskazanym miejscu pobytu lub pod ostatnim wskazanym adresem zamieszkania, w szczególności gdy osoba ta składa wniosek zgodnie z art. 28.
5. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową pozostaje na terytorium państwa członkowskiego, w którym jest zobowiązana przebywać zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie).
6. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wywiązuje się z obowiązków w zakresie regularnego zgłaszania się do właściwych organów lub stawiania się osobiście przed nimi niezwłocznie lub w określonym terminie, lub pozostawiania w wyznaczonym miejscu na terytorium państwa zgodnie z dyrektywą XXX/XXX/UE (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania), nałożonych przez państwo członkowskie, w którym osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest zobowiązana przebywać zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie).
7. Odpowiedzialne organy mogą wymagać od osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową poddania się przeszukaniu lub umożliwienia przeszukania jej mienia, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia wniosku. Bez uszczerbku dla wszelkich przeszukań przeprowadzanych ze względów bezpieczeństwa przeszukanie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową na mocy niniejszego rozporządzenia jest przeprowadzane przez osobę tej samej płci, z pełnym poszanowaniem zasad godności ludzkiej oraz integralności fizycznej i emocjonalnej.

³⁴ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

Ogólne gwarancje dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową

1. W trakcie procedury administracyjnej, o której mowa w rozdziale III, osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową korzystają z gwarancji określonych w ust. 2–8 niniejszego artykułu.
2. Organ rozstrzygający informuje osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową w języku, który rozumieją lub co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nie zrozumiany, o następujących kwestiach:
 - a) prawie do złożenia indywidualnego wniosku;
 - b) obowiązujących procedurach;
 - c) prawach i obowiązkach osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w trakcie procedury, w tym obowiązku pozostawania na terytorium państwa członkowskiego, w którym osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową są zobowiązane przebywać zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie);
 - d) potencjalnych skutkach niewywiązywania się z tych obowiązków i braku współpracy z organami;
 - e) ramach czasowych procedury;
 - f) przysługujących im środków służących spełnieniu obowiązku przedstawienia elementów, o których mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania);
 - g) skutkach wyraźnego lub dorozumianego wycofania wniosku;
 - h) wyniku decyzji organu rozstrzygającego, uzasadnieniu tej decyzji, a także skutku decyzji o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz sposobie odwołania się od takiej decyzji.

Informacje, o których mowa w akapicie pierwszym, są udzielane w terminie umożliwiającym osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową skorzystanie z praw zagwarantowanych niniejszym rozporządzeniem i należyte wywiązanie się z obowiązków określonych w art. 7.

3. Organ rozstrzygający zapewnia osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową usługi tłumacza ustnego w celu przedstawienia ich sprawy organowi rozstrzygającemu oraz sądom lub trybunałom, jeżeli bez takich usług nie można zapewnić odpowiedniej komunikacji. Usługi tłumaczenia ustnego opłacane są ze środków publicznych.
4. Organ rozstrzygający zapewnia wnioskodawcom możliwość kontaktu z Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców lub jakąkolwiek inną organizacją świadczącą pomoc prawną lub inne doradztwo osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową zgodnie z prawem krajowym.
5. Organ rozstrzygający zapewnia, aby osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową oraz w stosownych przypadkach ich opiekunowie, doradcy prawni lub inni doradcy mieli dostęp do informacji, o których mowa w art. 33 ust. 2 lit. e) i które są potrzebne do rozpatrywania wniosków, oraz do informacji przekazywanych przez ekspertów, o których mowa w art. 33 ust. 3, w przypadku gdy organ

rozstrzygający uwzględnił te informacje przy podejmowaniu decyzji w sprawie ich wniosku.

6. Organ rozstrzygający powiadamia osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową w rozsądnym terminie o decyzji podjętej w sprawie ich wniosku. Jeżeli opiekun, doradca prawny lub inny doradca jest prawnym przedstawicielem osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, organ rozstrzygający może powiadomić go o decyzji zamiast powiadamiać tę osobę.

Artykuł 9

Prawo do pozostawania w państwie członkowskim do czasu rozpatrzenia wniosku

1. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową mają prawo do pozostawania w odpowiedzialnym państwie członkowskim, wyłącznie na potrzeby procedury, do czasu podjęcia przez organ rozstrzygający decyzji zgodnie z procedurą administracyjną przewidzianą w rozdziale III.
2. Prawo do pozostawania nie stanowi uprawnienia do otrzymania zezwolenia na pobyt i nie daje osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową prawa do podróżowania na terytorium innych państw członkowskich bez zezwolenia, o którym mowa w art. 6 dyrektywy XXX/XXX/UE (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania).
3. Odpowiedzialne organy państw członkowskich mogą cofnąć prawo osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do pozostawania na terytorium tych państw w trakcie procedury administracyjnej, jeżeli:
 - a) dana osoba wystąpi z kolejnym wnioskiem zgodnie z art. 42 oraz zgodnie z warunkami określonymi w art. 43;
 - b) dana osoba jest wydawana lub poddawana ekstradycji, w stosownych przypadkach, do innego państwa członkowskiego zgodnie z obowiązkami wynikającymi z europejskiego nakazu aresztowania³⁵ bądź do państwa trzeciego lub do międzynarodowych sądów lub trybunałów karnych.
4. Państwo członkowskie może dokonać ekstradycji osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do państwa trzeciego zgodnie z ust. 3 lit. b) wyłącznie w przypadku, gdy organ rozstrzygający upewnił się, że decyzja o ekstradycji nie doprowadzi bezpośrednio lub pośrednio do odesłania w pogwałceniu zobowiązań międzynarodowych i unijnych tego państwa członkowskiego.

SEKCJA II

PRZESŁUCHANIA

Artykuł 10

Przesłuchanie dotyczące dopuszczalności

1. Zanim organ rozstrzygający podejmie decyzję w sprawie dopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, osobie ubiegającej się o ochronę

³⁵ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1).

międzynarodową zapewnia się możliwość przesłuchania w sprawie dopuszczalności jej wniosku.

2. Na przesłuchaniu dotyczącym dopuszczalności osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewnia się możliwość przedstawienia odpowiedniego uzasadnienia przyczyn, dla których podstawy dopuszczalności przewidziane w art. 36 ust. 1 nie miałyby zastosowania do szczególnej sytuacji tej osoby.

Artykuł 11

Przesłuchanie dotyczące merytorycznej treści wniosku

1. Zanim organ rozstrzygający podejmie decyzję co do istoty wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewnia się możliwość przesłuchania dotyczącego merytorycznej treści jej wniosku.
2. Na przesłuchaniu dotyczącym merytorycznej treści wniosku osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewnia się odpowiednią możliwość przedstawienia elementów niezbędnych do uzasadnienia jej wniosku zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania), a osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jak najpełniej przedstawia wszystkie elementy, którymi dysponuje. Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewnia się możliwość złożenia wyjaśnień dotyczących ewentualnych brakujących elementów lub jakichkolwiek niespójności bądź sprzeczności w jej oświadczeniach.
3. Osoba prowadząca przesłuchanie dotyczące merytorycznej treści wniosku nie może nosić munduru wojskowego ani policyjnego.

Artykuł 12

Wymogi dotyczące przesłuchań

1. Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewnia się możliwość stawienia się na przesłuchanie w sprawie jej wniosku zgodnie z warunkami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.
2. Przesłuchania prowadzone są w warunkach, które zapewniają odpowiednią poufność oraz pozwalają wnioskodawcom na wyczerpujące przedstawienie uzasadnienia ich wniosków.
3. Przesłuchania prowadzone są przez pracowników organu rozstrzygającego, których mogą wspomagać pracownicy organów innych państw członkowskich, o których to organach mowa w art. 5 ust. 4 lit. a), lub eksperci oddelegowani przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu, o których mowa w art. 5 ust. 4 lit. b).
4. W przypadku gdy z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje jednocześnie nieproporcjonalnie duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, co w praktyce utrudnia organowi rozstrzygającemu terminowe przeprowadzanie przesłuchań każdej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w celu przeprowadzenia takich przesłuchań organ rozstrzygający może być wspomagany przez pracowników organów innych państw członkowskich, o których to organach mowa w art. 5 ust. 4 lit. a), i ekspertów oddelegowanych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu, o których mowa w art. 5 ust. 4 lit. b).

5. Przesłuchanie może zostać pominięte w następujących sytuacjach, jeżeli organ rozstrzygający:
- a) jest w stanie podjąć pozytywną decyzję w odniesieniu do nadania statusu uchodźcy lub decyzję stwierdzającą dopuszczalność wniosku na podstawie dostępnych dowodów; lub
 - b) uważa, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie jest zdolna do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu z powodu utrzymujących się okoliczności, na które nie ma ona wpływu.

Brak przesłuchania zgodnie z lit. b) nie wpływa negatywnie na decyzję organu rozstrzygającego. Organ rozstrzygający zapewnia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową rzeczywistą możliwość przedstawienia dalszych informacji. W przypadku wątpliwości co do stanu zdrowia osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, organ rozstrzygający konsultuje się z lekarzem w celu ustalenia, czy okoliczności sprawiające, że osoba ta nie jest zdolna do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu, mają charakter przejściowy czy trwały.

6. Osoba prowadząca przesłuchanie posiada kompetencje pozwalające uwzględnić osobiste i ogólne okoliczności towarzyszące złożeniu wniosku, w tym pochodzenie kulturowe, płeć społeczno-kulturową, orientację seksualną, tożsamość płciową i szczególne potrzeby osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową. Pracownicy przesłuchujący osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową posiadają także ogólną wiedzę o problemach, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zdolność tych osób do udziału w przesłuchaniu, na przykład o oznakach, że dana osoba mogła być w przeszłości poddawana torturom.
7. Pracownicy przesłuchujący osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową, w tym eksperci oddelegowani przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu, powinni przejść wcześniej odpowiednie szkolenie, które obejmuje elementy wymienione w art. 7 ust. 5 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu), w tym w zakresie międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, prawa azylowego Unii oraz zasad dostępu do procedury ochrony międzynarodowej, w tym w odniesieniu do osób, które mogłyby wymagać szczególnych gwarancji proceduralnych.
8. Na potrzeby przesłuchania zapewniane są usługi tłumacza ustnego, który jest w stanie zapewnić odpowiednią komunikację pomiędzy osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową a osobą prowadzącą przesłuchanie. Komunikacja taka odbywa się w języku preferowanym przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, chyba że jest inny język, który ta osoba rozumie oraz w którym jest w stanie jasno się komunikować.
- Na prośbę osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową organ rozstrzygający zapewnia, aby osoby prowadzące przesłuchanie i tłumacze ustni byli tej samej płci co ta osoba, pod warunkiem że jest to możliwe oraz że organ rozstrzygający nie ma powodów, by uważać, że podstawą takiej prośby są trudności po stronie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową dotyczące przedstawienia wyczerpującego uzasadnienia jego wniosku.
9. Brak przesłuchania nie stanowi przeszkody dla podjęcia przez organ rozstrzygający decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Artykuł 13

Protokół i zapis przesłuchania

1. Organ rozstrzygający lub jakikolwiek inny organ lub eksperci wspomagający go lub prowadzący przesłuchania sporządzają szczegółowy i oparty na faktach protokół zawierający wszystkie istotne elementy lub stenogram każdego przesłuchania.
2. Przesłuchanie jest rejestrowane za pomocą środków zapisu audio lub audiowizualnego. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest z wyprzedzeniem informowana o takim rejestrowaniu.
3. Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewnia się możliwość przedstawienia uwag lub wyjaśnień, ustnie lub pisemnie, dotyczących błędów w tłumaczeniu lub interpretacji w tekście protokołu lub stenogramu na końcu przesłuchania lub w określonym terminie, zanim organ rozstrzygający podejmie decyzję. W tym celu osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową informuje się w pełni o treści protokołu lub o istotnych elementach stenogramu, w stosownych przypadkach przy pomocy tłumacza ustnego. Następnie osoba ta proszona jest o potwierdzenie, że treść protokołu lub stenogram poprawnie oddaje treść przesłuchania.
4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową odmawia potwierdzenia, że treść protokołu lub stenogramu poprawnie oddaje treść przesłuchania, powody tej odmowy wpisuje się do jej akt. Ta odmowa nie uniemożliwia organowi rozstrzygającemu podjęcia decyzji w sprawie wniosku.
5. Przed podjęciem decyzji przez organ rozstrzygający osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową i ich doradcy prawni lub inni doradcy mają dostęp do protokołu lub stenogramu oraz do zapisu.
6. W przypadku gdy wniosek jest rozpatrywany zgodnie z procedurą rozpatrywania wniosku prowadzoną w trybie przyspieszonym, organ rozstrzygający może przyznać dostęp do protokołu lub stenogramu zapisu jednocześnie z podjęciem decyzji.
7. Odpowiedzialne organy przechowują zapis lub stenogram przez dziesięć lat od daty podjęcia ostatecznej decyzji. Zapis usuwa się po upływie tego okresu lub, w przypadku gdy dotyczy on osoby, która uzyskała obywatelstwo któregośkolwiek z państw członkowskich przed upływem tego okresu, usuwa się go, gdy tylko państwo członkowskie otrzyma informację, że dana osoba uzyskała takie obywatelstwo.

SEKCJA III

ZAPEWNIANIE POMOCY I REPREZENTACJI PRAWNEJ

Artykuł 14

Prawo do pomocy i reprezentacji prawnej

1. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową mają prawo do skutecznej konsultacji z doradcą prawnym lub innym doradcą, dopuszczonym lub uprawnionym do takiej działalności na mocy prawa krajowego, w sprawach związanych z ich wnioskami na wszystkich etapach procedury.
2. Bez uszczerbku dla prawa osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do wyboru własnego doradcy prawnego lub innego doradcy na swój własny koszt osoba

ta może wnioskować o nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną na wszystkich etapach procedury zgodnie z art. 15–17. Osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową informuje się o przysługującym jej prawie do wnioskowania o nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną na wszystkich etapach procedury.

Artykuł 15

Nieodpłatna pomoc i reprezentacja prawna

1. Na wniosek osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową państwa członkowskie zapewniają nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną w procedurze administracyjnej przewidzianej w rozdziale III oraz w postępowaniu odwoławczym przewidzianym w rozdziale V.
2. Do celów procedury administracyjnej nieodpłatna pomoc i reprezentacja prawna obejmuje co najmniej:
 - a) udzielenie informacji na temat procedury w świetle indywidualnej sytuacji osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową;
 - b) pomoc w przygotowaniu wniosku i przesłuchaniu, w tym w stosownych przypadkach udział w przesłuchaniu;
 - c) wyjaśnienie uzasadnienia i skutków decyzji o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej, jak również udzielenie informacji o sposobie odwołania się od tej decyzji.
3. Od zapewnienia nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej w procedurze administracyjnej można odstąpić, w przypadku gdy:
 - a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową dysponuje wystarczającymi środkami;
 - b) uznaje się, że wniosek nie ma realnych szans powodzenia;
 - c) dany wniosek jest kolejnym wnioskiem.
4. Do celów postępowania odwoławczego nieodpłatna pomoc i reprezentacja prawna obejmuje co najmniej przygotowanie wymaganych dokumentów proceduralnych, przygotowanie odwołania i udział w rozprawie przed sądem lub trybunałem w imieniu osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową.
5. Od zapewnienia nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej w postępowaniu odwoławczym można odstąpić, w przypadku gdy:
 - a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową dysponuje wystarczającymi środkami;
 - b) uznaje się, że odwołanie nie ma realnych szans powodzenia;
 - c) odwołanie lub kontrola sądowa, w tym ponowne rozprawy lub kontrole odwołania, odbywają się w drugiej lub wyższej instancji odwoławczej, jak przewidziano na mocy prawa krajowego.

W przypadku gdy decyzję o niezapewnieniu nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej podejmuje organ, który nie jest sądem ani trybunałem i który uzasadnia tę decyzję tym, że odwołanie nie ma realnych szans powodzenia, osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma prawo do skutecznego środka zaskarżenia przed

sądem lub trybunałem przeciwko tej decyzji i w tym celu ma prawo do wnioskowania o nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną.

Artykuł 16

Zakres pomocy i reprezentacji prawnej

1. Doradcy prawnemu lub innemu doradcy dopuszczonemu lub uprawnionemu do takiej działalności na mocy prawa krajowego, który udziela pomocy prawnej osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub reprezentuje ją na warunkach określonych w prawie krajowym, zapewnia się dostęp do informacji zawartych w aktach tej osoby, na podstawie których decyzja jest podejmowana lub zostanie podjęta.
2. Organ rozstrzygający może odmówić dostępu do informacji zawartych w aktach osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w przypadku gdy ujawnienie informacji lub źródeł stanowiłoby zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa organizacji lub osób, które dostarczyły informacje, lub bezpieczeństwa osób, do których odnoszą się informacje, lub w przypadku gdy mogłoby to zagrozić interesom dochodzenia związanego z rozpatrywaniem wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej przez właściwe organy państw członkowskich lub stosunkom międzynarodowym państw członkowskich. W takich przypadkach organ rozstrzygający:
 - a) umożliwia dostęp do takich informacji lub źródeł sądom lub trybunałom w ramach postępowania odwoławczego; oraz
 - b) zapewnia przestrzeganie prawa osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do obrony.

W odniesieniu do lit. b) organ rozstrzygający w szczególności udziela dostępu do informacji lub źródeł doradcy prawnemu lub innemu doradcy, który przeszedł kontrolę bezpieczeństwa, o ile informacje te mają znaczenie dla rozpatrzenia wniosku lub podjęcia decyzji o cofnięciu ochrony międzynarodowej.
3. Doradca prawny lub inny doradca, który udziela pomocy osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub go reprezentuje, ma dostęp do obszarów zamkniętych, takich jak ośrodki detencyjne i strefy tranzytowe, w celu konsultowania się z tą osobą zgodnie z dyrektywą XXX/XX/UE (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania).
4. Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zezwala się na stawienie się na przesłuchanie wraz z doradcą prawnym lub innym doradcą dopuszczonym lub uprawnionym do takiej działalności na mocy prawa krajowego. Doradca prawny lub inny doradca jest uprawniony do interweniowania w trakcie przesłuchania.
5. Organ rozstrzygający może wymagać obecności osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową na przesłuchaniu, nawet jeżeli jest ona reprezentowana na warunkach określonych prawem krajowym przez doradcę prawnego lub innego doradcę, oraz może wymagać, aby osoba ta osobiście odpowiadała na zadawane pytania.
6. Nie naruszając przepisów art. 22 ust. 5, nieobecność doradcy prawnego lub innego doradcy nie uniemożliwia organowi rozstrzygającemu przeprowadzenia przesłuchania osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową.

Artykuł 17

Warunki zapewniania nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej

1. Nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną zapewniają doradcy prawni lub inni doradcy dopuszczeni na mocy prawa krajowego do udzielania pomocy osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub reprezentowania jej lub organizacje pozarządowe akredytowane na mocy prawa krajowego do świadczenia usług doradczych lub w zakresie reprezentacji.
2. Państwa członkowskie ustanawiają szczegółowe przepisy proceduralne dotyczące warunków składania i przetwarzania wniosków o zapewnienie nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej w odniesieniu do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej lub stosują istniejące przepisy dotyczące krajowych roszczeń o podobnym charakterze, pod warunkiem że przepisy te nie uniemożliwiają ani nie utrudniają nadmiernie dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej i reprezentacji.
3. Państwa członkowskie mogą również nałożyć ograniczenia pieniężne lub czasowe w zakresie zapewniania nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej, pod warunkiem że nie ograniczają one arbitralnie dostępu do nieodpłatnej pomocy i reprezentacji prawnej. W odniesieniu do opłat i innych kosztów traktowanie osób ubiegających się o ochronę międzynarodową nie może być mniej korzystne niż standardowe traktowanie własnych obywateli w kwestiach związanych z pomocą prawną.
4. Państwa członkowskie mogą wymagać całkowitego lub częściowego zwrotu wszelkich poniesionych kosztów, jeżeli i gdy sytuacja finansowa osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową ulegnie znaczącej poprawie lub jeżeli decyzja o poniesieniu takich kosztów została podjęta na podstawie nieprawdziwych informacji przedstawionych przez tę osobę.

Artykuł 18

Rola Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców

1. Państwa członkowskie zezwalają Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców na:
 - a) dostęp do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, w tym osób znajdujących się w ośrodkach recepcyjnych, ośrodkach detencyjnych, na granicy oraz w strefach tranzytowych;
 - b) dostęp do informacji na temat indywidualnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, przebiegu procedury oraz na temat podjętych decyzji, pod warunkiem że wyrazi na to zgodę osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową;
 - c) przedstawianie wszelkim właściwym organom swojej opinii, w ramach wykonania jego zadań nadzorczych na mocy art. 35 konwencji genewskiej, w odniesieniu do indywidualnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej na każdym etapie procedury.
2. Ustęp 1 stosuje się również do organizacji działającej na terytorium danego państwa członkowskiego w imieniu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców na mocy umowy z tym państwem członkowskim.

SEKCJA IV

GWARANCJE SZCZEGÓLNE

Artykuł 19

Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową potrzebujące szczególnych gwarancji proceduralnych

1. Organ rozstrzygający systematycznie ocenia, czy dana osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową potrzebuje szczególnych gwarancji proceduralnych. Ta ocena może być włączona do istniejących procedur krajowych lub do oceny, o której mowa w art. 21 dyrektywy XXX/XXX/UE (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania), i nie musi mieć formy procedury administracyjnej.

Do celów tej oceny organ rozstrzygający przestrzega ogólnych zasad oceny szczególnych potrzeb proceduralnych określonych w art. 20.
2. W przypadku gdy osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową zidentyfikowano jako osoby potrzebujące szczególnych gwarancji proceduralnych, zapewnia się im odpowiednie wsparcie, aby umożliwić im korzystanie z praw i wywiązywanie się z obowiązków na podstawie niniejszego rozporządzenia w trakcie całej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową.
3. W przypadku gdy to odpowiednie wsparcie nie może zostać udzielone w ramach procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym, o której mowa w art. 40, ani w ramach procedury na granicy, o której mowa w art. 41, w szczególności gdy organ rozstrzygający uważa, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową potrzebuje szczególnych gwarancji proceduralnych w związku z torturami, zgwałceniem lub innymi poważnymi formami przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej lub przemocy ze względu na płeć, organ rozstrzygający nie stosuje tych procedur do tej osoby lub przestaje je do niej stosować.
4. Komisja może określić szczegóły i konkretne środki służące ocenianiu i uwzględnianiu szczególnych potrzeb proceduralnych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, w tym małoletnich bez opieki, w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 58.

Artykuł 20

Ogólne zasady oceny szczególnych potrzeb proceduralnych

1. Proces identyfikowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową mających szczególne potrzeby proceduralne jest inicjowany przez organy odpowiedzialne za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków jak najszybciej po wystąpieniu z wnioskiem i jest kontynuowany przez organ rozstrzygający po złożeniu wniosku.
2. Pracownicy organów odpowiedzialnych za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków podczas rejestracji wniosku zaznaczają, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przejawia pierwsze oznaki szczególnych potrzeb, które mogą wymagać szczególnych gwarancji proceduralnych i które można wywnioskować z objawów fizycznych bądź wypowiedzi lub zachowania tej osoby.

Informacje na temat tego, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przejawia pierwsze oznaki szczególnych potrzeb, zostają włączone do jej akt wraz z opisem oznak szczególnych potrzeb przejawianych przez tę osobę, które mogą wymagać szczególnych gwarancji proceduralnych.

Państwa członkowskie zapewniają, aby pracownicy organów, o których mowa w art. 5, byli przeszkoleni pod kątem wykrywania pierwszych oznak szczególnych potrzeb osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, które mogą wymagać szczególnych gwarancji proceduralnych, oraz aby otrzymywali instrukcje w tym celu.

3. W przypadku gdy istnieją powody, aby przypuszczać, że osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową mogą być ofiarami tortur, zgwałcenia lub innej poważnej formy przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej lub przemocy ze względu na płeć oraz że mogło to negatywnie wpłynąć na zdolność wnioskodawców do skutecznego udziału w procedurze, organ rozstrzygający kieruje te osoby do lekarza lub psychologa w celu uzyskania dalszej oceny ich stanu psychicznego i fizycznego.

Organ rozstrzygający bierze pod uwagę wynik tego badania na potrzeby podjęcia decyzji o rodzaju szczególnego wsparcia procesowego, którego można udzielić osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową.

Badanie to pozostaje bez uszczerbku dla badania lekarskiego, o którym mowa w art. 23 i 24.

4. Odpowiedzialne organy zaspokajają potrzebę zapewnienia szczególnych gwarancji proceduralnych określoną w niniejszym artykule bez konieczności ponownego wszczynania procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową, nawet w przypadku gdy potrzeba ta ujawni się na późniejszym etapie procedury.

Artykuł 21

Gwarancje dla małoletnich

1. Stosując niniejsze rozporządzenie, państwa członkowskie dbają w pierwszym rzędzie o interes dziecka.
2. Organ rozstrzygający zapewnia małoletniemu możliwość stawienia się na przesłuchanie, w tym w przypadku gdy z wnioskiem występuje się w imieniu małoletniego zgodnie z art. 31 ust. 6 i art. 32 ust. 1, chyba że wyraźnie nie służy to najlepszemu zabezpieczeniu interesu dziecka. W takim przypadku organ rozstrzygający uzasadniania decyzję o niezapewnieniu małoletniemu możliwości stawienia się na przesłuchanie.

Każde takie przesłuchanie prowadzone jest przez osobę posiadającą niezbędną wiedzę o prawach i szczególnych potrzebach małoletnich, w sposób dostosowany do dziecka i uwzględniający kontekst.
3. Decyzję w sprawie wniosku małoletniego przygotowują pracownicy organu rozstrzygającego, którzy posiadają niezbędną wiedzę o prawach i szczególnych potrzebach małoletnich.

Artykuł 22

Szczególne gwarancje dla małoletnich bez opieki

1. Odpowiedzialne organy jak najszybciej i nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od momentu wystąpienia z wnioskiem przez małoletniego bez opieki wyznaczają osobę lub organizację jako opiekuna.

W przypadku gdy na przedstawiciela wyznaczono organizację, wskazuje ona osobę odpowiedzialną za wykonywanie obowiązków opiekuna.

Organ rozstrzygający niezwłocznie informuje małoletniego bez opieki o wyznaczeniu mu opiekuna.

2. Organ rozstrzygający informuje opiekuna o wszystkich istotnych faktach, etapach proceduralnych i terminach dotyczących małoletniego bez opieki.
3. W celu zabezpieczenia interesu dziecka i ogólnego dobra małoletniego bez opieki opiekun:
 - a) reprezentuje małoletniego bez opieki i udziela mu pomocy w trakcie procedur przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu; oraz
 - b) umożliwia małoletniemu bez opieki korzystanie z praw i wywiązywanie się z obowiązków na mocy niniejszego rozporządzenia.

4. Opiekun wykonuje swoje obowiązki zgodnie z zasadą zabezpieczenia najlepszych interesów dziecka, posiada niezbędną wiedzę i zweryfikowano, że nie figuruje w rejestrze karnym dotyczącym przestępstw lub wykroczeń związanych z dziećmi.

Osobę występującą w charakterze opiekuna zastępuje się tylko wtedy, gdy odpowiedzialne organy uznają, że osoba ta nie wykonywała należycie swoich zadań jako opiekun. Organizacje lub osoby fizyczne, których interesy są sprzeczne lub mogą być sprzeczne z interesami małoletniego bez opieki, nie mogą być wyznaczane na opiekuna.

5. Odpowiedzialne organy nie mogą powierzać opiekunowi odpowiedzialności jednocześnie za nieproporcjonalnie dużą liczbę małoletnich bez opieki, co uniemożliwiłoby mu skuteczne wykonywanie swoich zadań.

Państwa członkowskie wyznaczają podmioty lub osoby odpowiedzialne za wykonywanie zadań opiekunów oraz za nadzorowanie i kontrolowanie w regularnych odstępach czasu, czy opiekunowie wykonują swoje zadania w sposób zadowalający. Te podmioty lub osoby dokonują przeglądu skarg złożonych przez małoletnich bez opieki przeciwko ich opiekunowi.

6. Opiekun powiadamia małoletniego bez opieki o znaczeniu i możliwych skutkach przesłuchania oraz, w stosownych przypadkach, o sposobie przygotowania się do przesłuchania. Opiekun oraz, w stosownych przypadkach, doradca prawny lub inny doradca dopuszczony lub uprawniony do takiej działalności na mocy prawa krajowego jest obecny podczas przesłuchania oraz ma możliwość zadawania pytań lub zgłaszania uwag w ramach określonych przez osobę prowadzącą przesłuchanie. Organ rozstrzygający może wymagać obecności małoletniego bez opieki na przesłuchaniu, nawet jeżeli obecny jest jego opiekun.

SEKCJA V

BADANIA LEKARSKIE

Artykuł 23

Badanie lekarskie

1. W przypadku gdy organ rozstrzygający uzna to za istotne dla oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania) i z zastrzeżeniem zgody osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, organ rozstrzygający organizuje badanie lekarskie tej osoby pod kątem oznak i objawów, które mogłyby świadczyć o prześladowaniach lub poważnej krzywdzie doznanych w przeszłości.
2. Badania lekarskie przeprowadzane są przez wykwalifikowany personel medyczny. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć personel medyczny, który może przeprowadzać takie badania lekarskie. Wspomniane badania lekarskie opłacane są ze środków publicznych.
3. Gdy nie przeprowadza się żadnych badań lekarskich zgodnie z ust. 1, organ rozstrzygający informuje osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową, że mogą oni z własnej inicjatywy i na własny koszt zorganizować badanie lekarskie pod kątem oznak i objawów, które mogłyby świadczyć o prześladowaniach lub poważnej krzywdzie doznanych w przeszłości.
4. Wyniki badania lekarskiego są jak najszybciej przedstawiane organowi rozstrzygającemu i oceniane przez organ rozstrzygający łącznie z innymi elementami wniosku.
5. Odmowa poddania się badaniu lekarskiemu ze strony osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową nie uniemożliwia organowi rozstrzygającemu podjęcia decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Artykuł 24

Badanie lekarskie małoletnich bez opieki

1. Badania lekarskie mogą być wykorzystywane do ustalenia wieku małoletnich bez opieki w ramach rozpatrywania wniosku, w przypadku gdy na podstawie ogólnych oświadczeń osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub innych stosownych oznak, w tym oceny psychospołecznej, istnieją wątpliwości co do tego, czy osoba ta nie ukończyła 18 lat. Jeżeli wynik badania lekarskiego nie jest rozstrzygający lub obejmuje przedział wiekowy poniżej 18 lat, państwa członkowskie przyjmują, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnia.
2. Badanie lekarskie mające na celu ustalenie wieku małoletnich bez opieki nie może być przeprowadzane bez ich zgody lub zgody ich opiekunów.
3. Wszelkie badania lekarskie przeprowadzane są z pełnym poszanowaniem godności osoby, są jak najmniej inwazyjne i przeprowadzane przez wykwalifikowany personel medyczny, tak aby możliwe było uzyskanie jak najbardziej rzetelnego wyniku.
4. W przypadku gdy badania lekarskie są wykorzystywane do ustalenia wieku małoletnich bez opieki, organ rozstrzygający zapewnia, aby małoletni bez opieki

zostali poinformowani przed rozpatrzeniem ich wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz w języku, który rozumieją lub co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nich zrozumiany, o możliwości ustalenia ich wieku w drodze badania lekarskiego. Obejmuje to informacje na temat sposobu przeprowadzenia badania i ewentualnych skutków wyniku badania lekarskiego dla rozpatrzenia wniosku, jak również na temat możliwości i skutków odmowy poddania się badaniu lekarskiemu ze strony małoletniego bez opieki lub jego opiekuna.

5. Odmowa poddania się badaniu lekarskiemu ze strony małoletniego bez opieki lub jego opiekuna może być traktowana jedynie jako domniemanie wzruszalne, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie jest małoletnia, i nie uniemożliwia organowi rozstrzygającemu podjęcia decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
6. Państwo członkowskie uznaje decyzje w sprawie oceny wieku podjęte przez inne państwa członkowskie na podstawie badania lekarskiego przeprowadzonego zgodnie z niniejszym artykułem oraz w oparciu o metody uznawane na mocy prawa krajowego tego państwa.

ROZDZIAŁ III

PROCEDURA ADMINISTRACYJNA

SEKCJA I

DOSTĘP DO PROCEDURY

Artykuł 25

Występowanie z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej

1. Z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje się wtedy, gdy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec wyraża chęć uzyskania ochrony międzynarodowej wobec urzędników organu rozstrzygającego lub innych organów, o których mowa w art. 5 ust. 3 lub 4.

W przypadku gdy ci urzędnicy mają wątpliwości co do tego, czy dane oświadczenie należy rozumieć jako wniosek, wyraźnie pytają daną osobę, czy chce otrzymać ochronę międzynarodową.

2. W przypadku gdy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec występuje z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje się go za osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, dopóki nie zostanie podjęta ostateczna decyzja w sprawie tego wniosku.

Artykuł 26

Zadania odpowiedzialnych organów przy występowaniu z wnioskiem

1. Organy odpowiedzialne za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków:
 - a) informują osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową o ich prawach i obowiązkach określonych w szczególności w art. 27, 28 i 31 w odniesieniu do rejestracji i składania wniosków, art. 7 w odniesieniu do obowiązków tych

osób i skutków niewywiązywania się z wspomnianych obowiązków, art. 9 w odniesieniu do prawa osób ubiegających się o ochronę międzynarodową do pozostawania na terytorium odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz w art. 8 w odniesieniu do ogólnych gwarancji dla tych osób;

- b) rejestrują wniosek zgodnie z art. 27;
 - c) podczas rejestracji informują osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową o sposobie i miejscu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
 - d) informują organy odpowiedzialne za warunki przyjmowania zgodnie z dyrektywą XXX/XXX/UE (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania).
2. Komisja może w drodze aktów wykonawczych określić treść informacji udzielanych osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową w momencie występowania przez nich z wnioskiem. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 58.

Artykuł 27

Rejestrowanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

1. Organy odpowiedzialne za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej rejestrują wniosek niezwłocznie i nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od wystąpienia z wnioskiem. Organy te rejestrują również następujące informacje:
- a) imię i nazwisko, datę urodzenia, płeć społeczno-kulturową, obywatelstwo i inne dane osobowe osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową;
 - b) rodzaj i numer jakiegokolwiek dokumentu tożsamości lub dokumentu podróży osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową;
 - c) datę i miejsce wystąpienia z wnioskiem oraz organ, do którego wystąpiono z wnioskiem.

W przypadku gdy państwa członkowskie uzyskały już dane, o których mowa w lit. a) i b), zanim wystąpiono z wnioskiem, nie żądają ich ponownie.

2. W przypadku gdy informacje są gromadzone przez organ rozstrzygający lub inny organ wspomagający go do celów rozpatrzenia wniosku, podczas rejestracji gromadzone mogą być także dodatkowe dane niezbędne do rozpatrzenia wniosku.
3. W przypadku gdy z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje jednocześnie nieproporcjonalnie duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, co w praktyce utrudnia rejestrowanie wniosków w ciągu trzech dni roboczych od wystąpienia z wnioskiem, organy państwa członkowskiego mogą wydłużyć ten termin do dziesięciu dni roboczych.
4. Odpowiedzialne organy przechowują każdy zbiór danych, o których mowa w ust. 1, oraz jakiegokolwiek inne istotne dane zgromadzone na mocy ust. 2 przez dziesięć lat od daty podjęcia ostatecznej decyzji. Dane usuwa się po upływie tego okresu lub, w przypadku gdy dotyczą one osoby, która uzyskała obywatelstwo któregoś z państw członkowskich przed upływem tego okresu, usuwa się je, gdy tylko państwo członkowskie otrzyma informację, że dana osoba uzyskała takie obywatelstwo.

Składanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

1. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową składa wniosek w ciągu dziesięciu dni roboczych od daty zarejestrowania wniosku, pod warunkiem że zostanie jej zapewniona rzeczywista możliwość uczynienia tego w podanym terminie.
2. Organ odpowiedzialny za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej zapewnia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową rzeczywistą możliwość złożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1.
3. W przypadku gdy z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje jednocześnie nieproporcjonalnie duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, co w praktyce utrudnia umożliwienie złożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1, odpowiedzialny organ zapewnia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową rzeczywistą możliwość złożenia swojego wniosku nie później niż w ciągu miesiąca od daty zarejestrowania wniosku.
4. Przy składaniu wniosku osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową są zobowiązane przedstawić wszystkie elementy, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania), potrzebne do uzasadnienia ich wniosku. Po złożeniu wniosku osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową są uprawnione do przedstawienia wszelkich dodatkowych elementów istotnych dla jego rozpatrzenia, dopóki nie zostanie podjęta decyzja w sprawie wniosku w ramach procedury administracyjnej.

Organ odpowiedzialny za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej informuje osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, że po podjęciu decyzji w sprawie wniosku osoba ta może przedstawiać tylko nowe elementy, które są istotne dla rozpatrzenia jej wniosku i o których mogła nie wiedzieć na wcześniejszym etapie lub które dotyczą zmian w jej sytuacji.

5. Wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej są składane osobiście i w wyznaczonym miejscu. W tym celu przy rejestrowaniu wniosku osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową wyznacza się termin stawienia się w organach właściwych do złożenia wniosku.
6. Odpowiedzialne organy przechowują dane, o których mowa w ust. 4, przez dziesięć lat od daty podjęcia ostatecznej decyzji. Dane usuwa się po upływie tego okresu lub, w przypadku gdy dotyczą one osoby, która uzyskała obywatelstwo któregoś z państw członkowskich przed upływem tego okresu, usuwa się je, gdy tylko państwo członkowskie otrzyma informację, że dana osoba uzyskała takie obywatelstwo.

Dokumenty wydawane osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową

1. Organy państwa członkowskiego, w którym występuje się z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, po zarejestrowaniu wniosku wydają osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową dokument potwierdzający w szczególności wystąpienie z wnioskiem oraz stwierdzający, że osoba ta może pozostać na terytorium tego państwa członkowskiego do celów złożenia swojego wniosku, jak przewidziano w niniejszym rozporządzeniu.

2. Organy państwa członkowskiego, w którym składany jest wniosek, w ciągu trzech dni roboczych od złożenia wniosku wydają osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową dokument wystawiony na jej imię i nazwisko, w którym:
 - a) podana jest tożsamość osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową określona co najmniej przez dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 lit. a) i b), zweryfikowane i zaktualizowane w razie potrzeby, a także obraz twarzy tej osoby, podpis, aktualne miejsce pobytu oraz data złożenia wniosku;
 - b) podana jest nazwa organu wydającego, data i miejsce wydania oraz termin ważności dokumentu;
 - c) potwierdza się status danej osoby jako osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową;
 - d) stwierdza się, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma prawo do pozostawania na terytorium tego państwa członkowskiego oraz czy osoba ta może swobodnie przemieszczać się po całości lub części terytorium tego państwa członkowskiego;
 - e) stwierdza się, że dokument ten nie jest ważnym dokumentem podróży oraz że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie może podróżować bez zezwolenia na terytorium innych państw członkowskich, dopóki nie zostanie przeprowadzona procedura mająca na celu ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie);
 - f) stwierdza się, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma zezwolenie na podjęcie pracy za wynagrodzeniem.
3. W przypadku gdy w wyniku procedury mającej na celu ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie) inne państwo członkowskie zostanie wyznaczone jako odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku, organy tego państwa członkowskiego wydają osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową dokument, o którym mowa w ust. 2, w ciągu trzech dni roboczych od przekazania jej do tego państwa członkowskiego.
4. Dokument, o którym mowa w ust. 2, jest ważny przez okres sześciu miesięcy, który zostaje odpowiednio przedłużony w celu zapewnienia, aby ważność tego dokumentu obejmowała okres, w którym osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma prawo do pozostawania na terytorium państwa członkowskiego.

Okres ważności określony na dokumencie nie stanowi prawa do pozostania, w przypadku gdy prawo to zostało wycofane lub zawieszone.
5. Komisja może w drodze aktów wykonawczych określić formę i treść dokumentów wydawanych osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową przy rejestrowaniu i składaniu wniosku. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 58.

Artykuł 30

Dostęp do procedury w ośrodkach detencyjnych i na przejściach granicznych

1. W przypadku gdy istnieją powody, aby przypuszczać, że obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy przetrzymywani w ośrodkach detencyjnych lub obecni na

przejściach granicznych, w tym w strefach tranzytowych, na granicach zewnętrznych, mogą potrzebować ochrony międzynarodowej, odpowiedzialne organy informują ich o możliwości ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej, w szczególności jeżeli:

- a) istnieje prawdopodobieństwo, że dana osoba jest małoletnim bez opieki;
 - b) istnieją oczywiste przesłanki, że dana osoba cierpi na zaburzenia psychiczne lub inne, które powodują, że nie jest zdolna ustalić, czy potrzebuje ochrony międzynarodowej;
 - c) dana osoba przybyła z określonego kraju pochodzenia i istnieje prawdopodobieństwo, że może potrzebować ochrony międzynarodowej ze względu na powszechnie znaną sytuację panującą w tym państwie trzecim.
2. Odpowiedzialne organy dokonują niezbędnych ustaleń, aby usługi tłumaczenia ustnego były dostępne w celu ułatwienia dostępu do procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową.
 3. Organizacje i osoby świadczące pomoc i doradztwo mają skuteczny dostęp do obywateli państw trzecich przetrzymywanych w ośrodkach detencyjnych lub obecnych na przejściach granicznych, w tym w strefach tranzytowych, na granicach zewnętrznych.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić ograniczenia takiego dostępu, w przypadku gdy na mocy prawa krajowego jest to konieczne ze względów bezpieczeństwa, porządku publicznego lub zarządzania administracyjnego przejściem granicznym lub ośrodkiem detencyjnym, pod warunkiem że dostęp nie zostanie drastycznie ograniczony lub uniemożliwiony.

Artykuł 31

Wnioski składane w imieniu małżonka, partnera, małoletniego lub osoby dorosłej pozostającej na utrzymaniu

1. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może złożyć wniosek w imieniu swojego małżonka lub partnera, z którym pozostaje w stałym i trwałym związku, małoletnich lub pozostających na jej utrzymaniu osób dorosłych, które nie posiadają zdolności prawnej.
2. Małżonek lub partner, o którym mowa w ust. 1, jest informowany na osobności o odnośnych skutkach proceduralnych złożenia wniosku w swoim imieniu oraz o przysługującym mu prawie do wystąpienia z odrębnym wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej. W przypadku gdy małżonek lub partner nie zgadza się na złożenie wniosku w jego imieniu, zapewnia mu się możliwość złożenia wniosku we własnym imieniu.
3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie złoży wniosku w imieniu swojego małżonka lub partnera, o którym mowa w ust. 1, w terminie dziesięciu dni roboczych, o którym mowa w art. 28 ust. 1, małżonkowi lub partnerowi zapewnia się możliwość złożenia swojego wniosku we własnym imieniu w kolejnym terminie dziesięciu dni roboczych rozpoczynającym się od daty upływu pierwszego terminu wynoszącego dziesięć dni roboczych. W przypadku gdy małżonek lub partner mimo to nie złoży swojego wniosku w tym kolejnym terminie dziesięciu dni roboczych, wniosek odrzuca się jako zaniechany zgodnie z procedurą określoną w art. 39.

4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie złoży wniosku w imieniu osoby dorosłej pozostającej na jej utrzymaniu, o której mowa w ust. 1, w terminie dziesięciu dni roboczych, o którym mowa w art. 28 ust. 1, organ rozstrzygający składa wniosek w imieniu tej osoby dorosłej pozostającej na utrzymaniu osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, jeżeli na podstawie indywidualnej oceny sytuacji osobistej tej osoby uzna, że może ona potrzebować ochrony międzynarodowej.
5. W przypadku gdy dana osoba złożyła wniosek w imieniu swojego małżonka lub partnera, z którym pozostaje w stałym i trwałym związku, lub w imieniu pozostających na jej utrzymaniu osób dorosłych, które nie posiadają zdolności prawnej, każdej z tych osób zapewnia się możliwość stawienia się na przesłuchanie.
6. Małoletni ma prawo złożyć wniosek w swoim imieniu, jeżeli posiada zdolność do czynności prawnych w postępowaniach zgodnie z prawem krajowym danego państwa członkowskiego, lub za pośrednictwem osoby dorosłej odpowiedzialnej za niego zgodnie z prawem lub praktyką danego państwa członkowskiego, w tym za pośrednictwem swoich rodziców lub innego opiekuna prawnego lub zwyczajowego, lub dorosłych członków rodziny w przypadku małoletniego pod opieką, lub za pośrednictwem opiekuna w przypadku małoletniego bez opieki.
7. W przypadku małoletniego pod opieką złożenie wniosku przez odpowiedzialną za niego osobę dorosłą, o której mowa w ust. 6, uznaje się za złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w imieniu małoletniego.
8. W przypadku gdy osoba dorosła odpowiedzialna za małoletniego pod opieką nie wystąpi z wnioskiem w jego imieniu, małoletniego pod opieką jasno informuje się o możliwości i procedurze złożenia wniosku w swoim imieniu w momencie występowania z wnioskiem.
9. W przypadku gdy osoba dorosła odpowiedzialna za małoletniego pod opieką nie złoży wniosku w imieniu małoletniego w terminie dziesięciu dni roboczych przewidzianym w art. 28 ust. 1, małoletniego informuje się o możliwości złożenia wniosku w swoim imieniu i zapewnia mu się możliwość uczynienia tego w kolejnym terminie dziesięciu dni roboczych rozpoczynającym się od daty upływu pierwszego terminu wynoszącego dziesięć dni roboczych, jeżeli małoletni posiada zdolność do czynności prawnych w postępowaniach zgodnie z prawem krajowym danego państwa członkowskiego. W przypadku gdy małoletni nie złoży swojego wniosku w tym kolejnym terminie dziesięciu dni roboczych, wniosek odrzuca się jako zaniechany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 39.
10. Do celów podjęcia decyzji o dopuszczalności wniosku w przypadku odrębnego wniosku złożonego przez małżonka, partnera lub małoletniego zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. d) wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej podlega wstępnemu rozpatrzeniu pod kątem obecności faktów odnoszących się do sytuacji małżonka, partnera lub małoletniego, które uzasadniają odrębny wniosek.

W przypadku gdy istnieją fakty odnoszące się do sytuacji małżonka, partnera lub małoletniego, które uzasadniają odrębny wniosek, ten odrębny wniosek jest dalej rozpatrywany w celu podjęcia decyzji co do jego istoty. Jeżeli nie, wspomniany odrębny wniosek odrzuca się jako niedopuszczalny bez uszczerbku dla należytego rozpatrzenia jakiegokolwiek wniosku złożonego w imieniu małżonka, partnera lub małoletniego.

Artykuł 32

Wnioski małoletnich bez opieki

1. Małoletni bez opieki składa wniosek we własnym imieniu, jeżeli posiada zdolność do czynności prawnych w postępowaniach zgodnie z prawem krajowym danego państwa członkowskiego, lub jego opiekun składa wniosek w jego imieniu. Opiekun udziela pomocy małoletniemu bez opieki i należycie informuje go o sposobie i miejscu złożenia wniosku.
2. W przypadku małoletniego bez opieki okres dziesięciu dni roboczych na złożenie wniosku przewidziany w art. 28 ust. 1 rozpoczyna się dopiero od momentu wyznaczenia opiekuna małoletniego bez opieki i spotkania się tego opiekuna z małoletnim. W przypadku gdy opiekun małoletniego bez opieki nie złoży wniosku w jego imieniu we wspomnianym terminie dziesięciu dni roboczych, organ rozstrzygający składa wniosek w imieniu małoletniego bez opieki, jeżeli na podstawie indywidualnej oceny sytuacji osobistej tego małoletniego uzna, że może on potrzebować ochrony międzynarodowej.
3. Organy, o których mowa w art. 10 dyrektywy 2008/115/WE, mają prawo złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w imieniu małoletniego bez opieki, jeżeli na podstawie indywidualnej oceny sytuacji osobistej tego małoletniego uznają, że może on potrzebować ochrony międzynarodowej.

SEKCJA II

PROCEDURA ROZPATRYWANIA WNIOSKU

Artykuł 33

Rozpatrywanie wniosków

1. Państwa członkowskie rozpatrują wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II.
2. Organ rozstrzygający podejmuje decyzje w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej po odpowiednim rozpatrzeniu dopuszczalności lub istoty wniosku. Organ rozstrzygający rozpatruje wnioski obiektywnie, bezstronnie i indywidualnie. Do celów rozpatrzenia wniosku organ rozstrzygający bierze pod uwagę następujące elementy:
 - a) odpowiednie oświadczenia i dokumenty przedstawione przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, w tym informujące, czy osoba ta doznała lub może doznać prześladowań lub poważnej krzywdy;
 - b) wszystkie istotne, dokładne i aktualne informacje o sytuacji panującej w kraju pochodzenia osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową w chwili podejmowania decyzji w sprawie wniosku, w tym przepisy ustawowe i wykonawcze obowiązujące w danym państwie oraz sposób, w jaki są stosowane, jak również wszelkie inne istotne informacje uzyskane od Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców i innych właściwych międzynarodowych organizacji praw człowieka lub z innych źródeł;

- c) wspólną analizę informacji o kraju pochodzenia, o której mowa w art. 10 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu);
 - d) indywidualną sytuację i osobiste uwarunkowania osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w tym takie czynniki, jak: jej przeszłość, płeć społeczno-kulturową, wiek, orientację seksualną i tożsamość płciową – by ocenić, czy w świetle osobistych uwarunkowań tej osoby akty, których doświadczyła lub na które mogłaby zostać narażona, stanowią prześladowanie lub poważną krzywdę;
 - e) czy działalność osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową od chwili opuszczenia kraju pochodzenia służyła wyłącznie lub głównie stworzeniu warunków koniecznych do ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej – by ocenić, czy taka działalność naraziłaby tę osobę na prześladowanie lub poważną krzywdę, gdyby powróciła ona do tego kraju;
 - f) czy od osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową można by racjonalnie oczekiwać, że powinna skorzystać z ochrony innego państwa, na którego obywatelstwo mogłaby się powołać.
3. Pracownicy rozpatrujący wnioski i podejmujący decyzje posiadają wystarczającą wiedzę na temat stosownych norm mających zastosowanie w dziedzinie prawa azylowego i uchodźczego. Mają oni w razie potrzeby możliwość konsultacji z ekspertami na temat konkretnych zagadnień, takich jak kwestie medyczne, kulturowe, religijne oraz związane z dziećmi lub zagadnienia dotyczące płci społeczno-kulturowej. W stosownych przypadkach mogą przysyłać zapytania do Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu zgodnie z art. 9 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu).
4. Dokumenty istotne dla rozpatrywania wniosków przez organ rozstrzygający są w stosownych przypadkach tłumaczone na potrzeby takiego rozpatrzenia.
5. Rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej może być traktowane priorytetowo zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II, w szczególności w przypadku gdy:
- a) wniosek wydaje się uzasadniony;
 - b) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma szczególne potrzeby w zakresie przyjmowania w rozumieniu art. 20 dyrektywy XXX/XXX/UE (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania) lub potrzebuje szczególnych gwarancji proceduralnych, w szczególności w przypadku gdy jest małoletnim bez opieki.

Artykuł 34

Czas trwania procedury rozpatrywania wniosku

1. Rozpatrywanie mające na celu ustalenie dopuszczalności wniosku zgodnie z art. 36 ust. 1 nie może trwać dłużej niż jeden miesiąc od daty złożenia wniosku.
- Termin takiego rozpatrywania ograniczony jest do dziesięciu dni roboczych, w przypadku gdy zgodnie z art. 3 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie) państwo członkowskie pierwszego wniosku stosuje

koncepcję kraju pierwszego azylu lub bezpiecznego kraju trzeciego, o której mowa w art. 36 ust. 1 lit. a) i b).

2. Organ rozstrzygający zapewnia, aby procedura rozpatrywania wniosku co do jego istoty została zakończona jak najszybciej i nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od złożenia wniosku, bez uszczerbku dla odpowiedniego i kompletnego rozpatrzenia.
3. Organ rozpatrujący może przedłużyć ten termin sześciu miesięcy o okres nie dłuższy niż trzy miesiące, w przypadku gdy:
 - a) o udzielenie ochrony międzynarodowej ubiega się jednocześnie nieproporcjonalnie duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, co w praktyce utrudnia zakończenie procedury w terminie sześciu miesięcy;
 - b) występują złożone kwestie faktyczne lub prawne.
4. W przypadku gdy wniosek podlega procedurze określonej w rozporządzeniu (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie), termin, o którym mowa w ust. 2, rozpoczyna się od momentu ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z tym rozporządzeniem, znalezienia się osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową na terytorium tego państwa członkowskiego i zajęcia się tą osobą zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie).
5. Organ rozstrzygający może przesunąć termin zakończenia procedury rozpatrywania wniosku, w przypadku gdy nie można zasadnie oczekiwać, by organ rozstrzygający podjął decyzję w terminach określonych w ust. 2 i w art. 40 ust. 4 w odniesieniu do procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym, ze względu na niepewną sytuację w kraju pochodzenia, co do której oczekuje się, że ma charakter tymczasowy. W takich przypadkach organ rozstrzygający:
 - a) dokonuje przeglądu sytuacji w tym kraju pochodzenia co najmniej raz na dwa miesiące;
 - b) informuje zainteresowanych wnioskodawców w rozsądnym terminie o powodach przesunięcia terminu.

Państwo członkowskie informuje Komisję i Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu w rozsądnym terminie o przesunięciu terminu zakończenia procedur w odniesieniu do tego kraju pochodzenia. W każdym wypadku państwa członkowskie kończą procedurę rozpatrywania wniosku w terminie 15 miesięcy od złożenia wniosku.

SEKCJA III

DECYZJE W SPRAWIE WNIOSKÓW

Artykuł 35

Decyzje podejmowane przez organ rozstrzygający

1. Decyzję w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wydaje się na piśmie i powiadamia się o niej osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową bez zbędnej zwłoki w języku, który rozumie lub co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nią zrozumiany.
2. W przypadku gdy wniosek zostanie odrzucony jako niedopuszczalny, jako nieuzasadniony w odniesieniu do statusu uchodźcy lub statusu osoby potrzebującej

ochrony uzupełniającej, jako wyraźnie wycofany lub zaniechany, decyzja zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne. Informacje na temat sposobu odwołania się od decyzji o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej podaje się na piśmie, chyba że już zostały przekazane osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową w inny sposób.

3. W przypadkach wniosków składanych w imieniu małżonków, partnerów, małoletnich lub pozostających na utrzymaniu osób dorosłych, które nie posiadają zdolności prawnej, oraz w każdym przypadku, gdy wniosek oparty jest na tych samych podstawach, organ rozstrzygający może podjąć jedną decyzję odnoszącą się do wszystkich osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, chyba że prowadziło to do ujawnienia szczególnej sytuacji osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, co mogłoby zagrozić jej interesom, w szczególności w sprawach związanych z prześladowaniem ze względu na płeć społeczno-kulturową, orientację seksualną, tożsamość płciową lub wiek. W takich sprawach wydaje się osobną decyzję dotyczącą danej osoby.

Artykuł 36

Decyzja w sprawie dopuszczalności wniosku

1. Organ rozstrzygający ocenia dopuszczalność wniosku zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi w rozdziale II i odrzuca wniosek jako niedopuszczalny w przypadku gdy zastosowanie ma którakolwiek z następujących podstaw:
 - a) państwo niebędące państwem członkowskim jest uznawane za kraj pierwszego azylu w odniesieniu do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową zgodnie z art. 44, chyba że jest oczywiste, że osoba ta nie zostanie przyjęta ani nie będzie podlegała readmisji do tego państwa;
 - b) państwo niebędące państwem członkowskim jest uznawane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową zgodnie z art. 45, chyba że jest oczywiste, że osoba ta nie zostanie przyjęta ani nie będzie podlegała readmisji do tego państwa;
 - c) dany wniosek jest kolejnym wnioskiem i nie zaistniały ani nie zostały przedstawione przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową żadne nowe elementy lub ustalenia dotyczące tego, czy osoba ta kwalifikuje się jako osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania), lub dotyczące przesłanek niedopuszczalności mających zastosowanie poprzednio;
 - d) małżonek lub partner, lub małoletni pod opieką złożył wniosek po tym, jak wyraził zgodę na złożenie wniosku w jego imieniu, i nie zachodzą żadne okoliczności faktyczne związane z sytuacją tego małżonka, partnera lub małoletniego uzasadniające odrębny wniosek.
2. Wniosku nie rozpatruje się co do jego istoty w przypadkach, gdy wniosek nie jest rozpatrywany zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie), w tym gdy inne państwo członkowskie udzieliło osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub gdy wniosek został odrzucony jako niedopuszczalny zgodnie z ust. 1.

3. Ustęp 1 lit. a) i b) nie ma zastosowania do osób korzystających z ochrony uzupełniającej, które zostały przesiedlone na mocy procedury przyspieszonej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie przesiedleń)³⁶.
4. W przypadku gdy po rozpatrzeniu wniosku zgodnie z art. 3 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie) pierwsze państwo członkowskie, w którym złożono wniosek, uznaje go za dopuszczalny, odpowiedzialne państwo członkowskie nie musi ponownie stosować przepisów ust. 1 lit. a) i b).
5. W przypadku gdy organ rozstrzygający bez zagłębiania się w sprawę stwierdza, że wniosek można odrzucić jako całkowicie nieuzasadniony, nie jest zobowiązany wypowiadać się w kwestii dopuszczalności wniosku.

Artykuł 37

Decyzja co do istoty wniosku

1. Przy rozpatrywaniu istoty wniosku organ rozstrzygający podejmuje decyzję, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową kwalifikuje się jako uchodźca, a jeżeli nie, wówczas ustala, czy kwalifikuje się ona do otrzymania ochrony uzupełniającej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).
2. Organ rozstrzygający odrzuca wniosek jako nieuzasadniony w przypadku gdy ustalił, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie kwalifikuje się do otrzymania ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).
3. Organ rozstrzygający uznaje wniosek nieuzasadniony za oczywiście bezzasadny w przypadkach, o których mowa w art. 40 ust. 1 lit. a), b), c), d) i e).

Artykuł 38

Wyraźne wycofanie wniosków

1. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może z własnej inicjatywy i w dowolnym momencie procedury wycofać swój wniosek.
2. W przypadku gdy wniosek zostaje wyraźnie wycofany przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, organ rozstrzygający podejmuje decyzję o odrzuceniu wniosku jako wyraźnie wycofanego lub nieuzasadnionego, jeżeli organ rozstrzygający już ustalił na etapie, na którym wniosek został wyraźnie wycofany, że osoba ta nie kwalifikuje się do otrzymania ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).

Artykuł 39

Dorozumiane wycofanie wniosków

1. Organ rozstrzygający odrzuca wniosek jako zaniechany, w przypadku gdy:
 - a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie złożyła swojego wniosku zgodnie z art. 28, mimo że miała rzeczywistą możliwość by to uczynić;

³⁶ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

- b) małżonek, partner lub małoletni nie złożył swojego wniosku po tym, jak osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie złożyła wniosku w jego imieniu, jak określono w art. 31 ust. 3 i 8;
 - c) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową odmawia współpracy poprzez nieudzielenie szczegółowych informacji niezbędnych do rozpatrzenia wniosku oraz niedostarczenie odcisków palców i obrazu twarzy zgodnie z art. 7 ust. 3;
 - d) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie stawiała się na przesłuchaniu, mimo że była do tego zobowiązana zgodnie z art. 10–12;
 - e) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową opuściła swoje miejsce pobytu bez poinformowania właściwych organów lub bez zezwolenia przewidzianego w art. 7 ust. 4;
 - f) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wielokrotnie nie wywiązywała się ze swoich obowiązków w zakresie zgłaszania się, nałożonych na nią zgodnie z art. 7 ust. 5.
2. W okolicznościach, o których mowa w ust. 1, organ rozstrzygający przerywa rozpatrywanie wniosku i wysyła do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową pisemne powiadomienie do miejsca pobytu lub pod adres, o którym mowa w art. 7 ust. 4, informując ją, że badanie wniosku zostało przerwane oraz że wniosek zostanie ostatecznie odrzucony jako zaniechany, jeżeli osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie zgłosi się do organu rozstrzygającego w terminie jednego miesiąca od daty wysłania pisemnego powiadomienia.
3. Jeżeli osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową zgłosi się do organu rozstrzygającego we wspomnianym terminie jednego miesiąca i wykaże, że niewywiązywanie się przez nią z obowiązków było spowodowane okolicznościami, na które nie miała ona wpływu, organ rozstrzygający wznowia rozpatrywanie wniosku.
4. Jeżeli osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie zgłosi się do organu rozstrzygającego we wspomnianym terminie jednego miesiąca i nie wykaże, że niewywiązywanie się przez nią z obowiązków było spowodowane okolicznościami, na które nie miała ona wpływu, organ rozstrzygający uznaje, że wniosek został w sposób dorozumiany wycofany.
5. W przypadku dorozumianego wycofania wniosku organ rozstrzygający podejmuje decyzję o odrzuceniu wniosku jako zaniechanego lub jako nieuzasadnionego, jeżeli organ rozstrzygający już ustalił na etapie, na którym wniosek został w sposób dorozumiany wycofany, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie kwalifikuje się do otrzymania ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).

SEKCJA IV

PROCEDURY SPECJALNE

Artykuł 40

Procedura rozpatrywania wniosku prowadzona w trybie przyspieszonym

1. Organ rozstrzygający przyspiesza – zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi w rozdziale II – rozpatrywanie istoty wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w przypadkach gdy:
 - a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, składając swój wniosek i przedstawiając stan faktyczny, poruszyła jedynie kwestie, które nie są istotne dla rozpatrzenia, czy kwalifikuje się jako osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania);
 - b) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przedstawiła wyraźnie niespójne i sprzeczne, wyraźnie nieprawdziwe lub ewidentnie nieprawdopodobne wyjaśnienia, które są sprzeczne z wystarczająco sprawdzonymi informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia, czyniąc tym samym swój wniosek w sposób oczywisty nieprzekonującym w odniesieniu do tego, czy kwalifikuje się jako osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej na mocy rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania);
 - c) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wprowadziła organy w błąd, przedstawiając nieprawdziwe informacje lub dokumenty bądź zatajając istotne informacje lub dokumenty dotyczące jej tożsamości lub obywatelstwa, które mogłyby mieć negatywny wpływ na decyzję;
 - d) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wystąpiła z wnioskiem jedynie w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania wcześniejszej lub mającej zostać wkrótce podjętej decyzji skutkującej jej wydaleniem z terytorium państwa członkowskiego;
 - e) państwo trzecie można w odniesieniu do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową uznać za bezpieczny kraj pochodzenia w rozumieniu niniejszego rozporządzenia;
 - f) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może z poważnych przyczyn być uznana za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego państw członkowskich;
 - g) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie wywiązuje się z obowiązków określonych w art. 4 ust. 1 i art. 20 ust. 3 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie), chyba że wykaze, że było to spowodowane okolicznościami, na które nie miała wpływu;
 - h) dany wniosek jest kolejnym wnioskiem, w przypadku gdy wniosek jest w tak oczywisty sposób bezpodstawny lub ma tak wyraźny charakter nadużycia, że nie ma realnych szans powodzenia.
2. Organ rozstrzygający kończy procedurę rozpatrywania wniosku prowadzoną w trybie przyspieszonym w terminie dwóch miesięcy od złożenia wniosku. Na zasadzie wyjątku w przypadkach określonych w ust. 1 lit. d) organ rozstrzygający kończy procedurę rozpatrywania wniosku prowadzoną w trybie przyspieszonym w terminie ośmiu dni roboczych.
3. W przypadku gdy wniosek podlega procedurze określonej w rozporządzeniu (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie), termin, o którym mowa w ust. 2, rozpoczyna się od momentu ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z tym rozporządzeniem, znalezienia się osoby ubiegającej się o ochronę

międzynarodową na terytorium tego państwa członkowskiego i zajęcia się tą osobą zgodnie z rozporządzeniem (UE) XXX/XXX (rozporządzenie dublińskie).

4. W przypadku gdy organ rozstrzygający uzna, że rozpatrywanie wniosku obejmuje kwestie faktyczne lub prawne, które są zbyt złożone, aby rozpatrywać je w ramach procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym, może kontynuować rozpatrywanie istoty wniosku zgodnie z art. 34 i 37. W takim przypadku lub w innych sytuacjach, w których nie można podjąć decyzji w terminie określonym w ust. 2, informuje się daną osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową o zmianie procedury.
5. Procedura rozpatrywania wniosku prowadzona w trybie przyspieszonym może być stosowana w odniesieniu do małoletnich bez opieki wyłącznie w przypadku, gdy:
 - a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową pochodzi z państwa trzeciego uznanego za bezpieczny kraj pochodzenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 47;
 - b) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może z poważnych przyczyn być uznana za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego państwa członkowskiego lub osoba ta została przymusowo wydalona z poważnych względów bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 41

Procedura graniczna

1. Organ rozstrzygający może, zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi w rozdziale II, podejmować decyzję w sprawie wniosku na granicy lub w strefach tranzytowych państwa członkowskiego w odniesieniu do:
 - a) dopuszczalności wniosku, z którym wystąpiono w takich miejscach, zgodnie z art. 36 ust. 1; lub
 - b) istoty wniosku w przypadkach podlegających procedurze rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym, o której mowa w art. 40.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podejmowana jest jak najszybciej oraz bez uszczerbku dla odpowiedniego i kompletnego rozpatrzenia wniosku i nie później niż w ciągu czterech tygodni od złożenia wniosku.
3. W przypadku gdy decyzja nie została podjęta w terminie czterech tygodni, o którym mowa w ust. 2, osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie może być dłużej przetrzymywana na granicy lub w strefach tranzytowych i otrzymuje pozwolenie na wjazd na terytorium państwa członkowskiego w celu rozpatrzenia jej wniosku zgodnie z innymi przepisami niniejszego rozporządzenia.
4. W przypadku przyjazdu nieproporcjonalnie dużej liczby obywateli państwa trzeciego lub bezpaństwowców składających wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy lub w strefie tranzytowej, co w praktyce utrudnia stosowanie przepisów ust. 1 w takich miejscach, procedura na granicy może być również stosowana w miejscach znajdujących się w pobliżu granicy lub strefy tranzytowej.
5. Procedura na granicy może być stosowana wobec małoletnich bez opieki zgodnie z art. 8–11 dyrektywy (UE) XXX/XXX (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania) wyłącznie w przypadku, gdy:

- a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową pochodzi z państwa trzeciego uznanego za bezpieczny kraj pochodzenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 47;
- b) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może z poważnych przyczyn być uznana za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego państwa członkowskiego lub osoba ta została przymusowo wydalona z poważnych względów bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego zgodnie z prawem krajowym;
- c) istnieją uzasadnione powody, aby uznać, że państwo trzecie jest w odniesieniu do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową bezpiecznym krajem trzecim zgodnie z warunkami określonymi w art. 45;
- d) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wprowadziła organy w błąd, przedstawiając nieprawdziwe informacje lub dokumenty bądź zatajając istotne informacje lub dokumenty dotyczące jej tożsamości lub obywatelstwa, które mogłyby mieć negatywny wpływ na decyzję.

Literę d) stosuje się wyłącznie w przypadku, gdy istnieją poważne podstawy, by uznać, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową próbuje zataić istotne elementy, które prawdopodobnie doprowadziłyby do wydania decyzji o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej, oraz pod warunkiem że osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewniono rzeczywistą możliwość przedstawienia popartego dowodami uzasadnienia swoich działań.

Artykuł 42

Kolejne wnioski

1. Po odrzuceniu poprzedniego wniosku w drodze ostatecznej decyzji jakiegokolwiek dalszy wniosek, z którym występuje ta sama osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową w jakimkolwiek państwie członkowskim, odpowiedzialne państwo członkowskie uznaje za kolejny wniosek.
2. Kolejny wniosek podlega wstępnemu rozpatrzeniu, w trakcie którego organ rozstrzygający ustala, czy zaistniały lub zostały przedstawione przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową istotne nowe elementy lub ustalenia, które znacząco zwiększają prawdopodobieństwo, że kwalifikuje się ona jako osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej na mocy rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania) lub które odnoszą się do powodów odrzucenia poprzedniego wniosku jako niedopuszczalnego.
3. Wstępne rozpatrzenie przeprowadza się na podstawie pisemnych oświadczeń i przesłuchania zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi w rozdziale II. Z przesłuchania można zrezygnować w tych przypadkach, gdy z pisemnych oświadczeń wyraźnie wynika, że wniosek nie prowadzi do nowych istotnych elementów lub ustaleń lub że jest wyraźnie bezpodstawny i nie ma realnych szans powodzenia.
4. Nowa procedura rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wszczynana jest w przypadku, gdy:
 - a) zaistniały lub zostały przedstawione przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową istotne nowe elementy lub ustalenia, o których mowa w ust. 2 lit. a);

- b) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie była w stanie, nie ze swojej winy, przedstawić tych elementów lub ustaleń w trakcie procedury w kontekście poprzedniego wniosku, chyba że nieuwzględnienie tych elementów lub ustaleń uważa się za nieuzasadnione.
5. W przypadku gdy warunki wszczęcia nowej procedury określone w ust. 4 nie są spełnione, organ orzekający odrzuca wniosek jako niedopuszczalny lub całkowicie nieuzasadniony, jeżeli wniosek jest w tak oczywisty sposób bezpodstawny lub ma tak wyraźny charakter nadużycia, że nie ma realnych szans powodzenia.

Artykuł 43

Wyjątek od stosowania prawa do pozostania w przypadku kolejnych wniosków

Bez uszczerbku dla zasady *non-refoulement* państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątek od prawa do pozostania na ich terytorium i odstąpić od stosowania art. 54 ust. 1 w przypadku, w którym:

- a) kolejny wniosek został odrzucony przez organ rozstrzygający jako niedopuszczalny lub całkowicie nieuzasadniony;
- b) w jakimkolwiek państwie członkowskim wystąpiono z drugim lub dalszym kolejnym wnioskiem po tym, jak wydana została ostateczna decyzja o odrzuceniu poprzedniego kolejnego wniosku jako niedopuszczalnego, nieuzasadnionego lub całkowicie nieuzasadnionego.

SEKCJA V

KONCEPCJE BEZPIECZNEGO KRAJU

Artykuł 44

Koncepcja kraju pierwszego azylu

1. Państwo trzecie uznaje się za kraj pierwszego azylu w odniesieniu do konkretnej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, pod warunkiem że:
 - a) przed przyjazdem do Unii osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową korzystała w tym państwie z ochrony zgodnie z konwencją genewską i nadal może korzystać z tej ochrony; lub
 - b) przed przyjazdem do Unii osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową w inny sposób korzystała w tym państwie z wystarczającej ochrony i nadal może korzystać z tej ochrony.
2. Organ rozstrzygający uznaje, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową korzysta z wystarczającej ochrony w rozumieniu ust. 1 lit. b), o ile upewnił się, że:
 - a) jej życie i wolność nie są zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych;
 - b) nie zachodzi ryzyko doznania poważnej krzywdy określonej w rozporządzeniu (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania);
 - c) przestrzegana jest zasada *non-refoulement* zgodnie z konwencją genewską;

- d) przestrzegany jest ustanowiony w prawie międzynarodowym zakaz wydalania, gdy jest on sprzeczny z prawem do wolności od tortur oraz okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania;
 - e) istnieje prawo do legalnego pobytu;
 - f) istnieje odpowiedni dostęp do zatrudnienia, ośrodków dla cudzoziemców, opieki zdrowotnej i edukacji; oraz
 - g) istnieje prawo do łączenia rodzin zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka.
3. Zanim wniosek będzie można odrzucić jako niedopuszczalny zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. a), osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zezwala się na odwołanie się – w momencie składania wniosku i w trakcie przesłuchania dotyczącego dopuszczalności – od zastosowania koncepcji kraju pierwszego azylu w świetle jej szczególnej sytuacji.
4. W odniesieniu do małoletnich bez opieki koncepcję kraju pierwszego azylu można stosować wyłącznie w przypadku, gdy organy państw członkowskich najpierw otrzymały od organów danego państwa trzeciego zapewnienie, że organy te zajmą się małoletnim bez opieki i że zostanie on niezwłocznie objęty jedną z form ochrony, o których mowa w ust. 1.
5. W przypadku gdy wniosek zostanie odrzucony jako niedopuszczalny w zastosowaniu koncepcji kraju pierwszego azylu, organ rozstrzygający:
- a) informuje odpowiednio osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową;
 - b) wydaje jej dokument informujący organy państwa trzeciego, w języku tego państwa, że wniosek nie został rozpatrzony merytorycznie wskutek zastosowania koncepcji kraju pierwszego azylu.
6. W przypadku gdy dane trzecie państwo nie przyjmie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową na swoje terytorium lub odmówi jej readmisji, organ rozstrzygający cofa decyzję o odrzuceniu wniosku jako niedopuszczalnego i udziela dostępu do procedury zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi w rozdziale II oraz w rozdziale III sekcja I.
7. Państwa członkowskie co roku informują Komisję i Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu o państwach trzecich, wobec których stosuje się koncepcję kraju pierwszego azylu.

Artykuł 45

Koncepcja bezpiecznego kraju trzeciego

1. Państwo trzecie uznaje się za bezpieczny kraj trzeci, pod warunkiem że:
- a) życie i wolność osób nie są zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych;
 - b) nie zachodzi ryzyko doznania poważnej krzywdy określonej w rozporządzeniu (UE) XXX/XXX;
 - c) przestrzegana jest zasada *non-refoulement* zgodnie z konwencją genewską;

- d) przestrzegany jest ustanowiony w prawie międzynarodowym zakaz wydalania, gdy jest on sprzeczny z prawem do wolności od tortur oraz okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania;
- e) istnieje możliwość uzyskania w stosownych przypadkach ochrony zgodnie z materialnymi standardami konwencji genewskiej lub wystarczającej ochrony, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Ocena, czy państwo trzecie można uznać za bezpieczny kraj trzeci zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, opiera się na zróżnicowanych źródłach informacji, w tym w szczególności na informacjach z państw członkowskich, Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Rady Europy i innych właściwych organizacji.

2. Koncepcję bezpiecznego kraju trzeciego stosuje się:
 - a) w przypadku gdy państwo trzecie uznano za bezpieczny kraj trzeci zgodnie z art. 50;
 - b) w przypadku gdy państwo trzecie uznano za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym; lub
 - c) w indywidualnych przypadkach w odniesieniu do konkretnej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową.
3. Organ rozstrzygający uznaje państwo trzecie za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do konkretnej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową po indywidualnym rozpatrzeniu wniosku, wyłącznie w przypadku, gdy ma pewność co do bezpieczeństwa tego państwa trzeciego dla konkretnej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 1 oraz gdy ustalono, że:
 - a) istnieje związek między osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową a danym państwem trzecim, na podstawie którego udanie się do tego państwa byłoby rozsądne z punktu widzenia tej osoby, w tym z uwagi na przejazd tej osoby tranzytem przez to państwo trzecie, które jest pod względem geograficznym położone w pobliżu kraju pochodzenia wnioskodawcy;
 - b) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie przedstawiła poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj trzeci w szczególnej sytuacji tej osoby.
4. Zanim wniosek będzie można odrzucić jako niedopuszczalny zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. b), osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zezwala się na odwołanie się – w momencie składania wniosku i w trakcie przesłuchania dotyczącego dopuszczalności – od zastosowania koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego w świetle jej szczególnej sytuacji.
5. W odniesieniu do małoletnich bez opieki koncepcję bezpiecznego kraju trzeciego można stosować wyłącznie w przypadku, gdy organy państw członkowskich najpierw otrzymały od organów danego państwa trzeciego potwierdzenie, że organy te zajmą się małoletnim bez opieki i że uzyska on niezwłocznie dostęp do jednej z form ochrony, o których mowa w ust. 1 lit. e).
6. W przypadku gdy wniosek zostanie odrzucony jako niedopuszczalny w zastosowaniu koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego, organ rozstrzygający:

- a) informuje odpowiednio osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową; oraz
 - b) wydaje mu dokument informujący organy państwa trzeciego, w języku tego państwa, że wniosek nie został rozpatrzony merytorycznie wskutek zastosowania koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego.
7. W przypadku gdy dane trzecie państwo nie przyjmie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową na swoje terytorium lub odmówi jej readmisji, organ rozstrzygający cofa decyzję o odrzuceniu wniosku jako niedopuszczalnego i udziela dostępu do procedury zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi w rozdziale II oraz w rozdziale III sekcja I.

Artykuł 46

Uznanie za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym

1. Państwa trzecie uznaje się za bezpieczne kraje trzecie na poziomie unijnym zgodnie z warunkami określonymi w art. 45 ust. 1.
2. Komisja dokonuje regularnego przeglądu sytuacji w państwach trzecich uznanych za bezpieczne kraje trzecie na poziomie unijnym, korzystając z pomocy Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i na podstawie innych źródeł informacji, o których mowa w art. 45 ust. 1 akapit drugi.
3. Komisja posiada uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych w celu zawieszenia uznania państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 49.

Artykuł 47

Koncepcja bezpiecznego kraju pochodzenia

1. Państwo trzecie może być uznane za bezpieczny kraj pochodzenia zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w przypadku, gdy na podstawie sytuacji prawnej, stosowania prawa w ramach ustroju demokratycznego i ogólnych uwarunkowań politycznych można wykazać, że co do zasady nie ma w nim prześladowań określonych w art. 9 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania), nie stosuje się w nim tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub kar i nie występuje w nim zagrożenie poprzez masowe użycie przemocy w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego.
2. Ocena, czy państwo trzecie można uznać za bezpieczny kraj pochodzenia zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, opiera się na zróżnicowanych źródłach informacji, w tym w szczególności na informacjach z państw członkowskich, Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Rady Europy i innych właściwych organizacji, oraz uwzględnia się w niej wspólną analizę informacji o kraju pochodzenia, o której mowa w art. 10 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu).
3. Przy dokonywaniu tej oceny bierze się pod uwagę między innymi poziom ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem zapewniany poprzez:
 - a) właściwe przepisy ustawowe i wykonawcze obowiązujące w danym państwie oraz sposób, w jaki są stosowane;

- b) przestrzeganie praw i wolności ustanowionych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności lub Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych, lub Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, w szczególności praw, od których nie można czynić odstępstw na mocy art. 15 ust. 2 wspomnianej europejskiej konwencji;
 - c) brak przypadków wydalenia, odsyłania lub ekstradycji własnych obywateli do państw trzecich, w których między innymi istnieje poważne ryzyko, że mogliby oni zostać poddani karze śmierci, torturom, prześladowaniu lub innemu niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub w których ich życie lub wolność byłyby zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych, lub w których istnieje poważne ryzyko wydalenia, odesłania czy ekstradycji stamtąd do innego państwa trzeciego;
 - d) ustanowienie systemu skutecznych środków zaskarżenia przeciwko naruszaniu tych praw i wolności.
4. Państwo trzecie uznane za bezpieczny kraj pochodzenia zgodnie z niniejszym rozporządzeniem może w następstwie indywidualnego rozpatrzenia wniosku zostać uznane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową wyłącznie w przypadku, gdy:
- a) ma ona obywatelstwo tego państwa; lub
 - b) jest ona bezpaństwowcem i uprzednio stale zamieszkiwała w tym państwie; oraz
 - c) nie przedstawiła ona żadnych poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj pochodzenia w swojej szczególnej sytuacji.

Artykuł 48

Uznanie za bezpieczny kraj pochodzenia na poziomie unijnym

1. Państwa trzecie wymienione w załączniku 1 do niniejszego rozporządzenia uznaje się za bezpieczne kraje pochodzenia na poziomie unijnym zgodnie z warunkami określonymi w art. 47.
2. Komisja dokonuje regularnego przeglądu sytuacji w państwach trzecich, które znajdują się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia, korzystając z pomocy Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i na podstawie innych źródeł informacji, o których mowa w art. 45 ust. 2.
3. Zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu) Komisja może zwrócić się do Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu o udzielenie informacji na temat określonych państw trzecich, co do których można by rozważyć ich włączenie do unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia.
4. Komisja posiada uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych w celu zawieszenia obecności państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 49.

Zawieszenie i zniesienie uznania państwa trzeciego za bezpieczny kraj pochodzenia na poziomie unijnym lub zawieszenie obecności państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia i usunięcie go z tego wykazu

1. W przypadku nagłej zmiany sytuacji państwa trzeciego, które jest uznane za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub które znajduje się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia, Komisja przeprowadza merytoryczną ocenę faktu, czy dane państwo spełnia warunki określone w art. 45 lub 47, a jeżeli Komisja uzna, że warunki te nie są już spełniane, przyjmuje akt delegowany zawieszający uznanie państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub zawieszający obecność państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia na okres sześciu miesięcy.
2. Komisja dokonuje ciągłego przeglądu sytuacji w tym państwie trzecim, biorąc po uwagę między innymi informacje przekazane przez państwa członkowskie na temat późniejszych zmian sytuacji w tym państwie.
3. W przypadku gdy Komisja przyjęła zgodnie z ust. 1 akt delegowany zawieszający uznanie państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub zawieszający obecność państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia, w ciągu trzech miesięcy od daty przyjęcia aktu delegowanego składa wniosek, zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, o zmianę niniejszego rozporządzenia w celu usunięcia tego państwa trzeciego spośród uznanych bezpiecznych krajów trzecich na poziomie unijnym lub z unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia.
4. W przypadku gdy Komisja nie złoży takiego wniosku w ciągu trzech miesięcy od przyjęcia aktu delegowanego, o którym mowa w ust. 2, akt delegowany zawieszający uznanie państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub zawieszający obecność państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia przestaje obowiązywać. W przypadku gdy Komisja złoży taki wniosek w ciągu trzech miesięcy, Komisja jest uprawniona do przedłużenia – na podstawie merytorycznej oceny – ważności tego aktu delegowanego o sześć miesięcy z możliwością ponownego jednokrotnego przedłużenia o taki okres.

Uznanie państw trzecich za bezpieczne kraje trzecie lub bezpieczne kraje pochodzenia na poziomie krajowym

1. Przez okres pięciu lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić ustawodawstwo, które pozwala na uznanie na poziomie krajowym bezpiecznych krajów pochodzenia innych niż te uznane na poziomie unijnym lub te znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie w załączniku 1 do celów rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.
2. W przypadku gdy zawieszone zostaje uznanie państwa trzeciego za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub zawieszona zostaje obecność państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie w załączniku 1 do niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 49 ust. 1, państwa członkowskie nie mogą uznać tego państwa za bezpieczny kraj trzeci lub bezpieczny kraj pochodzenia na poziomie krajowym ani nie mogą

stosować koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego na zasadzie *ad hoc* w odniesieniu do konkretnej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową.

3. W przypadku gdy państwo trzecie nie jest już uznawane za bezpieczny kraj trzeci na poziomie unijnym lub gdy państwo trzecie zostało usunięte z unijnego wspólnego wykazu w załączniku 1 do niniejszego rozporządzenia zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, państwo członkowskie może powiadomić Komisję, że uznaje, iż w następstwie zmiany sytuacji w tym państwie ponownie spełnia ono warunki określone w art. 45 ust. 1 i art. 47.

Powiadomienie zawiera merytoryczną ocenę spełniania przez to państwo warunków określonych w art. 45 ust. 1 i art. 47, w tym wyjaśnienie konkretnych zmian sytuacji w państwie trzecim, które powodują, że państwo to ponownie spełnia omawiane warunki.

Powiadamiające państwo członkowskie może uznać to państwo trzecie za bezpieczny kraj trzeci lub bezpieczny kraj pochodzenia na poziomie krajowym tylko pod warunkiem, że Komisja nie wyrazi sprzeciwu wobec tego uznania.

4. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję i Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu o państwach trzecich uznanych za bezpieczne kraje trzecie lub bezpieczne kraje pochodzenia na poziomie krajowym niezwłocznie po takim uznaniu. Państwa członkowskie informują Komisję i Agencję raz do roku o innych bezpiecznych krajach trzecich, do których koncepcja jest stosowana na zasadzie *ad hoc* w odniesieniu do konkretnych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

ROZDZIAŁ IV

PROCEDURY COFANIA OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

Artykuł 51

Cofnięcie ochrony międzynarodowej

Organ rozstrzygający rozpoczyna rozpatrywanie cofnięcia ochrony międzynarodowej konkretnej osobie, gdy pojawią się nowe elementy lub ustalenia wskazujące, że występują powody dla ponownego rozpatrzenia zasadności udzielenia ochrony międzynarodowej, a szczególności w tych przypadkach, o których mowa w art. 15 i 21 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).

Artykuł 52

Przepisy proceduralne

1. W przypadku gdy właściwy organ rozważa cofnięcie ochrony międzynarodowej obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi, w tym w kontekście regularnego przeglądu statusu, o którym mowa w art. 15 i 21 rozporządzenia (UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania), dana osoba korzysta z następujących gwarancji, w szczególności:
 - a) zostaje pisemnie powiadomiona, że właściwy organ ponownie rozpatruje, czy kwalifikuje się ona jako osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej, wraz z podaniem powodów takiego ponownego rozpatrzenia; oraz

- b) ma zapewnioną możliwość przedstawienia w rozsądnym terminie w formie pisemnego oświadczenia oraz w trakcie przesłuchania powodów, dla których udzielona jej ochrona międzynarodowa nie powinna zostać cofnięta.
2. Do celów ust. 1 państwa członkowskie zapewniają, aby:
- a) właściwy organ mógł otrzymywać precyzyjne i aktualne informacje z różnych źródeł, takich jak w stosownych przypadkach Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu i Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, na temat ogólnej sytuacji panującej w krajach pochodzenia danych osób; oraz
 - b) w przypadku gdy gromadzone są informacje dotyczące indywidualnej sprawy do celów ponownego rozpatrzenia ochrony międzynarodowej, nie są one uzyskiwane od sprawców prześladowań lub poważnej krzywdy w sposób, który mógłby doprowadzić do uzyskania przez takich sprawców bezpośrednich informacji o tym, że dana osoba korzysta z ochrony międzynarodowej i że jej status jest poddawany ponownemu rozpatrzeniu, lub w sposób stwarzający zagrożenie dla integralności fizycznej tej osoby lub osób pozostających na jej utrzymaniu, lub dla wolności i bezpieczeństwa członków jej rodziny pozostających w kraju pochodzenia.
3. Decyzja właściwego organu o cofnięciu ochrony międzynarodowej wydawana jest na piśmie. Decyzja zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne, a informacja o sposobie, w jakim można odwołać się od tej decyzji, udzielana jest na piśmie.
4. W przypadku gdy organ rozstrzygający podjął decyzję o cofnięciu ochrony międzynarodowej, stosują się przepisy art. 8 ust. 3 i art. 15–18.
5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1–4 niniejszego artykułu ochrona międzynarodowa udzielona przez państwa członkowskie ustaje, w przypadku gdy osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej w sposób jednoznaczny zrzekła się tej ochrony. Ochrona międzynarodowa ustaje również w przypadku, gdy osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej uzyskała obywatelstwo państwa członkowskiego, które udzieliło ochrony międzynarodowej.

ROZDZIAŁ V

POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE

Artykuł 53

Prawo do skutecznego środka zaskarżenia

1. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową mają prawo do skutecznego środka zaskarżenia przed sądem lub trybunałem zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi w rozdziale II w odniesieniu do:
- a) decyzji podjętej w sprawie ich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym decyzji:
 - (i) o odrzuceniu wniosku jako niedopuszczalnego zgodnie z art. 36 ust. 1;
 - (ii) o odrzuceniu wniosku jako nieuzasadnionego lub całkowicie nieuzasadnionego w odniesieniu do statusu uchodźcy lub statusu osoby

potrzebującej ochrony uzupełniającej zgodnie z art. 37 ust. 2 i 3 lub art. 42 ust. 4;

(iii) o odrzuceniu wniosku jako wyraźnie wycofanego lub zaniechanego zgodnie z art. 38 i 39;

(iv) podjętej w następstwie procedury na granicy, o której mowa w art. 41.

b) decyzji o cofnięciu ochrony międzynarodowej zgodnie z art. 52.

2. Osoby uznane za kwalifikujące się do objęcia ich ochroną uzupełniającą mają prawo do skutecznego środka zaskarżenia od decyzji o uznaniu ich wniosku za bezzasadny w zakresie dotyczącym statusu uchodźcy.

3. Skuteczny środek zaskarżenia w rozumieniu ust. 1 zapewnia pełne rozpatrzenie *ex nunc* zarówno okoliczności faktycznych, jak i kwestii prawnych, w tym w stosownych przypadkach rozpatrzenie potrzeb w zakresie ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem ((UE) XXX/XXX (rozporządzenie w sprawie kwalifikowania).

Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może przedstawiać tylko nowe elementy, które są istotne dla rozpatrzenia jej wniosku i o których mogła nie wiedzieć na wcześniejszym etapie lub które dotyczą zmian w jej sytuacji.

4. Sądy lub trybunały mają za pośrednictwem organu rozstrzygającego, osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub w inny sposób dostęp do ogólnych informacji, o których mowa w art. 33 ust. 2 lit. b) i c).

5. Dokumenty istotne dla rozpatrywania wniosków przez sądy lub trybunały w ramach postępowania odwoławczego są w stosownych przypadkach tłumaczone, jeżeli nie zostały już przetłumaczone zgodnie z art. 33 ust. 4.

6. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową wnoszą odwołania od jakiegokolwiek decyzji, o której mowa w ust. 1:

a) w ciągu tygodnia w przypadku decyzji o odrzuceniu kolejnego wniosku jako niedopuszczalnego lub całkowicie nieuzasadnionego;

b) w ciągu dwóch tygodni w przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku jako niedopuszczalnego lub w przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku jako wyraźnie wycofanego lub zaniechanego, lub w przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku jako nieuzasadnionego lub całkowicie nieuzasadnionego w zakresie dotyczącym statusu uchodźcy lub statusu osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej, wydanej w ramach procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym lub procedury na granicy, lub wydanej podczas pobytu osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową w ośrodku detencyjnym;

c) w ciągu jednego miesiąca w przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku jako nieuzasadnionego w zakresie dotyczącym statusu uchodźcy lub statusu osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej, jeżeli procedura rozpatrywania wniosku nie jest prowadzona w trybie przyspieszonym, lub w przypadku decyzji o cofnięciu ochrony międzynarodowej.

Do celów lit. b) państwa członkowskie mogą przewidzieć kontrolę z urzędu decyzji podejmowanych zgodnie z procedurą na granicy.

Terminy przewidziane w niniejszym ustępie liczy się od daty powiadomienia osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową o decyzji organu rozstrzygającego lub od momentu wyznaczenia doradcy prawnego lub innego doradcy, jeżeli osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową złożyła wniosek o nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną.

Artykuł 54

Skutek zawieszający odwołania

1. Odpowiedzialne państwo członkowskie zezwala osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową na pozostawanie na swoim terytorium do upływu terminu, w jakim mogą oni skorzystać z prawa do skutecznego środka zaskarżenia, a jeśli z tego prawa skorzystano w przewidzianym terminie, do czasu rozpatrzenia środka zaskarżenia.
2. Sąd lub trybunał uprawniony jest do rozstrzygnięcia, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może pozostać na terytorium odpowiedzialnego państwa członkowskiego, na wniosek tej osoby albo z urzędu, jeżeli prawo do pozostawania w państwie członkowskim jest odbierane osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową wskutek którejkolwiek z następujących kategorii decyzji:
 - a) decyzji o uznaniu wniosku za całkowicie nieuzasadniony lub o odrzuceniu wniosku jako nieuzasadnionego w zakresie dotyczącym statusu uchodźcy lub statusu osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej w przypadkach podlegających procedurze rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym lub procedurze na granicy;
 - b) decyzji o odrzuceniu wniosku jako niedopuszczalnego zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. a) i c);
 - c) decyzji o odrzuceniu wniosku jako wyraźnie wycofanego lub zaniechanego zgodnie odpowiednio z art. 38 lub 39.
3. Sąd lub trybunał jest uprawniony do rozstrzygnięcia, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może pozostać na terytorium odpowiedzialnego państwa członkowskiego, pod warunkiem że:
 - a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową dysponuje pomocą w zakresie niezbędnego tłumaczenia ustnego, ma pomoc prawną i wystarczająco dużo czasu, aby przygotować wniosek i przedłożyć sądowi argumenty za przyznaniem jej prawa do pozostawania na terytorium do czasu rozpatrzenia środka zaskarżenia; oraz
 - b) w ramach rozpatrywania wniosku o pozostanie na terytorium odpowiedzialnego państwa członkowskiego trybunał lub sąd bada decyzję o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej pod względem faktycznym i prawnym.
4. Państwa członkowskie zezwalają osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową na pozostawanie na swoim terytorium do czasu zakończenia procedury mającej na celu rozstrzygnięcie, czy może ona pozostać na tym terytorium. Decyzję tę podejmuje się w ciągu jednego miesiąca od wniesienia odwołania.

5. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, która złożyła skargę kasacyjną w odniesieniu do pierwszej lub kolejnej decyzji w sprawie odwołania nie ma prawa do pozostawania na terytorium państwa członkowskiego, chyba że sąd lub trybunał postanowi inaczej, działając na wniosek tej osoby lub z urzędu. Decyzję tę podejmuje się w ciągu jednego miesiąca od złożenia tej skargi kasacyjnej.

Artykuł 55

Czas trwania odwołania w pierwszej instancji

1. Bez uszczerbku dla odpowiedniego i kompletnego rozpatrzenia odwołania sądy lub trybunały wydają decyzję w sprawie odwołania w pierwszej instancji w następujących terminach od momentu wniesienia odwołania:
- a) w ciągu sześciu miesięcy w przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku jako nieuzasadnionego w zakresie dotyczącym statusu uchodźcy lub statusu osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej, jeżeli procedura rozpatrywania wniosku nie jest prowadzona w trybie przyspieszonym, lub w przypadku decyzji o cofnięciu ochrony międzynarodowej;
 - b) w ciągu dwóch miesięcy w przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku jako niedopuszczalnego lub w przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku jako wyraźnie wycofanego lub zaniechanego, lub w przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku jako nieuzasadnionego lub całkowicie nieuzasadnionego w zakresie dotyczącym statusu uchodźcy lub statusu osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej, wydanej w ramach procedury rozpatrywania wniosku prowadzonej w trybie przyspieszonym lub procedury na granicy, lub wydanej podczas pobytu osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową w ośrodku detencyjnym;
 - c) w ciągu jednego miesiąca w przypadku decyzji o odrzuceniu kolejnego wniosku jako niedopuszczalnego lub całkowicie nieuzasadnionego.
2. W przypadkach, w których występują złożone kwestie faktyczne lub prawne, terminy określone w ust. 1 mogą zostać przedłużone o dodatkowe trzy miesiące.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 56

Możliwość odwołania się przez organy publiczne

Niniejsze rozporządzenie nie wpływa na możliwość odwołania się przez organy publiczne od decyzji administracyjnych lub orzeczeń sądowych przewidzianych w przepisach krajowych.

Artykuł 57

Współpraca

1. Każde państwo członkowskie wyznacza krajowy punkt kontaktowy i przekazuje jego adres Komisji. Komisja przekazuje tę informację pozostałym państwom członkowskim.

2. Państwa członkowskie, w porozumieniu z Komisją, podejmują wszystkie odpowiednie działania, aby odpowiedzialne organy nawiązały bezpośrednią współpracę i wymieniały informacje.
3. Stosując środki, o których mowa w art. 27 ust. 3, art. 28 ust. 3 i art. 34 ust. 3, państwa członkowskie przynajmniej raz w roku informują Komisję i Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu, gdy tylko powody stosowania tych środków nadzwyczajnych przestaną istnieć. Informacje te obejmują, jeżeli to możliwe, dane dotyczące odsetka wniosków, w odniesieniu do których zastosowano odstępstwa, w stosunku do ogólnej liczby wniosków rozpatrzonych w tym okresie.

Artykuł 58

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011³⁷.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 5.

Artykuł 59

Akty delegowane

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w ust. 1, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu takiego aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Taki akt delegowany i jego przedłużenia wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie jednego miesiąca od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu.

Artykuł 60

Monitorowanie i ocena

Do [dwa lata od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia], a następnie co pięć lat Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia w państwach członkowskich i w stosownych przypadkach proponuje wszelkie zmiany.

Na wniosek Komisji państwa członkowskie przesyłają jej informacje niezbędne do opracowania przez nią sprawozdania nie później niż dziewięć miesięcy przed upływem tego terminu.

Artykuł 61

Uchylenie

Dyrektywa 2013/32/UE traci moc.

Odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji w załączniku 2.

Artykuł 62

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [sześć miesięcy od dnia jego wejścia w życie].

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*